siaubų skrynelė

DAVID SELTZER

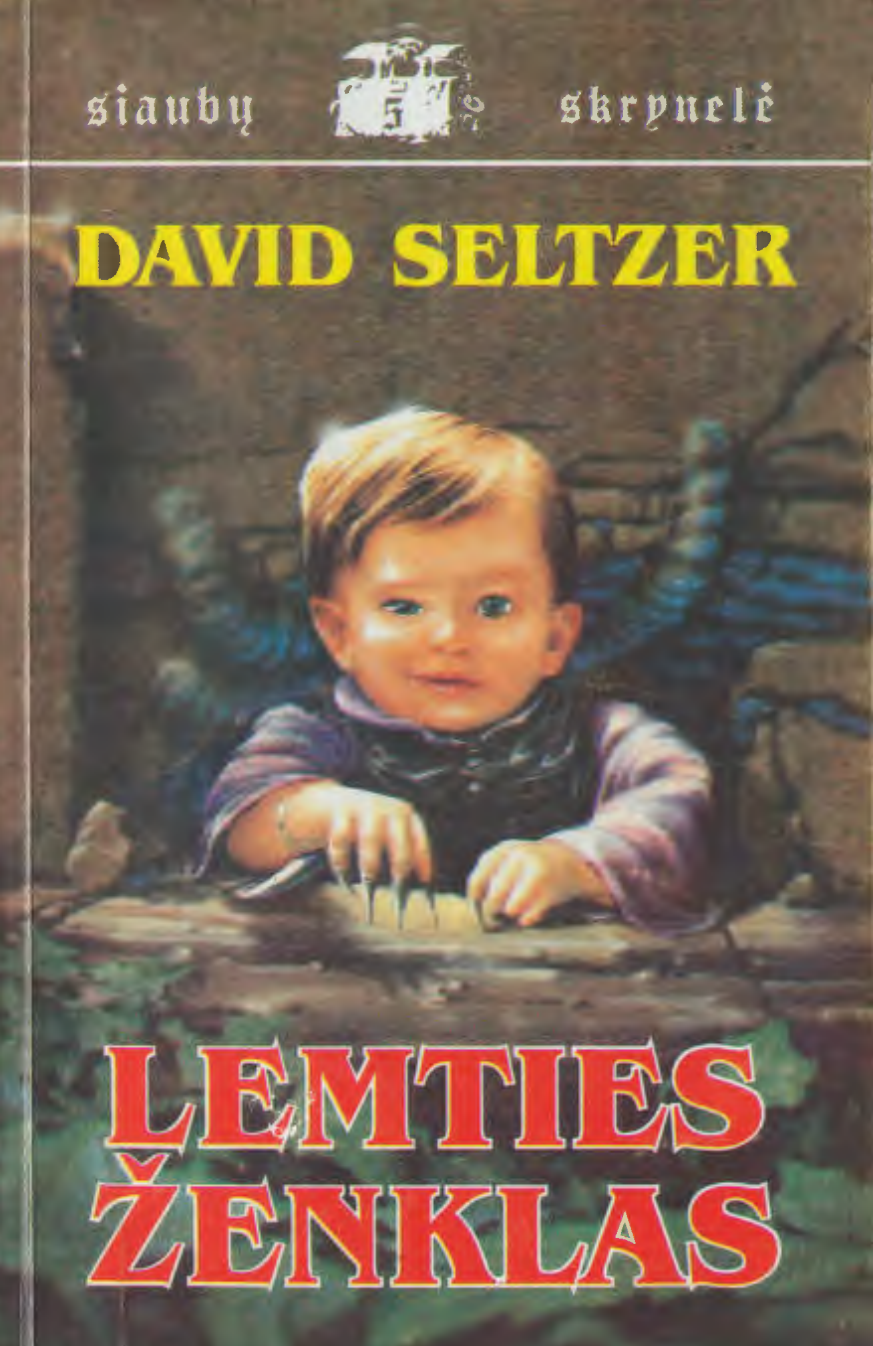

LEMTIES ŽENKLAS

Čia išmintis. Kas turi proto,
Teišskaičiuoja skaitmenį žvėries;
Nes tas skaitmuo žmogiškas.
Jo skaitmuo šeši šimtai šešiasdešimt šeši.

Apreiškimų Knyga

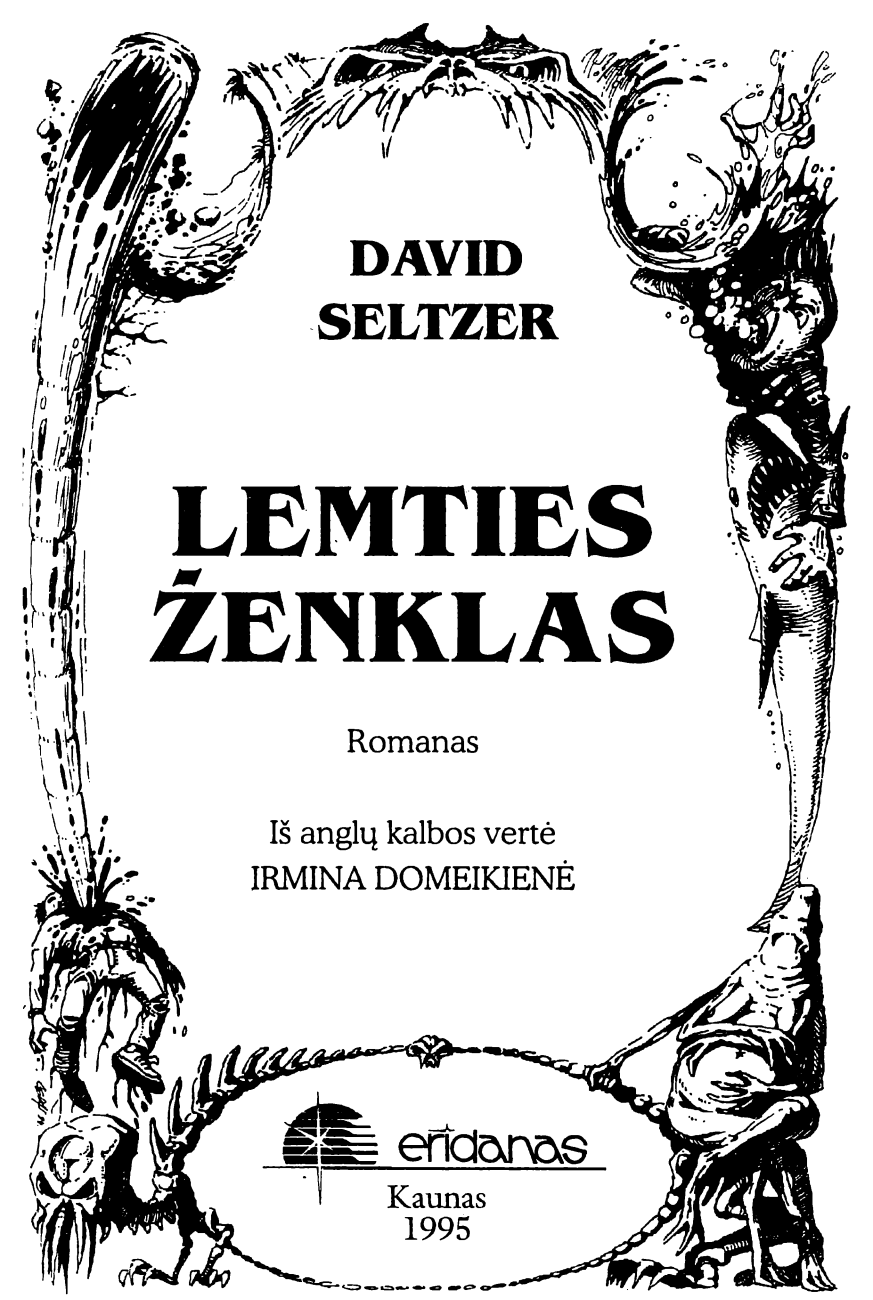

DAVID SELTZER

LEMTIES ŽENKLAS

Romanas

Iš anglų kalbos vertė
IRMINA DOMEIKIENĖ

eridanas
Kaunas
1995

Penktoji knyga iš siaubų skrynelės,
atidarytos A.D. 1994

David Seltzer
OMEN
New York, Ballantine, 1972

Redakcija

Gintaras Aleksonis
redaktorius

Rolandas Maskoliūnas
redaktoriaus pavaduotojas

Gintautas Oksas
menedžeris

Rasa Tumėnienė
stilistė

Viršelis dailininko Gedimino Akelaičio

ISBN 9986-36-001-3

Copyright © by David Seltzer, 1971
Vertimas į lietuvių kalbą ©,
leidykla "Eridanas", 1995

PRATARMĖ

Viskas įvyko per tūkstantąją sekundės dalį. Galaktikų judėjimas, turėjęs tęstis amžius, tetruko akimirką.

Keinas Hetis, jaunas observatorijos astronomas, sėdėjo pritrenktas. Jis per vėlai susigriebė, ir kamera nebepajėgė įamžinti to, kas įvyko: trijų žvaigždynų skilimo, kurio rezultatu tapo spindinti žvaigždė. Ožiaragio, Vėžio ir Liūto materijos dalelytės su pavydėtinu tikslumu ėmė lėkti viena link kitos ir susiliejo į pulsuojantį galaktinį kūną. Jis vis ryškėjo, ir žvaigždynai sudrebėjo, o gal sudrebėjo pats okuliaras - astronomui iš nuoskaudos drebėjo rankos.

Jis bijojo, kad matė tai vienui vienas. Bet buvo ne taip. Giliai iš po žemės pasigirdo gausmas. Tai buvo balsai, žmogiški, bet ne visai, stiprėjantys religinėje ekstazėje, kol žvaigždė kaupė jėgą. Olose, rūsiuose, atviruose laukuose rinkosi pribuvėjos, laukiančios gimimo, ir buvo jų dvidešimt tūkstančių. Jos sujungė rankas ir nuleido galvas, jų balsas stiprėjo ir girdėjosi visur. Tai buvo garsas OHM! Skambėdamas jis lėkė į dangų ir krito į pačią Žemės širdį.

Buvo šeštas mėnuo, šešta diena ir šešta valanda. Būtent šis momentas išpranašautas Senajame Testamente. Būtent šiuo momentu turi pasikeisti Žemės likimas. Visi karai ir perversmai buvo tik repeticija, tik pasiruošimas tam momentui, kai žmonija bus parengta Didiesiems įvykiams, žymintiems perversmą. Apreiškimų Knyga seniai jį išpranašavo...

Aukštai ir toli danguje žiebėsi žvaigždė, ir žmonių dainavimas vis garsėjo, ir Žemės branduolys sudrebėjo nuo tos jėgos.

Senoviniame Megido mieste tai pajuto senis Bugengagenas ir pravirko, nes dabar visi jo užrašai ir darbai tapo nebereikalingi. O viršuje, Izraelyje, grupė studentų archeologų minutėlei nutraukė savo darbą. Jie nuleido kastuvus, įsiklausė: žemė po jų kojomis pradėjo judėti.

Lėktuvo, skrendančio reisu Vašingtonas-Roma, pirmos klasės alone sėdėjo Džeremis Tornas. Jis irgi pajuto kažką keisto ir iechaniškai užsisegė diržus, užimtas savo mintimis ir reikalais, iukiančiais jo ten, apačioje. Bet net jeigu jis ir būtų žinojęs tikrąją avo nerimo priežastį, nieko jau nebūtų galėjęs pakeisti. Nes tuo iomentu Centrinės ligoninės rūsyje akmuo sutraiškė jo kūdikio alvą.

Pirmas skyrius

Kiekvieną sekundę lėktuvais, pakilusiais nuo žemės, skrenda tūkstančiai žmonių. Ši statistika, kurią Tornas perskaitė žurnale "Dangaus laineris", jį sudomino, ir jis tuojau pat padalino žmones į tuos, kurie yra ore, ir tuos, kurie pasiliko ant žemės. Paprastai Tornas neužsiiminėdavo panašiais niekais, bet būtent dabar jis kabinosi už bet ko, kad tik nereikėtų galvoti apie tai, kas gali jo laukti žemėje. Pagal statistiką atrodė, kad, jei dėl kokios nors priežasties staiga žūtų visi Žemės gyventojai, gyvi liktų tik šimtas tūkstančių žmonių, ramiai siurbiančių kokteilius ir žiūrinčių filmus lėktuvuose, - jie net nesužinotų, kas nutiko ant žemės.

Lėktuvas skrido virš Romos, ir Tornas susimąstė: kiekgi tuomet liktų vyrų ir moterų? Ir kaipgi jie, su sąlyga, kad sugebės sėkmingai nusileisti, atstatinės sveiką visuomenę? Juk akivaizdu, kad jų dauguma bus vyrai, ir dar užimantys ekonomikoje solidžius postus, o tai reiškia, kad jų veikla Žemėje bus nenaudinga, kadangi visi darbininkai žuvo. Menedžeriai liks, bet vadovauti nebus kam! Būtų neblogai išnuomoti keletą lėktuvų, kurie pastoviai skraidintų darbininkus, kad po kataklizmo išliktų būtina darbo jėga, kad būtų nuo ko pradėti.

Lėktuvas pradėjo staigų viražą, ir Tornas užgesino cigaretę, žiūrėdamas į blausias šviesas apačioje. Pastaruoju metu jis taip dažnai skraidė lėktuvais, kad įprato prie to vaizdo. Bet šiandien šis vaizdas jį sujaudino. Prieš dvylika valandų Tornas Vašingtone gavo telegramą, ir, jei per tą laiką kas nors įvyko, viskas buvo jau pasibaigę. Katerina pagaliau pagimdė ir liūliuoja jų kūdikį ligoninėje arba kamuojasi beviltiškai nusiminusi. Ji jau du kartus buvo nėščia, bet abu kartus persileido, o dabar nėštumas tęsėsi ištisus aštuonis mėnesius. Jis žinojo, kad, jei ir dabar kas nors atsitiks, jis galutinai praras Kateriną.

Jie buvo pažįstami nuo vaikystės, ir jis visą laiką jos elgesyje matė kažkokį nerimą. Jį persekiojo akys, ieškančios užtarimo, bet globėjo vaidmuo jį visiškai patenkino. Būtent tai ir buvo jų santykių

pagrindas. Tik pastaruoju metu, kai Tornas smarkiai pakilo tarnyboje, jam atsirado tiek neatidėliotinų darbų, kad Katerina liko viena, visiškai viena, ir niekaip negalėjo susitaikyti su žymaus politinio veikėjo žmonos role.

Ji iškart pastojo, ir tie trys nėštumo mėnesiai buvo geriausi jų vedybiniame gyvenime. Katerina puikiai jautėsi ir atrodė tikra gražuolė. Be viso to, ji dar leidosi su vyru į kelionę po Artimuosius Rytus. Bet nėštumas nutrūko lėktuve, tiesiog tualete, ir visos jos viltys, užgožtos raudojimo, nulėkė į nebūtį.

Antrasis nėštumas sekė tik po trejų metų, bet jis sugriovė visą seksualinį gyvenimą, buvusį jų santykių viršūne. Atsirado pastojimo sistemos specialistas ir paskyrė jiems dieną ir valandą, remdamasis menstruaciniu žmonos ciklu, bet tas laikas buvo velniškai nepatogus Tornui, jis jautėsi kvailiu, kartą per mėnesį bėgdamas iš tarnybos, kad atliktų grynai mechaninį darbą. Jam net buvo pasiūlyta užsiimti masturbacija, kad po to būtų galima įvesti jo sėklą, kai to prireiks, bet čia jo kantrybei atėjo galas. Jeigu jai taip reikia kūdikio, tegul įsūnija svetimą. Bet dabar nesutiko jinai. Katerinai reikėjo tik SAVO kūdikio.

Galų gale viena vienintelė ląstelė surado tą, kuri jai buvo reikalinga, ir penkis su puse mėnesio viltis vėl šeimininkavo jų namuose. Ankstyvi sąrėmiai užklupo Kateriną supermarkete, bet ji toliau rinkosi pirkinius ir ignoravo skausmą, kol tas pasidarė nebepakeliamas. Daktarai sakė, kad jai labai pasisekė, nes užuomazga buvo labai silpna, bet jos depresija tęsėsi ištisą pusmetį. Dabar Katerina buvo nėščia trečiąjį kartą, ir Tornas žinojo, kad tai yra paskutinė jų viltis. Jeigu ir šį kartą kas nors atsitiks, žmona nebeišlaikys.

Lėktuvas palietė pakilimo taką. "Kodėl mes apskritai skraidom? - pagalvojo Tornas. - Nejau gyvenimas toks pigus dalykas". Jis pasiliko savo vietoje, kol kiti keleiviai stumdydamiesi brovėsi išėjimo link. Jį greitai aptarnaus ypatingai svarbių asmenų skyriuje, ir mašina jau laukia. Tornas buvo prezidento patarėjas ekonomikos

klausimais ir pirmininkavo Pasaulinei Ekonomikos Konferencijai, kuri neseniai perkėlė savo generalinę būstinę iš Ciūricho į Romą. Keturių savaičių programa užsitęsė šešis mėnesius, ir per tą laiką jį ėmė pastebėti žymūs žmonės. Netrukus pasklido gandas, kad po poros metų jis taps pagrindine JAV prezidento viltimi ir atrama.

Keturiasdešimt dvejų metų Tornas jau sukiojosi viršūnėse, ir jo karjerą lydėjo sėkmė. Tai, kad buvo išrinktas Pasaulinės Konferencijos Pirmininku ir Prezidentu, iškėlė jį visuomenės akyse ir tapo gaire kelyje į pasiuntinio postą, po to į ministrų kabinetą, o tada galbūt jis galėtų balotiruotis ir į aukščiausią šalies postą.

Tornų šeimos gamyklos karo metais klestėjo, ir Džeremis galėjo gauti patį geriausią ir brangiausią išsilavinimą, negalvodamas apie tai, kaip uždirbti tie pinigai. Bet po tėvo mirties Džeremis Tornas uždarė visas gamyklas ir pareiškė, kad niekada neskatins griovimo. Kiekvienas karas - tai brolžudystė. Bet ir taikos interesais Torno kapitalas augo. Jis pradėjo vystyti statybą savo dvaruose, tvarkė geto rajonus, skolino kapitalą stokojantiems ir perspektyviems verslininkams. Jame jungėsi pinigų kaupimo talentas, bet atsakomybės jausmas prieš tuos, kurie jų neturėjo. Pagal paskaičiavimus, Torno turtas buvo vertinamas šimtu milijonų dolerių, nors sunku buvo tai patikrinti, net jis pats nežinojo tikslių duomenų. Skaičiuoti - reiškė, kad ir trumpam, bet sustoti, o Tornas visą laiką ėjo pirmyn...

✞

Taksi sustojo prie tamsaus Centrinės ligoninės pastato. Tėvas Spileto žvilgtelėjo iš savo kabineto trečiajame aukšte ir iškart suprato, kad pas juos einantis žmogus yra niekas kitas, kaip Džeremis Tornas. Valingas smakras ir žilstantys smilkiniai buvo pažįstami iš fotografijų laikraščiuose, eisena ir laikysena taip pat buvo pažįstamos. Tornas atrodė lygiai taip, kaip turi atrodyti jo padėties žmogus. Pasirinkta teisingai, pats sau pagalvojo tėvas Spileto. Suėmęs

drabužio kraštus, kunigas atsistojo. Palyginus su jo galinga figūra, stalas pasirodė visiškai mažytis. Be jokios išraiškos veide jis pasuko link durų. Koridoriuje jau girdėjosi Torno žingsniai, jie dusliai aidėjo pastato tamsoje.

- Misteris Tornas?

Jau užlipęs ant pirmųjų laiptelių, Tornas atsisuko ir pakėlė akis aukštyn, mėgindamas tamsoje įžiūrėti žmogų.

- Taip, tai aš.

- Aš esu tėvas Spileto. Aš jums pasiunčiau...

- Taip. Aš gavau jūsų telegramą. Išvažiavau, kai tik atsirado galimybė.

Kunigas perėjo į apšviestą vietą ir pasilenkė virš laiptų aikštelės. Kažkas jo judesiuose, jį supančioje negeroje tyloje tartum kalbėjo, kad čia kažkas ne taip.

- Kūdikis... gimė? - paklausė Tornas.

- Taip.

- O mano žmona?..

- Ilsisi.

Kunigas nulipo žemyn, ir jo akys susitiko su Torno akimis, lyg mėgindamos jį paruošti, sumažinti smūgį.

- Kažkas atsitiko? - paklausė Tornas.

- Kūdikis mirė.

Po tų žodžių sekė kraupi tyla, atrodė, kad nuo jos suskambo plytelėmis iškloti koridoriai. Tornas stovėjo kaip perkūno trenktas.

- Jis kvėpavo vos vieną akimirką, - sušnabždėjo kunigas, - o po to kvėpavimas nutrūko.

Dvasininkas stebėjo, kaip Tornas, nieko nematydamas priešais save, priėjo prie suolelio ir atsisėdo, po to nuleido galvą ir pravirko. Rauda aidu atsiliepė koridoriuose, o kunigas prabilo vėl:

- Jūsų žmonai niekas negresia, bet daugiau gimdyti ji nebegalės.

- Tai galas, - sušnabždėjo Tornas.

- Jūs galite įsisūnyti kūdikį.

- Ji norėjo turėti savo...

Akimirkai stojo tyla, ir kunigas žengė pirmyn. Jo veido bruožai buvo grubūs, bet visiškai taisyklingi, o akyse švietė užuojauta. Tik kaktą išpylęs prakaitas rodė jo jaudinimąsi.

- Jūs labai ją mylit, - tarė jis.

Tornas linktelėjo. Jis nepajėgė kalbėti.

- Tada jūs turit susitaikyti su Dievo valia.

Iš koridoriaus tamsos pasirodė pagyvenusi vienuolė ir akimis pasikvietė kunigą į šalį. Jie pasitraukė ir ėmė apie kažką šnabždėtis itališkai, paskui moteris nuėjo, ir kunigas vėl atsigręžė į Torną. Jo žvilgsnyje atsirado kažin kas neįprasto, ir Tornas įsitempė.

- Nežinomi Viešpaties keliai, misteri Tornai. - Dvasininkas ištiesė į priekį ranką, Tornas nejučiom atsistojo ir nusekė paskui jį.

Gimdyvių palatos buvo trimis aukštais aukščiau, ir jie nuėjo ten atsarginiais laiptais, po to siauru koridoriumi, apšviestu retai kabančiomis elektros lemputėmis. Ligoninės kvapai sustiprino netekties jausmą, besidaužantį visame Torno kūne. Jie sustojo prie stiklinės pertvaros, ir kunigas žvilgsniu pasekė, kaip Tornas dvejodamas priėjo artyn ir pasižiūrėjo į tai, kas buvo kitoje pusėje. Ten buvo kūdikis. Naujagimis, panašus į mažutį angelėlį. Jis turėjo pasišiaušusius juodus plaukus ir giliai įsodintas žydras akis, kurios instinktyviai tuojau pat surado Torną.

- Jis nieko neturi, - pasakė kunigas. - Jo motina mirė. Taip pat, kaip ir jūsų kūdikis... tą pačią valandą. - Tornas staigiai atsigręžė į jį. - Jūsų žmonai reikalingas kūdikis, - tęsė kunigas, - o šiam kūdikiui reikalinga motina.

Tornas lėtai papurtė galvą.

- Mes norėjom turėti savo, - tarė jis.

- Drįstu pasakyti... jis labai panašus...

Tornas vėl pažvelgė į kūdikį ir negalėjo su tuo nesutikti. Mažylio plaukai buvo tokios pat spalvos, kaip Katerinos, o veido bruožai panėšėjo į jo paties. Toks pat valingas smakras ir net mažutė duobelė jame.

- Sinjora niekuomet to nesužinos, - tarė tėvas Spileto.

Tornas staiga užsimerkė. Jo rankos sudrebėjo, ir kunigas paėmė jas į savąsias.

- O kūdikis... sveikas?

- Absoliučiai sveikas.

- Liko giminių?

- Jokių.

Torną ir kunigą gaubė visiška tyla. Tai buvo taip neįprasta, kad net spaudė ausų būgnelius.

- Aš čia esu pagrindinis, - tarė kunigas. - Neliks jokių įrašų. Niekas apie tai nesužinos.

Vis dar dvejodamas, Tornas nukreipė akis į šalį ir paklausė:

- Ar galėčiau... pamatyti SAVO kūdikį?

- Ką tai pakeistų? - atsakė kunigas. - Atiduokite meilę gyviesiems.

Už stiklinės pertvaros kūdikis pakėlė abi rankutes ir ištiesė jas Torno pusėn, lyg norėdamas jį apkabinti.

- Dėl jūsų žmonos Dievas atleis jums šią apgaulę, sinjore. Ir dėl šio kūdikio, kuris kitu atveju niekada neturės namų...

Jis nutilo, nes nebebuvo ką pridėti.

- Šią naktį, misteri Tornai... Dievas padovanojo jums sūnų.

Aukštai danguje pulsuojanti žvaigždė pasiekė zenitą ir sudrebėjo lyg nuo nelaukto žaibo smūgio. O ligoninės palatoje atsimerkė Katerina galvodama, kad pabunda pati. Ji nieko nenutuokė apie vaistus, suleistus jai prieš keletą minučių. Ji gimdė dešimt valandų ir prisiminė viską iki paskutiniųjų sąrėmių, bet po to prarado sąmonę ir nepamatė kūdikio. Atsigavusi ji pradėjo nerimauti ir pamėgino nusiraminti, išgirdusi koridoriumi artėjančius žingsnius. Durys atsidarė, ir Katerina pamatė savo vyrą. Rankose Džeremis laikė kūdikį.

- Mūsų mažylis, - tarė Tornas, ir jo balsas sudrebėjo iš džiaugsmo. - Mes turim sūnų!

Ji ištiesė rankas, paėmė kūdikį ir pravirko iš laimės. Ašaros temdė Torno akis, ir jis dėkojo Dievui už tai, kad nurodė jam teisingą kelią.

Antras skyrius

Tornai buvo iš katalikų šeimos, bet patys niekada Dievu netikėjo. Katerina retai melsdavosi ir lankė bažnyčią tik per Kalėdas bei Velykas, bet ir tai labiau dėl tradicijų, o ne dėl tikėjimo katalikiškomis dogmomis. Gi pats Tornas, skirtingai nei Katerina, gana ramiai žiūrėjo į tą faktą, kad jų sūnus Demjenas taip ir nebuvo pakrikštytas. Tiesa, jie bandė tai padaryti. Iškart po gimimo Tornai atvežė naujagimį į bažnyčią, bet vos tik jie įžengė vidun, mažylis taip akivaizdžiai išsigando, kad jiems teko nutraukti ceremoniją. Kunigas išėjo į gatvę paskui juos, laikydamas rankose šventą vandenį, ir perspėjo, kad nepakrikštytas kūdikis niekada negalės patekti į Dievo karalystę, bet Tornas griežtai atsisakė tęsti krikštijimą, matydamas baisų mažylio išgąstį. Katerinai nuraminti buvo surengtos improvizuotos krikštynos namuose, bet ji taip ir nepatikėjo jomis iki galo, ruošdamasi kada nors vėliau grįžti su Demjenu į bažnyčią ir atlikti viską kaip reikiant.

Bet ta diena taip ir neatėjo. Netrukus jie pasinėrė į neatidėliotinų darbų sūkurį, ir krikštynos buvo pamirštos. Konferencija ekonomikos klausimais pasibaigė, ir Tornai vėl grįžo į Vašingtoną. Tornas pradėjo eiti prezidento patarėjo pareigas ir tapo žymia politine figūra. Jo dvare Masline, Virdžinijos valstijoje, prasidėjo pasitarimai, apie kuriuos rašė laikraščiai nuo Niujorko iki Kalifornijos, ir Tornų šeima tapo pažįstama visiems nacionalinių žurnalų skaitytojams. Jie buvo turtingi, fotogeniški ir greitai kilo aukštyn. Ir, kas nemažiau svarbu, jų draugijoje dažnai buvo galima išvysti prezidentą. Todėl Torno paskyrimas Jungtinių Valstijų pasiuntiniu Didžiojoje Britanijoje nieko nenustebino. Užimdamas šias pareigas jis galėjo atskleisti visas savo potencialias galimybes.

Persikėlę į Londoną, Tornai apsigyveno Pirforde, septynioliktojo amžiaus dvare. Jų gyvenimas pasidarė panašus į nuostabų sapną, ypač Katerinai: ji buvo tokia žavi ir tobula, kad tai net baugino. Savo

užmiesčio name jie gyveno atsiskyrę - laiminga motina su mylimu kūdikiu. Norėdama ji puikiai atlikdavo diplomato žmonos pareigas ir tuo pačiu buvo nuostabi šeimininkė. Dabar ji turėjo viską: ir sūnų, ir vyro meilę. Katerina pražydo kaip žavinga gėlė - trapi ir švelni, visas drauges stebinanti savo gaivumu ir grožiu.

Pirfordo dvaras buvo labai respektabilus, Anglijos istorijoje minimas jau nuo be galo senų laikų. Čia buvo rūsiai, kuriuose slapstėsi ištremtas hercogas, kol jį surado ir nužudė; aplinkui plytėjo miškas, kuriame Henrikas Penktasis kažkada medžiojo laukinius šernus. Po namu slypėjo požeminiai perėjimai ir paslaptingos landos, bet namuose karaliavo džiaugsmas, nes bet kuriuo paros metu namas buvo pilnas svečių ir juoko.

Namų darbams atlikti buvo pasamdyti tarnai, be to, name gyveno pastovių tarnų pora, Gortonai, atliekantys virėjos ir vairuotojo pareigas - tikri anglai su nepakartojamu savosios vertės jausmu. Kai Katerina būdavo užimta savais reikalais, Demjenu pasirūpindavo auklė - jauna apvalutė anglė, vardu Česa. Ji buvo šaunuolė, mokėjo daugybę žaidimų ir dievino Demjeną, lyg jis būtų jos pačios sūnus. Jie valandų valandas praleisdavo drauge, Demjenas sekiodavo paskui ją didelėje pievoje arba tyliai sėdėdavo greta prie tvenkinio, kol Česa gaudydavo jam buožgalvius ir laumžirgius, kuriuos jiedu po to indeliuose parsinešdavo namo.

Kūdikis augo ir, žiūrint dailininko akimis, buvo tikra tobulybė. Jam sukako treji metukai, pranašystė apie puikią sveikatą pildėsi. Be to, jis stebino savo nepaprasta jėga. Demjenas buvo toks ramus ir pastabus, kaip retas jo amžiaus vaikas, ir svečiai, pajutę jo žvilgsnį, dažnai pasijusdavo nejaukiai. Jeigu protą būtų galima matuoti sugebėjimu įdėmiai stebėti, tai jį būtų buvę galima laikyti genijum, nes berniukas galėjo ištisas valandas sėdėti ant mažo suolelio po obelimi ir stebėti pro šalį einančius žmones, nepraleisdamas nė vienos detalės. Gortonas, šeimos vairuotojas, atlikdamas įvairius pavedimus, dažnai imdavo Demjeną kartu. Jam patiko tylus berniukas, ir

jis stebėjosi vaiko sugebėjimu su tokiu dėmesiu ir malonumu susipažinti su jį supančiu pasauliu.

- Jis panašus į mažą marsietį, - kartą savo žmonai pasakė Gortonas, - tartum būtų atsiųstas čia tyrinėti žmonijos.

- Motina jį labai myli, - atsakė ši. - Nesugalvok pasakyti jai ko nors panašaus.

- Aš neturėjau galvoje nieko blogo. Tiesiog jis truputį keistas.

Buvo ir dar šis tas neįprasto: Demjenas retai kalbėjo. Džiaugsmą jis reiškė plačia šypsena, nuo kurios jo skruostuose atsirasdavo duobutės. Liūdėdamas jis tyliai verkdavo. Kartą Katerina pasakė apie tai gydytojui, bet šis nuramino ją, papasakojęs apie vieną vaiką, kuris nekalbėjo iki aštuonerių metų, o kartą prie pietų stalo tarė: "Aš nemėgstu bulvių košės". Apstulbusi motina paklausė, kodėl gi jis visą tą laiką tylėjo? Bet berniukas atsakė, kad nebuvo reikalo kalbėti, nes anksčiau pietums niekada nebūdavo bulvių košės.

Katerina nusijuokė ir nusiramino. Galų gale Albertas Einšteinas nekalbėjo iki ketverių, o Demjenui dar tik treji su puse. Neskaitant nepaprasto pastabumo ir tylumo, jis buvo tobulas kūdikis, vertas idealios Katerinos ir Džeremio sąjungos.

Trečias skyrius

Žmogus, vardu Gaberis Dženingsas, buvo gimęs po Vandenio ženklu. Horoskopas rodė, kad jo gimimo metu suartėjo du dangiški kūnai - Uranas ir priešpilnis Mėnuo. Dženingsas visada išsiskirdavo savo bjauria šukuosena ir beprotystę primenančiu užsispyrimu. Jis buvo fotoreporteris ir savo darbo fanatikas. Kaip katė, sekanti pelę, jis galėjo dienų dienas gulėti pasaloje ir laukti momento dėl vienos vienintelės fotografijos. Darbe jį ir laikė kaip "originalaus žanro" meistrą. Jis žinojo, kur ir kada reikia atsirasti, kad padarytum tokias nuotraukas, kokių niekas iš jo kolegų nepadarys. Reporteris gyveno vieno kambario bute Čelsyje ir retai sau leisdavo prabangą dėvėti namie kojines. Bet dėl savo fotografijų jis buvo toks pat skrupulingas, kaip Solkas, ieškantis vaistų nuo poliomielito.

Pastaruoju metu jo dėmesį patraukė Jungtinių Valstijų pasiuntinys Londone. Tai buvo vertingas tikslas, kad ir dėl idealaus jo veido. Ar užsiiminėja jis su savo žmona seksu, ir jei taip, tai kaip būtent! Dženingsas pareiškė, kad nori parodyti jų, kaip jis išsireiškė, "ŽMOGIŠKĄSIAS SAVYBES", nors iš tiesų jis svajojo parodyti visus nepalankiausioje šviesoje. Kuo jie geresni už jį? Gal pasiuntinys perka nepadorius žurnalus, o gal kur šliaužioja pas savo merguželę? Štai tie klausimai ir domino Dženingsą. Nors atsakymų į juos kol kas nebuvo, liko viltis, ir buvo prasmė laukti bei stebėti.

Šiandien jis turėjo važiuoti į Pirfordą. Gal fotografijų padaryti ir nepavyks, nes ten ir be jo bus pilna fotografų ir svečių, bet jis galės pašniukštinėti ir nustatyti, ką iš tarnų būtų galima papirkti už keletą svarų.

Dženingsas atsikėlė anksti ryte, patikrino fotoaparatus, servetėle nusivalė linzes ir išspaudė ant veido išaugusį spuogą. Jam buvo jau trisdešimt aštuoneri, bet odos spuogai jį persekiojo nuolat. Matyt, tai buvo jo darbo pasekmė - reporteris pastoviai prie veido spaudžia kamerą. Jis išsitraukė iš po lovos drabužius ir aprengė savo liesą kūną.

Prieš pat išvažiavimą jis pasirausė popieriuose ir susirado pakvietimo lapelį. Pirforde buvo rengiama šventė gimtadienio proga: Torno sūnui sukako ketveri metai, iš visų pusių Pirfordo link jau riedėjo autobusai, pilni našlaičių ir vaikų invalidų.

Vairuoti mašiną priemiesčiais buvo nesunku, ir Dženingsas nusprendė sustoti, parūkyti opiumo ir truputį atsipalaiduoti. Po kurio laiko jam pasirodė, kad kelias pats rieda po ratais, o mašina stovi vietoje, ir jis pamiršo tikrovę, visiškai pasinėręs į savo pasąmonės užkampius. Jo vaizdiniai buvo panašūs į spalvoto komikso paveikslėlius, kur pagrindiniu herojumi buvo jis pats.

Likus myliai iki Tornų dvaro, prie kelio stovėjo policininkai, stebintys mašinas ir tikrinantys pakvietimų korteles. Kol jie studijavo jo pakvietimą, Dženingsas bukai žvelgė į priekį. Jis jau buvo prie to pripratęs ir žinojo, kad nereikia vaidinti pernelyg garbingo žmogaus, kurio pakvietimas negali būti padirbtas.

Pagaliau jis atsidūrė prie didžiulių apkaustytų vartų ir pamėgino atsikratyti opiumo kvaituliu. Visame dvare siautė nuostabus karnavalas: išpuoštose pievelėse virė gyvenimas, vaikučiai nardė tarp cirko palapinių ir karuselių, o tarp jų vaikštinėjo padavėjai, siūlydami visiems saldumynus ir vaisius. Jų balsus stelbė vargonų muzika, pagal kurią vaikai sūpuoklėse kilo ir leidosi, pasibalnoję rožinius arkliukus ir gulbes. Čia buvo ir ateities būrėjos palapinė, o daugelis įžymių Londono žmonių jau užsiėmė prie jos eilę. Maži škotiški poniai be pasaitų bėgiojo po dvarą, ir buvo net mažas drambliukas, išpieštas raudonais obuoliais ir mielai ėdantis riešutus iš linksmų vaikučių rankų. Pašėlę nuo sėkmingo vakarėlio, visur nardė fotografai, bet Dženingsui čia fotografuoti nebuvo ką. Nebent pastato fasadą. Plytų sieną, kuri visiems kitiems atrodė tikra.

- Kas tau, kolega? Baigėsi juosta?

Tai buvo Gobis, pastoviai atstovaujantis "Heroldo Naujienoms". Jis skubiai keitė juostelę, atsirėmęs į stalą su karštomis dešrelėmis. Dženingsas priėjo prie jo ir atsainiai įsimetė nemenką maisto porciją.

- Laukiu kanonizacijos, - pilna burna pasakė jis.

- Kaip tave suprasti?

- Nežinau, ką čia sveikina: Torno milijonų pavėldėtoją ar patį Jėzų Kristų.

- Kvaily, tu gi viską praleisi! Ne taip jau dažnai mums tenka būti panašiose vietose.

- Na ir kas? Jeigu ką, aš nusipirksiu šitas fotografijas iš tavęs.

- A, tu vėl lauki ko nors nepaprasto?

- Nieko kito man ir nereikia.

- Na gerai, linkiu sėkmės. Nors vargu ar ji tau nusišypsos: Tornai - pati geriausia šeima šitoje Monako pusėje.

Ypatinga fotografija. Štai ko reikėjo Dženingsui. Įsibrauti į ką nors intymaus ir nepasiekiamo. Jis persekiojo savo aukas, bet niekada negalėjo būti tikras, kad iš to kas nors išeis. Jeigu tik būtų galima patekti Į VIDŲ...

- Ei, aukle! Auklyte! - staiga sušuko Gobis. - Žvilgtelkit čionai! -Ir visi sužiuro į milžinišką tortą, kurį išvežė iš namo.

Vaiko auklė buvo aprengta klounu, jos veidas nupudruotas baltai, o lūpas dengė storas dažų sluoksnis, vaizduojantis plačią šypseną. Fotografai pašoko ir ėmė lakstyti aplink ją, o ji patenkinta kraipėsi ir glėbesčiavo Demjeną, terliodama jį savo grimu.

Dženingsas žvilgsniu permetė minią ir pastebėjo Kateriną Torn, stovinčią toli nuo visų. Iš jos išraiškos reporteris suprato, kad jai visai nepatinka tai, kas vyksta. Po sekundės Katerina nusiėmė pusę veido dengusią kaukę, ir Dženingsas instinktyviai pakėlė kamerą ir keletą kartų spragtelėjo aparatu. Šventinis tortas sukėlė džiaugsmingų aplodismentų audrą, o Katerina žengė į priekį.

- Tegul jam išpranašauja ateitį! - šūktelėjo vienas iš reporterių. - Imkim ir nuveskim jį pas būrėją! - Ir minia vieningai metėsi pirmyn, link ateities būrėjos palapinės, nusinešdama kartu ir auklę su jos mylimu turtu.

- Aš jį nunešiu, - priėjusi prie Česos, pasakė Katerina.

- Aš viską galiu padaryti pati, mem, - atsakė auklė.

- Ne, aš pati tai padarysiu, - šaltai nusišypsojo Katerina.

Po sekundės jų akys susitiko, ir auklė tylėdama perdavė berniuką motinai. Niekas neatkreipė į tai dėmesio, minia nunešė juos tolyn, ir tiktai Dženingsas viską matė per savo kameros ieškiklį. Minia praėjo pro šalį, auklė liko viena, už jos nugaros į dangų kilo dvaro bokštai, ir klouno kostiumas tik dar labiau pabrėžė jos vienatvę. Dženingsas spėjo padaryti dvi nuotraukas, kol Česa nusisuko ir lėtai nuėjo namo.

Prie būrėjos palapinės Katerina paprašė visų reporterių pasilikti lauke, įėjo į vidų ir, pasinėrusi į prieblandą ir ramybę, su palengvėjimu atsikvėpė.

- Sveikas, mažyli.

Balsas sklido iš po gobtuvo; būrėja sėdėjo už mažo žalio stalelio ir stengėsi, kad balsas atrodytų paslaptingas. Jos veidas buvo nugrimuotas žaliai. Demjenas pasižiūrėjo į ją, įsitempė ir įsikibo į motinos petį.

- Nebijok, Demjenai, - nusijuokė Katerina. - Tai geroji fėja. Juk tiesa, kad jūs geroji fėja?

- Žinoma, - atsakė būrėja, - aš nepadarysiu tau nieko blogo.

- Ji pasakys, kas tavęs laukia ateityje, - mėgino įkalbėti sūnų Katerina.

- Eikš pas mane, - pakvietė jį būrėja, - ir duok man savo rankutę.

Bet Demjenas tik dar smarkiau prisiglaudė prie mamos. Tada būrėja nusiėmė guminę kaukę, ir pasirodė mielas merginos veidas.

- Pasižiūrėk į mane. Aš tokia pat, kaip ir visi. Tau visai neskaudės.

Demjenas nusiramino ir ištiesė ranką. Katerina atsirėmė į kortų stalelį.

- O, kokia minkštutė, kokia miela rankelė! Tavęs laukia puiki, kuo puikiausia ateitis.

Bet staiga ji užsičiaupė ir suglumusi įsispoksojo į delną.

- Nagi, duok man kitą rankutę.

Demjenas ištiesė antrą, ir būrėja nustebo dar labiau.

- Niekad nemačiau nieko panašaus, - tarė mergina. - Štai jau treji metai, kai aš pranašauju ateitį vaikų šventėse, bet tai matau pirmą kartą.

- Ką jūs matot?

- Pasižiūrėkit pati. Jo rankose nėra linijų! Vien tiktai raukšlelės.

- Kas?

Katerina pažvelgė į sūnaus delnus.

- Jis nebuvo nusideginęs?

- Žinoma, ne.

- Tada pasižiūrėkit į savo ranką. Pažiūrėkit į šitas smulkias linijas. Jos kiekvieną iš mūsų daro nepakartojamą. Tai - jūsų likimo linijos.

Stojo įtempta tyla, berniukas nustebęs žiūrėjo į savo rankutes nesuprasdamas, kas gi jose blogo.

- Pasižiūrėkit, kokie lygūs jo pirštų galiukai, - pasakė mergina. - Man rodos, nebūtų net pirštų atspaudų!

Katerina įsižiūrėjo ir suprato, kad iš tikrųjų taip ir yra.

- Na ir gerai, - nusijuokė mergina. - Jei jis apiplėš banką, tai niekas niekad jo neras.

- Ar negalėtumėt išpranašauti jo ateities? Šito mes pas jus ir atėjom, - Katerinos balsas drebėjo, ji niekaip negalėjo atsikratyti nerimo.

- Žinoma.

Kai mergina paėmė vaiko ranką, lauke pasigirdo šauksmas. Auklė Česa šaukė berniuką.

- Demjenai! Demjenai! Išeik! Aš turiu tau siurprizą!

Pranašautoja nutilo. Česos balse girdėjosi neviltis.

- Demjenai, ateik čia ir pažiūrėk, ką aš dabar padarysiu dėl tavęs!

Laikydama ant rankų Demjeną, Katerina išėjo iš palapinės ir pažvelgė į namo stogą. Ten, viršuje, stovėjo Česa, laikydama rankose skalbinių virvę. Ji pakėlė ją rodydama, kad vienas jos galas uždėtas ant kaklo. Minia apačioje ėmė žvalgytis, o mažasis klounas viršuje atsistojo ant stogo krašto ir sudėjo rankas, lyg ruošdamasis šokti į baseiną.

- Žiūrėk, Demjenai! - suriko Česa. - Visa tai dėl tavęs! - Ir žengė nuo stogo pirmyn.

Jos kūnas sunkiai nuskrido žemyn, virvės prilaikomas sustojo ir bejėgiškai pakibo. Česa buvo negyva.

Žmonės pievelėje apstulbę žiūrėjo, kaip mažas auklės kūnas siūbuoja pagal karuselės muziką. Ir tada pasigirdo siaubo klyksmas. Rėkė Katerina, ir keturi žmonės metėsi prie jos, ramindami ir vesdami į vidų.

✞

Demjenas liko vienas savo kambaryje. Jis žiūrėjo į tuščią pievelę, kurioje stovėjo tik darbininkai ir pardavėjai, spoksantys aukštyn, ten, kur paniuręs policininkas užlipo kopėčiomis nupjauti virvės. Kūnas nukrito žemyn, galva užkliudęs mūrą. Sudaužytas jis gulėjo žolėje, Česos akys žvelgė į dangų, o veide vis dar švietė nupiešta klouno šypsena.

✞

Dienos prieš Česos laidotuves buvo niūrios. Dangus virš Pirfordo papilkėjo ir nuolat krūpčiojo nuo tolimo griausmo. Katerina visą laiką praleido viena tamsioje svetainėje, žvelgdama į niekur. Iš tardytojo parašyto pranešimo paaiškėjo, kad Česos kraujyje prieš mirtį buvo didelis kiekis benadrilo, vaistų nuo alergijos, bet tai tik dar labiau viską supainiojo. Visi aplink tik ir tekalbėjo apie auklės savižudybę. Kad neduotų peno visokiems reporterių išmislams apie tą įvykį, Tomas pasiliko namuose, visą laiką skirdamas žmonai. Jis labai bijojo, kad ji atsidurs toje būklėje, kuri kankino ją prieš keletą metų.

- Tu visai nusikamavai, brangioji, - kartą pasakė jis, įėjęs į svetainę. - Juk ji nebuvo mūsų šeimos nariu.

- Buvo, - tyliai atsakė Katerina. - Ji sakė, kad visada norėtų gyventi su mumis.

Tornas palingavo galva.

- Matyt, ji persigalvojo, - jis nenorėjo, kad jo žodžiai skambėtų abejingai, ir bijojo tamsoje sutikti Katerinos akis.

- Atleisk, - pridūrė jis. - Bet man nepatinka, kad tu taip pergyveni.

- Tai aš viskuo kalta, Džeremi.

- Tu?

- Gimimo dieną buvo toks momentas...

Tornas perėjo kambarį ir atsisėdo šalia.

- Visi į ją kreipė dėmesį, - tęsė Katerina, - ir aš ėmiau pavydėti. Aš atėmiau iš jos Demjeną, nes pati norėjau būti centrine figūra.

- Man rodos, tu sau pernelyg griežta. Merginos psichika buvo sutrikusi.

- Ir mano taip pat, - pratarė Katerina. - Jeigu man taip svarbu būti dėmesio centre.

Ji nutilo. Viskas jau buvo pasakyta. Tornas apkabino žmoną ir palaukė, kol ji užmigs. Jos miegas buvo panašus į tą, kurį jis stebėdavo tuo metu, kai ji gėrė librijumą, ir Tornas pagalvojo, kad gal Česos mirtis ją taip sukrėtė, jog ji vėl pradėjo jį gerti. Jis taip prasėdėjo gal valandą, o paskui atsargiai paėmė Kateriną ant rankų ir nunešė į miegamąjį.

Kitą dieną Katerina nuėjo į Česos laidotuves ir pasiėmė su savim Demjeną. Žmonių buvo labai mažai, tik merginos šeima ir Katerina su Demjenu. Viskas vyko mažose priemiesčio kapinaitėse. Apeigose dalyvavo plinkantis kunigas, kuris skaitė Šventojo Rašto ištraukas ir tuo pat metu laikė sau virš galvos perlenktą laikraštį, gelbėdamasis nuo šalto lietaus. Tornas, būgštaudamas dėl visuomenės nuomonės, atsisakė dalyvauti laidotuvėse ir perspėjo Kateriną, kad ji taip pat neitų. Bet ji nepaklausė, nes mylėjo merginą ir norėjo palydėti ją į paskutinę kelionę.

Už kapinių tvoros grūdosi reporteriai, prilaikomi dviejų jūros pėstininkų - amerikiečių, kuriuos paskutinę akimirką iš pasiuntinybės atsiuntė Tornas. Tarp laikraštininkų buvo ir Dženingsas. Susisu-

pęs į platų neperšlampamą apsiaustą, apsiavęs ilgais batais, jis tvirtai įsikūrė tolimuose medžiuose, iš ten stebėdamas ceremoniją teleskopinio objektyvo pagalba. Tai buvo net ne objektyvas, o kažkoks pabaisiškas įrenginys, užkeltas ant stovo. Su tokiu daikčiuku lengvai buvo galima nufotografuoti Mėnulyje besiporuojančias muses. Reporteris atsargiai vedžiojo objektyvą nuo vieno veido prie kito: šeima ašaroja, Katerina prostracijos būsenoj, šalia jos berniukas - neramus, susijaudinęs, degančiomis, karščiuojančiomis akimis.

Dženingsą sudomino būtent berniukas, ir jis nekantriai pradėjo laukti momento, kada galės spragtelti aparatu. Ir toks momentas atėjo. Demjeno veido išraiška ir akių blizgesys pasikeitė, lyg berniuką būtų kas išgąsdinęs, bet po minutės jis vėl buvo ramus, tartum kažkas jį šildytų po šaltu stingdančiu lietumi. Demjeno akys buvo nukreiptos į tolimąjį kapinių kampą. Dženingsas į tą pačią pusę nukreipė savo teleskopinį objektyvą, bet nieko, išskyrus antkapius, nepamatė. Paskui tolumoje kažkas sujudėjo. Objektyve atsirado tamsus, neaiškus siluetas, ir Dženingsas padidino ryškumą. Tai buvo žvėris. Šuo. Didžiulis ir juodas, giliai siaurame snukyje įsmigusiomis akimis. Apatinis jo žandikaulis išsikišo į priekį, apnuogindamas dantis. Niekas daugiau jo nepastebėjo. Šuo sustingo kaip statula, įsmeigęs į priekį akis. Dženingsas keikė save už tai, kad įdėjo nespalvotą juostelę: geltonos šuns akys darė visą sceną baisią ir paslaptingą. Jis nustatė diafragmą taip, kad fotografijoje jos atrodytų visiškai baltos, po to nukreipė objektyvą į berniuką ir spragtelėjo aparatu.

Dėl tokios scenos vertėjo sugaišti rytą, ir, pakuodamas aparatą, Dženingsas pasijuto visiškai patenkintas, bet ne visiškai ramus. Jis pažvelgė į kalvos viršūnę - karstą jau leido į duobę. Iš toli šuo ir berniukas atrodė visai mažyčiai, bet jų bežadis ryšys buvo akivaizdus.

Kitą dieną įvyko du dalykai: sustiprėjo lietus, ir atsirado misis Beilok, energinga airė, kuri priėjo prie vartų ir pareiškė, kad ji - naujoji auklė. Sargybinis norėjo ją sulaikyti, bet misis Beilok prasiveržė pro jį, tokiu audringu puolimu iššaukusi ir pagarbą, ir baimę.

- Aš žinau, jums dabar nelengva, - vestibiulyje nusivilkdama paltą, pasakė ji Tornams, - todėl aš nepriminsiu jums jūsų skausmo. Bet, tarp mūsų kalbant, kiekvienas, samdantis aukle tokią jauną mergaitę, pats prašosi bėdos.

Ji judėjo labai greitai, ir atrodė, kad net oras virpa nuo jos drambloto kūno judesių. Tornas ir Katerina tylėjo, apstulbinti jos pasitikėjimo savimi.

- O ar žinot, kaip nustatyti, ar auklė gera? - Ji pradėjo juoktis. - Pagal krūtinės apimtį. Tos mažos mergaitės su spuogeliais gali keistis kiekvieną savaitę. O su tokia apimtim, kaip mano, pasilieka ilgam. Nueikit į Haid Parką ir įsitikinsit, kad aš teisi.

Ji sekundei nutilo ir pakėlė lagaminą.

- Na, gerai. O kur berniukas?

- Aš parodysiu, - tarė Katerina, lipdama laiptais.

- Palikit mus kol kas vienus, gerai? Mes patys susipažinsim, - pasiūlė misis Beilok.

- Demjenas varžosi nepažįstamų žmonių.

- Na, tik jau ne manęs, patikėkit.

- Bet iš tiesų...

- Niekai. Aš pamėginsiu.

Tą pačią sekundę ji pajudėjo, ir masyvus jos kūnas dingo iš akiračio. Tyloje, stojusioje po jos išėjimo, Tornai susižvalgė, po to Džeremis nežymiai linktelėjo.

- Man ji patinka, - tarė jis.

- Ir man taip pat.

- Kur tu ją radai?

- Kur aš ją radau? - perklausė Katerina.

- Na taip.

- Aš jūs neieškojau. Maniau, kad tai tu ją radai.

Tą pat sekundę Tornas pašaukė naująją auklę:

- Misis Beilok!

Ji išėjo į antrojo aukšto aikštelę ir iš viršaus pasižiūrėjo į Tornus.

- Taip?

- Atleiskit... Mes ne visiškai suprantam.

- Ir kas gi yra?

- Mums neaišku, kaip jūs čia patekot.

- Atvažiavau taksi. Bet aš jį jau paleidau.

- Ne, aš turiu galvoje... kas jus atsiuntė?

- Kontora.

- Kontora?

- Iš laikraščių jie sužinojo, kad jūs netekot auklės, ir atsiuntė kitą. Mane.

Tornas žinojo, kaip sunku dabar Londone rasti darbą, ir toks paaiškinimas pasirodė įtikimas.

- Jie gana veiklūs, - pasakė jis.

- Gal man paskambinti, kad jie visa tai patvirtintų? - pasiūlė Katerina.

- Žinoma, - šaltai atsakė moteris. - O man kol kas palaukti už durų?

- Ne, ne... - pamėgino užglaistyti keblią padėtį Tornas.

- Aš panaši į užsienio šnipę? - gana grėsmingai paklausė misis Beilok.

- Na ne, nelabai, - priverstinai nusišypsojo Tornas.

- Nebūkit toks užtikrintas, - atsakė didžiakrūtė auklė. - Gal už mano korsažo pilna magnetofonų. Galima būtų pakviesti jaunutį kareivėlį - tegul mane apieško.

Visi su palengvėjimu nusijuokė, o misis Beilok garsiau už visus.

- Gerai, eikit, - tarė Tornas. - Mes paskui patikrinsim.

Tornai nuėjo į kabinetą, bet Katerina visgi paskambino į kontorą. Jai pasakė, kad misis Beilok turi geras rekomendacijas ir didžiulę

praktiką. Vienintelis keblumas tas, kad ji buvo įregistruota kaip dirbanti Romoje. Bet, matyt, pasikeitė kokios nors jos gyvenimo aplinkybės, ir to tiesiog nespėjo įrašyti į popierius. Jie viską išsiaiškins, kai tik po keturių savaičių atostogų grįš kontoros menedžeris, pasiuntęs ją pas Tornus.

Katerina padėjo ragelį ir pažvelgė į vyrą. Jis gūžtelėjo pečiais, bet buvo patenkintas, kad viskas paaiškėjo. Misis Beilok atrodė truputį ekscentriška, bet užtai labai gyvybinga, kas dabar jų namuose buvo svarbiausia...

Viršuje misis Beilok nesišypsodama žiūrėjo į snaudžiantį lovoje berniuką. Jis, ko gero, stebėjo lietų ir taip užmigo, atsirėmęs smakriuku į palangę ir laikydamasis ranka lango rėmo. Moteris žiūrėjo į jį, ir jos lūpa pradėjo drebėti, tartum ji būtų išvydusi nepaprasto grožio kūrinį. Vaikas išgirdo nelygų kvėpavimą, atsimerkė ir sutiko jos žvilgsnį. Jis įsitempė ir atsisėdo lovelėje, prisispaudęs prie atramos.

- Nebijok, mažyli, - lūžtančiu balsu sušnabždėjo naujoji auklė. - Aš atėjau tavęs apginti.

Danguje netikėtai sudundėjo griaustinis. Lietus sustiprėjo.

Ketvirtas skyrius

Birželio mėnesį Anglijos kaime viskas pražydo. Netikėtai ilgas lietaus sezonas padarė savo - visi Temzės intakai išsiliejo ir prikėlė gyvenimui net perdžiūvusias sėklas. Atsiliepė į tai ir Pirfordo žemės: jos tirštai sužaliavo ir atgijo; miškai, prasidedantys iškart už sodų, tapo neįžengiami nuo žolių ir slėpė galybę gyvūnų. Gortonas, baimindamasis, kad laukiniai triušiai netrukus pradės traukti iš miško graužti tulpių, pastatė jiems spąstus: naktimis buvo galima girdėti veriančius žvėrelių, patekusių į kilpas, riksmus. Bet greitai viskas baigėsi, ir ne tik todėl, kad to primygtinai reikalavo Katerina, o taip pat ir todėl, kad pačiam Gortonui buvo nemalonu vaikščioti į mišką ir rinkti nelaimingų triušių liekanas. Be to, jis jausdavo į save įsmeigtą kažkieno žvilgsnį, tartum sekantį jį pro brūzgynus. Kai jis papasakojo apie tai savo žmonai, ši nusijuokė ir pasakė, kad tai greičiausiai karaliaus Henriko Penktojo šmėkla. Bet Gortonui visai nebuvo juokinga, jis atsisakė vaikščioti į mišką ir labai nerimavo dėl to, kad naujoji auklė, misis Beilok, dažnai vedasi ten Demjeną ir randa Dievai žino kokių dalykų, linksminančių jį valandų valandas. Padėdamas žmonai skalbti, Gortonas taip pat pastebėjo, kad berniuko rūbai apkibę juodais plaukais, lyg jis būtų žaidęs su kokiu nors gyvuliu. Bet jis negalėjo rasti jokio ryšio tarp plaukų ir kelionių į Pirfordo mišką, todėl nusprendė, kad tai tik dar viena nemaloni Pirfordo namų paslaptis, kurių vis daugėjo.

Katerina vis mažiau laiko skyrė vaikui, ją pakeitė naujoji auklė. Misis Beilok iš tiesų buvo puiki guvernantė, ir kūdikis ją pamilo. Tik vienas dalykas kėlė nerimą ir atrodė nenatūralus: berniukas teikė jai pirmenybę prieš savo tikrąją motiną. Tai pastebėjo visi tarnai ir kalbėjo apie tai, jiems buvo skaudu dėl šeimininkės, kurią naujoji auklė išstūmė iš sūnaus širdies. Jie norėjo, kad misis Beilok išvažiuotų. Bet vietoje to jos padėtis kiekvieną dieną darėsi vis tvirtesnė, o įtaka namų šeimininkams stiprėjo.

Katerina jautė tą patį, bet nieko negalėjo pakeisti. Ji nenorėjo rodyti pavydo žmogui, kurį mylėjo jos vaikas. Jí jautėsi kalta, kad vienąsyk atėmė iš Demjeno mylimą draugą, ir nenorėjo, kad tai pasikartotų. Kai antrosios savaitės pabaigoje misis Beilok paprašė perkelti ją į kambarį, esantį priešais Demjeno miegamąjį, Katerina sutiko. Ko gero, turtingiems visada taip būna. Pati Katerina buvo auklėjama kuklesnėje šeimoje, ir jos vieninteliu draugu ir gynėju buvo tik motina. Bet čia gyvenimas kitoks. Ji buvo didžiulių namų šeimininkė, ir galbūt atėjo laikas panašiems poelgiams.

Katerina pilnai išnaudojo vėl atgautą laisvę: rytais jinai užsiiminėjo labdara, dieną lankė arbatėles, kuriose buvo kalbama apie politiką. Vyras pritarė jos užsiėmimams. Katerina nustojo buvusi trapia gėlelė - ji tapo liūte, pilna tokios energijos ir pasitikėjimo, kokių jis niekad anksčiau nebuvo joje pastebėjęs. Būtent tokią žmoną jis svajojo turėti, ir, nors toks staigus charakterio pasikeitimas sukėlė jam šiokį tokį nerimą, jis jokiu būdu jai netrukdė. Net lovoje ji pasidarė kitokia - agresyvesnė ir aistringesnė. Tornas nesuprato, kad tai greičiau reiškė neviltį negu geismą.

Torno darbas užėmė visą jo laiką, po paskyrimo į Londoną jis tapo centrine figūra naftos importo klausimais. JAV prezidentas labai daug tikėjosi iš jo susitikimo su naftos šeichais. Po keletos savaičių Tornas turėjo skristi į Saudo Arabiją, bet tiktai vienas, nes arabai moters dalyvavimą dalykinėje kelionėje laikė vyro silpnumo požymiu.

- Aš negaliu to suprasti, - pasakė Katerina, kai jis jai viską paaiškino.

- Tai jų kultūros dalis, - atsakė Tornas. - Aš vykstu į jų šalį ir turiu skaitytis su jų nacionaliniais papročiais.

- O jie neturi skaitytis su tavimi?

- Žinoma, turi.

- Bet aš juk tavo kultūros dalis!

- Katerina!

- Mačiau aš tuos šeichus. Mačiau tas moteris, kurias jie perka. Kur jie beeitų, aplink juos visada sukiojasi prostitutės. Gal jie ir iš tavęs laukia to paties?

- Tiesą sakant, aš nežinau.

Jie kalbėjosi miegamajame, buvo jau vėlu - ne pats geriausias metas ginčams.

- Ką tu turi galvoje? - tyliai paklausė Katerina.

- Tai labai svarbi kelionė, Keti.

- Ir jeigu jie panorės, kad tu permiegotum su prostitute...

- Jeigu jie norės, kad aš permiegočiau su jų eunuchu, aš miegosiu su jų eunuchu! Ar tu žinai, kas pastatyta ant kortos?

Katerina vos rado jėgų atsakyti.

- O kokia visame tame mano rolė? - tyliai paklausė ji.

- Tu būsi čia. Viskas, ką tu darai, yra ne mažiau svarbu.

- Man nereikalingas tavo globėjiškas tonas!

- Aš tiesiog noriu, kad tu suprastum...

- Kad tu išgelbėsi pasaulį, jei darysi tai, ko jie panorės?

- Galima sakyti, kad taip.

Ji pasižiūrėjo į jį taip, kaip niekad anksčiau nebuvo žiūrėjusi. Įdėmiai. Nedraugiškai. Jam pasidarė nemalonu.

- Tikriausiai mes visi prostitutės, Džeremi, - ištarė ji. - Tu - jiems, o aš - tau. Todėl eime į lovą.

Jis tyčia ilgai užtruko vonioje, tikėdamasis rasti žmoną jau miegančią. Bet ji nemiegojo. Ji jo laukė, ir Tornas užuodė kvepalų aromatą. Jis atsisėdo ant lovos ir ilgai žiūrėjo į ją. Pagaliau ji nusišypsojo ir tarė:

- Atleisk man. Aš viską suprantu.

Ji apkabino jo galvą ir prisitraukė artyn. Paskui jie mylėjosi, bet visiškai naujai. Katerina atsisakė judėti, bet nepaleido vyro, prašydama, versdama jį atlikti viską iki galo. Kai viskas buvo baigta, ji atleido rankas, ir jis sumišęs skausmingai pasižiūrėjo į ją.

- Eik ir gelbėk pasaulį, - sušnabždėjo Katerina. - Ir daryk viską, ką jie tau lieps.

Tą naktį Tornas negalėjo užmigti, jis sėdėjo prie įstiklintų balkono durų ir gėrėjosi mėnesiena. Jis žiūrėjo į mišką, nebylų ir sustingusį, tartum kažkoks mieguistas padaras.

Bet miškas nemiegojo, ir Tornui staiga pasivaideno, kad į jį kažkas žiūri. Džeremis priėjo prie slenksčio, pasiėmė binoklį ir pakėlė jį prie akių. Iš pradžių jis nematė nieko, išskyrus tamsą. Ir staiga pastebėjo akis! Du tamsiai geltoni arti šviečiantys angliukai, atspindintys mėnulio šviesą. Tornas sudrebėjo, nuleido binoklį ir atsitraukė atgal. Kurį laiką jis sukrėstas stovėjo kambaryje, paskui prisivertė išeiti, basomis kojomis nusileido laiptais prie durų ir lėtai išėjo į lauką. Buvo visiškai tylu, nesigirdėjo net svirplių. Tornas lėtai pajudėjo pirmyn, tartum kažkas būtų jį traukęs į mišką. Tankmėje jis sustojo. Nieko nebuvo. Du šviečiantys angliukai dingo. Jis apsisuko ir pataikė koja į kažką šiltą ir šlapią. Tornui užkando žadą, jis pasitraukė į šalį ir pasilenkė prie žemės. Tai buvo negyvas triušis, ką tik papjautas. Žvėrelis buvo be galvos...

Kitą rytą Tornas atsikėlė anksčiau ir paklausė Gortono, ar šis vis dar stato spąstus triušiams. Gortonas atsakė neigiamai, ir tada Tornas nusivedė jį į mišką, į tą vietą, kur gulėjo žvėrelio likučiai. Virš kūnelio zvimbdamos skraidė musės, Gortonas nuvaikė jas šakele, o po to pasilenkė ir apžiūrėjo tai, kas buvo likę iš triušio.

- Ką jūs manote? - paklausė Tornas. - Ar čia pas mus atsirado plėšrūnų?

- Negaliu suprasti, sere. Bet abejoju.

Jis pakėlė sustirusią skerdeną ir su pasibjaurėjimu parodė ją Tornui.

- Plėšrūnai paprastai p a l i e k a galvą, o ne s u ė d a. Tas, kuris užmušė triušį, padarė tai malonumo dėlei.

Tornas liepė Gortonui išmesti liekanas ir niekam apie tai nepasakoti. Jie nuėjo pirmyn, bet Gortonas staiga sustojo.

- Man labai nepatinka šitas miškas, sere. Ir nepatinka, kad misis Beilok vedžiojasi čia jūsų berniuką.

- Pasakykit jai, kad daugiau šito nedarytų, - atsakė Tornas. - Pievelėje taip pat yra daug įdomių dalykų.

Gortonas įvykdė paliepimą, ir Tornas pirmąkart pastebėjo, kad namuose ne viskas gerai. Misis Beilok vakare įsiveržė į jo kabinetą ir pareiškė savo nepasitenkinimą tuo, kad įsakymai jai perduodami per tarnus.

- Žinoma, aš viską padarysiu, - su panieka pasakė ji, - bet manau, kad įsakyti man turėtų pats šeimininkas.

- Nematau jokio skirtumo, - atsakė Tornas. Jį nustebino įniršis, sužibęs moters akyse.

- Tai skirtumas tarp didelių namų ir mažų namelių, misteri Tornai. Aš pradedu jausti, kad čia nėra pagrindinio žmogaus.

Ji pasisuko ant kulnų ir išėjo, o Tornas taip ir nesuprato, ką ji turėjo galvoje. Jeigu tarnus, tai jiems komandavo Katerina. Be to, jo dažnai nebūna namuose. Gal misis Beilok norėjo pasakyti, kad čia ne viskas taip gerai, kaip atrodo. Kad Katerinos elgesys galbūt pasidarė nebekontroliuojamas...

✞

Čelsyje, trečiajame savo vargano būsto aukšte, nemiegojo reporteris Gaberis Dženingsas. Jis žiūrėjo į augančią Tornų fotografijų galeriją, puošiančią tamsaus kambario sieną. Laidotuvių fotografijos, tamsios ir liūdnos: stambiu planu šuo tarp antkapių, stambiu planu berniukas. Čia pat fotografijos, darytos gimtadienio metu: Katerina žiūri į auklę, visiškai viena klounu apsirengusi auklė. Jį ypač sudomino pastaroji fotografija, nes virš auklės galvos tamsavo dėmė. Paprasčiausias fotodefektas, bet dabar jis atrodė lyg koks nelaimės ženklas. Matyt, buvo pažeista emulsija, ir virš auklės galvos lengvo rūko pavidalu susidarė žiedas, krintantis jai ant kaklo. Kitomis aplinkybėmis tokia sugadinta fotografija būtų išmesta, bet šią vertėjo pasilikti. Žinant, kas nutiko toliau, ši dėmelė tartum

simbolizavo lemtį, šešėliu pakibusią virš nelaimingosios Česos galvos. Paskutinė fotografija - jos kūnas, pakibęs ant virvės, - baisi realybė, užbaigianti rinkinį. Visa ši galerija sudarė tartum kažkokius košmaro fotoužrašus. Ir tai Dženingsui patiko. Jis studijavo Tornus visais prieinamais kanalais ir surado jų šeimoje šį tą neįprasto, ko niekas iki jo nebuvo atradęs. Jis pradėjo raustis šeimos istorijoje ir dėl to užmezgė kontaktus su amerikiečiais.

Išaiškėjo, kad Katerina buvo kilusi iš rusų emigrantų šeimos, ir jos tėvas gyvenimą užbaigė savižudybe: straipsnis "Mineapolio Naujienose" pasakojo, kad jis Mineapolyje nušoko nuo savo kontoros stogo. Praėjus dviems mėnesiams po savižudybės, gimė Katerina, o jos motina ištekėjo antrą kartą ir su vyru persikėlė į Niuhempšyrą. Katerina vadinosi jo pavarde, ir skurdžiuose interviu, kuriuos ji buvo davusi per visą tą laiką, niekada neminėjo patėvio. Reporterio įsitikinimas, kad jis yra teisingame kelyje, augo.

Jam trūko tik paties pasiuntinio fotografijos, ir Dženingsas tikėjosi padaryti ją kitą dieną. Visų Šventųjų bažnyčioje turėjo įvykti įžymių asmenų sutuoktuvės, ir Tornų šeima tikriausiai ten dalyvaus. Žinoma, tokie dalykai nebuvo Dženingso stilius, bet kol kas jam sekėsi ir galbūt pasiseks vėl.

...Likus dienai iki sutuoktuvių, Tornas paliko įprastinius šeštadieninius pasiuntinybės darbus ir išvažiavo su Katerina į užmiestį. Jam nedavė ramybės jų ginčas ir keistas artumas, sekęs po jo, todėl jis norėjo pabūti su ja dviese ir išsiaiškinti, kas jai darosi. Pirmąkart per pastaruosius keletą mėnesių Katerina pralinksmėjo, mėgavosi kelione ir laikė jį už rankos, kol jiedu klaidžiojo gamtos prieglobstyje. Vidurdienį jie atsidūrė Stredforde prie Evono ir nuėjo į mėgėjišką "Karaliaus Lyro" pastatymą. Katerina pasinėrė į pjesę ir net apsiašarojo. Karaliaus Lyro monologas "Kodėl šuva kvėpuoja, žiurkė... jei tu nebekvėpuoji jau..." sujaudino ją iki sielos gelmių, ji jau atvirai apsiverkė, ir Tornas ilgai ramino ją tuščiame teatre, kai pjesė jau buvo pasibaigusi ir žiūrovai išsiskirstę.

Jie grįžo į mašiną ir nuvažiavo toliau, Katerina lengvai spaudė vyro ranką, ir sukilusios emocijos grąžino artumą, jau seniai apleidusį jų santykius. Dabar ji buvo jautri viskam, ir, kai jie sustojo prie upės, Katerina vėl pravirko. Ji papasakojo apie savo nerimą, apie baimę netekti Demjeno, ji neišlaikys, jeigu jam kas nors atsitiks.

- Tu neprarasi jo, Keti, - švelniai ramino ją Tornas. - Gyvenimas negali būti toks žiaurus.

Jis jau seniai nevadino jos Keti, ir tie žodžiai tarytum priminė apie atstumą, atsiradusį tarp jų pastaraisiais mėnesiais. Jie atsisėdo ant žolės po didžiuliu ąžuolu, ir Katerinos balsas pritilo iki šnabždesio.

- Aš taip bijau, - tarė ji.

- Visiškai nėra ko bijoti.

Pro ją ropojo didžiulis vabalas, ir ji žiūrėjo, kaip jis skverbiasi pro žoleles.

- Kodėl tu bijai, Katerina?

- O ko aš galiu nebijoti?

Jis žvelgė į ją, laukdamas tęsinio.

- Bijau to, kas gera, nes tai praeis... Bijau to, kas bloga, nes aš labai silpna... Bijau tavo pasisekimo ir nesėkmių. Ir dar bijau, kad neturiu su tuo nieko bendro. Aš bijau, kad tu tapsi Jungtinių Valstijų prezidentu, Džeremi... ir tau teks pakęsti žmoną, kuri tavęs neverta.

- Tu viską darai kuo puikiausiai, - pamėgino ją nuraminti Tornas.

- Bet man tai nepatinka!

Prisipažinimas buvo toks paprastas ir kažkaip juos nuramino, kažką paaiškinęs.

- Tave tai šokiruoja? - paklausė Katerina.

- Truputį, - atsakė Tornas.

- Ar tu žinai, ko aš norėčiau labiausiai?

Jis papurtė galvą.

- Aš norėčiau sugrįžti namo.

Jis išsitiesė žolėje, žvelgdamas į žalius ąžuolo lapus.

- Labiau už viską, Džeremi. Išvažiuoti ten, kur mes būtume saugūs. Ten, kur gimėm.

Sekė ilga pauzė. Ji atsigulė greta, ir Tornas ją apkabino.

- Čia taip pat saugu. Tavo glėbyje.

- Taip.

Katerina užsimerkė, ir jos veide nušvito svajinga šypsena.

- Juk tai Njudžersis, tiesa? - sušnabždėjo ji. - O ten, ant kalvos, ar ne mūsų mažytė ferma? Ta pati, kurioje mes dirbam?

- Tai labai didelė kalva, Katerina.

- Aš žinau. Žinau. Mums niekada jos neperkopti.

Pakilo lengvas vėjelis ir perbėgo medžio lapais. Tornas ir Katerina tylėdami stebėjo, kaip saulės zuikučiai žaidžia jų veiduose.

- Galbūt Demjenas pajėgs, - sušnabždėjo Džeremis. - Galbūt jis taps puikiu fermeriu.

- Vargu. Jis toks panašus į tave.

Tornas neatsakė.

- Tai tiesa, - tęsė Katerina. - Tarytum aš iš viso su juo neturėčiau nieko bendro.

Tornas pasikėlė ir pasižiūrėjo į jos nuliūdusį veidą.

- Kodėl tu taip kalbi?

Ji gūžtelėjo pečiais nežinodama, kaip paaiškinti.

- Jis labai savarankiškas. Atrodo, kad jam iš viso nieko nereikia.

- Taip tik atrodo.

- Ir jis nemyli manęs taip, kaip kūdikiai paprastai myli savo motinas. O tu mylėjai savo motiną?

- Taip.

- O savo žmoną?

Jų akys susitiko, ir jis paglostė jos veidą. Katerina pabučiavo jo ranką.

- Aš nenoriu niekur iš čia važiuoti, - sušnabždėjo ji. - Aš noriu taip gulėti visą gyvenimą.

- Žinai, Keti, - po ilgos tylos prabilo Tornas, - kai aš pamačiau tave pirmą kartą, pagalvojau, kad tu esi pati gražiausia moteris pasaulyje.

Ji nusišypsojo atsidėkodama.

- Aš iki šiol taip galvoju, Keti, - sušnabždėjo jis. - Iki šiol.

- Aš myliu tave, - pasakė Katerina.

- Aš labai myliu tave, - atsakė Tornas.

Ji suspaudė lūpas, akyse sublizgo ašaros.

- Aš net norėčiau, kad mudu daugiau nieko nekalbėtume. Aš noriu prisiminti tai, kas pasakyta.

Kai ji vėl atsimerkė, buvo jau tamsu.

Į Pirfordą jie grįžo vėlai, namuose jau visi miegojo. Jie užsidegė židinyje ugnį, įsipylė vyno ir susėdo greta ant minkštos, oda aptrauktos kušetės.

- O ką mes veiksim Baltuosiuose Rūmuose? - paklausė Katerina.

- Jie labai toli.

- O mylėtis ten galima?

- O kodėl gi ne?

- O ar nebus bjauru tuo užsiimti Linkolno miegamajame?

- Bjauru?

- Kad mes taip žemai puolę.

- Linkolno miegamajame?

- Tiesiog ant jo lovos!

- Na, jis, ko gero, pasislinks.

- O, jis galėtų prie mūsų prisidėti.

Tornas nusijuokė ir priglaudė ją prie savęs.

- Ir dar reikės priprasti prie turistų, - pridūrė Katerina. - Jie eina per Linkolno miegamąjį tris kartus per dieną.

- Mes užrakinsim duris.

- Ne, taip netinka. Štai kas: mes imsim iš jų papildomą mokestį!

Jis vėl nusijuokė, džiaugdamasis gera jos nuotaika.

- Pažvelkite čionai, - toliau kvailiojo Katerina. - Pažiūrėkit, kaip prezidentas dulkina savo žmoną.

- Keti!

- Keti ir Džeris drauge. Senelis Linkolnas verčiasi karste.

- Kas tau užėjo? - pamėgino atvesti žmoną į protą Tornas.

- Tu.

Ji nusijuokė, ir Tornas prisidėjo prie jos. Ir ta diena, ir ta naktis buvo būtent tokios, apie kokias ji svajojo visą gyvenimą.

✞

Sekanti diena prasidėjo puikiai. Devintą valandą ryto Tornas buvo jau pasiruošęs vykti į jungtuves ir linksmai nusileido į svetainę.

- Keti! - šūktelėjo jis.
- Aš dar neapsirengusi, - pasigirdo iš vonios jos balsas.
- Mes pavėluosim.
- Tikriausiai.
- Jie mūsų lauks, todėl paskubėk.
- Aš stengiuosi.
- Demjenas jau aprengtas?
- Tikiuosi, kad taip.
- Aš negaliu pavėluoti.
- Paprašyk misis Gorton paruošti skrebučių.
- Aš nenoriu pusryčiauti.
- Aš noriu.
- Geriau paskubėk.

Gortonas jau laukė prie durų su limuzinu. Tornas išėjo į lauką ir mostu paprašė jo dar truputį palaukti, paskui greitai sugrįžo į virtuvę.

Katerina išėjo iš vonios, rišdama savo baltos suknelės diržą, ir pasuko į Demjeno kambarį, garsiai sakydama:

- Eime, Demjenai! Visi jau laukia!

Kambaryje berniuko nebuvo. Ji išgirdo vandens teškenimą vonioje, greitai nuėjo ten ir šūktelėjo iš pasipiktinimo: Demjenas vis dar sėdėjo vonioje, o misis Beilok jį prausė.

- Misis Beilok, - grėsmingai tarė Katerina, - aš jūsų prašiau, kad berniukas būtų aprengtas ne vėliau kaip...

- Jeigu jūs nieko prieš, mem, aš manau, kad jam būtų geriau pasivaikščioti parke.

- Aš pasakiau, kad mes ruošiamės vežtis jį kartu į bažnyčią!

- Bažnyčia - netinkama vieta mažam berniukui tokią saulėtą dieną.

Moteris šypsojosi. Buvo akivaizdu, kad ji nesuprato viso padėties rimtumo.

- Jūs jau atleiskit, - Katerina bandė kalbėti ramiai, - bet mums labai svarbu būti bažnyčioje.

- Jis dar per mažas bažnyčiai. Jis ten išdykaus, - misis Beilok laikėsi savo.

- Atrodo, jūs manęs nesuprantat? - tvirtai pasakė Kateri na. - Aš noriu, kad jis su mumis važiuotų į bažnyčią.

Misis Beilok, įžeista Katerinos tono, įsitempė. Kūdikis taip pat pajuto kažką negero ir pasislinko arčiau prie auklės, o ši, sėdėdama ant grindų, iš apačios į viršų žiūrėjo į jo motiną.

- Ar jis anksčiau yra buvęs bažnyčioje? - paklausė misis Beilok.

- Aš nesuprantu, kokią reikšmę turi...

- Keti!! - riktelėjo Tomas.

- Einu! - atsiliepė ji ir griežtai pažiūrėjo į moterį, bet toji atsakė tokiu pat žvilgsniu:

- Atleiskit, kad aš reiškiu savo nuomonę, bet nejaugi jūs manot, kad ketverių metų berniukas supras bažnytines katalikiškų jungtuvių ceremonijos apeigas?

Katerinai užkando žadą.

- Aš katalikė, misis Beilok, ir mano vyras - taip pat!

- Kažkam reikia būti ir kataliku, - atrėmė moteris.

Katerina stovėjo, net suakmenėjusi nuo netikėto puolimo.

- Jums teks aprengti mano sūnų, - kaip galima ramiau ištarė ji, - ir atvesti prie mašinos per penkias minutes. Arba jūs galėsit pasiieškoti sau darbo kitur.

- Gali būti, kad aš taip ir padarysiu.

- Tai jūsų reikalas.

- Aš pagalvosiu apie tai.

- Tikiuosi.

Stojo įtempta tyla, paskui Katerina apsisuko ir jau norėjo išeiti.

- Tarp kitko, kas dėl bažnyčios... - pratarė misis Beilok.

- Taip?

- Jūs pasigailėsit, kad pasiėmėt jį drauge.

Katerina išėjo. Nepraėjo nė penkios minutės, ir Demjenas, švarus ir aprengtas, stovėjo prie mašinos.

Jie nuvažiavo per Šepertoną, kur buvo statomas naujas plentas, ir pateko į didelį kamštį. Ir taip jau mašinoje viešpatavusi įtampa dar padidėjo.

- Kažkas atsitiko? - pasižiūrėjęs į žmoną, paklausė Tornas.

- Nieko ypatingo.

- Tu labai įpykusi.

- Niekai.

- Kas nutiko?

- A, menkniekis.

- Na gerai, papasakok.

- Misis Beilok, - atsiduso Katerina.

- Kas ten jai?

- Mes pasikalbėjom.

- Apie ką?

- Ji norėjo pasivaikščioti su Demjenu parke.

- Argi tai blogai?

- Vietoj bažnyčios.

- Negaliu pasakyt, kad aš būčiau tam prieštaravęs.

- Ji darė viską, kad jis su mumis nevažiuotų.

- Matyt, jai be jo liūdna.

- Aš nežinau, ar tai tikrai gerai.

Tornas gūžtelėjo pečiais ir įrėmė žvilgsnį į priekį. Tuo metu jie brovėsi pro riaumojančių automobilių virtinę.

- Ar niekaip negalima apvažiuoti, Gortonai? - paklausė jis.

- Ne, sere, - atsakė Gortonas, - bet jeigu jūs neprieštarausit, aš norėčiau šį tą pasakyti apie misis Beilok.

Tornas ir Katerina susižvalgė, nustebinti jo žodžių.

- Kalbėkit, - tarė Tornas.

- Nenorėčiau kalbėti prie berniuko.

Katerina pažvelgė į Demjeną. Jis žaidė savo naujų batelių raišteliais ir, žinoma, nesidomėjo pokalbiu.

- Viskas tvarkoje, - pasakė Katerina.

- Man rodos, ji daro jam blogą įtaką, - tęsė Gortonas. - Ji nesilaiko namuose įvestų taisyklių.

- Kokių taisyklių? - paklausė Tornas.

- Aš nenorėčiau leistis į smulkmenas, sere.

- Prašau.

- Na, kad ir tai: pas mus priimta, kad tarnai valgo kartu, o indus plauna pagal eilę.

Tornas pažvelgė į Kateriną. Žinoma, nieko baisaus tame nebuvo.

- Ji su mumis niekada nevalgo, - tęsė Gortonas. - Tikriausiai ji nulipa po to, kai visi jau būna pavalgę, ir pasiima savo maistą.

- Suprantu, - vaidindamas susirūpinusį, linktelėjo Tornas.

- Ir paskui palieka savo lėkštes.

- Manau, galima būtų jos paprašyti, kad daugiau taip nedarytų.

- Taip pat pas mus priimta nebevaikščioti į lauką po to, kai namuose užgesinama šviesa, - tęsė Gortonas, - o aš ne kartą mačiau, kaip ji vidurnaktį ėjo į mišką. Ir ėjo labai tyliai, aiškiai norėdama, kad niekas jos neišgirstų.

Tornai susimąstė. Gortono žodžiai juos labai nustebino.

- Tai kažkaip keista... - sumurmėjo Džeremis.

- Ir dar vienas delikatus dalykėlis. Jūs jau man atleiskit, - pasakė Gortonas, - bet mes pastebėjom, kad ji nesinaudoja tualetiniu popieriumi. Mes nekeitėm rulono jos kabinoje nuo to laiko, kai ji pas mus pasirodė.

Užpakalinėje sėdynėje sėdintys Tornai susižvalgė. Istorija darėsi nebesuprantama.

- Aš manau, kad ji visa tai atlieka miške, o tai visai nepanašu į civilizuoto žmogaus elgesį.

Stojo tyla. Tornai buvo pritrenkti.

- Ir dar vienas dalykas, sere. Dar vienas negeras dalykas.

- Kas dar, Gortonai? - su siaubu paklausė Tornas.

- Ji užsisakinėja telefonu tarptautinius pasikalbėjimus su Roma.

Užbaigęs savo kalbą, Gortonas surado laisvą vietą tarp mašinų ir greitai išvažiavo iš kamščio. Prieš akis sumirgėjo kalvotas gamtovaizdis, Katerina ir Tornas tyliai kalbėjosi, retkarčiais žvilgteldami viens į kitą.

- Šiandien ji elgėsi iššaukiančiai, - tarė Katerina.

- Tu norėtum ją atleisti?

- Nežinau. O tu?

Tornas gūžtelėjo pečiais.

- Atrodo, kad Demjenas prie jos priprato.

- Aš žinau.

- Su tuo reikia skaitytis.

- Taip, - atsiduso Katerina. - Žinoma.

- Bet jeigu tu nori, mes galim ją atleisti.

Katerina truputį patylėjo.

- Aš manau, kad ji pati išeis.

Demjenas sėdėjo tarp jų, žiūrėdamas į grindis. Mašina įvažiavo į miestą.

Visų Šventųjų bažnyčia buvo gigantiškas statinys. Jame susiliejo 17, 18, 19 ir 20 amžiaus kultūros elementai. Didžiulės lauko durys visuomet buvo atviros, viduje dieną ir naktį degė šviesa. Laiptai, vedantys link durų, šiandien buvo padengti gėlių kilimu, ir abipus jo stovėjo iškilmingai pasipuošę pajauniai. Į iškilmes susirinko galybė žmonių, ir sargybiniai vargiai begalėjo sulaikyti minią. Tai atėmė daug laiko, ir limuzinams, laukiantiems savo eilės, teko išsirikiuoti į eilutę. Jie privažiuodavo prie bažnyčios durų ir išlaipindavo savo keleivius.

Dėl pavėlavimo Tornų limuzinas atsidūrė už kitų mašinų. Čia apsaugos nebuvo, ir mašiną apsupo žmonės, be jokių ceremonijų žvilgčiojantys į vidų. Automobilis lėtai judėjo pirmyn, o minia vis

tirštėjo. Iki tol snaudęs Demjenas pabudo, ir jį išgąsdino žmonės, žiūrintys pro langus. Katerina priglaudė berniuką prie savęs ir pažvelgė į priekį. Žmonių darėsi vis daugiau, ir jie jau pradėjo stumti mašiną. Prie langelio priartėjo bjauri kažkokio išsigimėlio galva, ir jis ėmė belsti į stiklą, tartum prašydamasis į vidų.

Katerinai pasidarė negera, ir ji nusisuko, o luošys nusikvatojo ir pasakė kažkokią nesąmonę.

- Dieve mano, - tarė Katerina, įveikusi pykinimą. - Kas čia darosi?

- Susigrūdimas per visą kvartalą, - atsakė Gortonas.

- O apvažiuoti niekaip negalima?

- Mašinos stovi viena prie kitos ir prieky, ir už nugaros.

Barbenimas į stiklą tęsėsi, ir Katerina užsimerkė, stengdamasi negirdėti vis stiprėjančio nemalonaus garso.

- Nejaugi niekaip negalima iš čia ištrūkti?

Demjenas taip pat užsikrėtė motinos nerimu, jo akyse pasirodė baimė.

- Viskas gerai... viskas tvarkoje, - pamatęs tai, ramino mažylį Tornas. - Šie žmonės mūsų nenuskriaus, jie tik nori pažiūrėti, kas sėdi mašinoje.

Bet vaiko akys iš siaubo pradėjo plėstis, tik žiūrėjo jis ne į minią, o aukščiau, - į visai greta kylantį aukštyn bažnyčios bokštą.

- Nereikia bijoti, Demjenai, - tarė Tornas. - Mes važiuojam pasižiūrėti vestuvių.

Berniuko baimė augo, jo veidas įsitempė. Mašina nepermaldaujamai artėjo prie bažnyčios.

- Demjenai...

Tornas pasižiūrėjo į Kateriną, nenuleidžiančią nuo berniuko akių. Demjeno veidas visai suakmenėjo, jis visas susigūžė, nors minia jau seniai buvo atsitraukusi ir prieš juos iškilo galingi maldos namai.

- Viskas tvarkoje, Demjenai, - sušnibždėjo Katerina. - Žmonės jau nuėjo...

Bet sustingusios iš siaubo vaiko akys vis dar buvo įsmeigtos į bažnyčią.

- Kas jam atsitiko? - griežtai paklausė Tornas.

- Nežinau.

- Kas tau, Demjenai?

- Jis mirtinai išsigandęs.

Katerina ištiesė berniukui ranką, ir jis įsikirto į ją, beviltiškai žvilgčiodamas tai į jos, tai į Torno akis.

- Juk tai tik bažnyčia, brangusis, - įsitempusi prabilo Katerina.

Berniukas staigiai nusisuko. Jo lūpos perdžiūvo, jis visai pasidavė panikai: veide neliko nė lašelio kraujo, kvėpavimas pasidarė trūkčiojantis.

- Dieve mano! - aiktelėjo Katerina.

- Jam bloga?

- Jis pasidarė kaip ledas. Šaltas kaip ledas!

Limuzinas sustojo prie bažnyčios, durelės atsidarė: vienas pabrolys ištiesė Demjenui ranką, ir šis ėmė blaškytis iš siaubo, įsikibęs į Katerinos suknelę.

- Demjenai! - suriko Katerina. - Demjenai!

Ji mėgino atgniaužti jo pirštus, bet jis tik su dar didesne neviltim kabinosi į suknelę.

- Džeremi! - Katerina beveik nebesivaldė.

- Demjenai! - riktelėjo ant jo Tornas.

- Jis plėšo mano suknelę!

Tornas pasilenkė prie berniuko, bet šis tik dar tvirčiau įsikibo į motiną, draskydamas jai veidą, griebdamas plaukus, beviltiškai mėgindamas išsilaikyti.

- Padėkit! Dieve mano! - suklykė Katerina.

- Demjenai! - suriaumojo Tornas, bergždžiai stengdamasis atplėšti vaiką. - Demjenai! Paleisk!

Demjenas iš siaubo veriamai sukliko. Aplinkui susirinko smalsuolių minia. Gortonas, mėgindamas kaip nors padėti, atsisuko iš priekinės sėdynės ir pabandė jį pastumti, kad būtų galima ištraukti

lauk. Bet berniukas virto tikru žvėrimi, jis staugė, o jo pirštai su aštriais nagais smigo į Katerinos veidą ir galvą. Jam net pavyko išrauti jai gerą kuokštą plaukų.

- Paimkit jį! - sušuko Katerina.

Paklaikusi ji pradėjo mušti Demjeną, stengdamasi išsukti ranką, įkibusią į jos veidą. Staigiu judesiu Tornas atplėšė vaiką, čiupo jį į glėbį ir prispaudė prie savęs.

- Važiuojam! - užduseęs riktelėjo Gortonui jis. - Važiuojam iš čia!

Berniukas vis dar daužėsi. Gortonas užtrenkė dureles ir limuzinas šovė į priekį.

- Dieve mano, - kūkčiojo Katerina, apkabinusi rankomis galvą. - Dieve... mano...

Limuzinas lėkė pirmyn, ir vaiko traukuliai palaipsniui slopo, visiškai išsekęs jis atlošė galvą. Gortonas išvažiavo į plentą, ir po kelių minučių pasidarė tylu. Demjeno akys degė, veidą išpylė prakaito lašeliai. Tornas vis dar nepaleido jo rankos. Šalia jo sėdėjo Katerina - sukrėsta, suveltais plaukais, užtinusia akimi. Važiavo tylėdami, niekas nedrįso prabilti.

Grįžę į Pirfordą, jie nuvedė Demjeną į jo kambarį ir truputį pasėdėjo su juo. Berniuko kakta buvo šalta, ir kviesti gydytojo nereikėjo. Demjenas stengėsi į juos nežiūrėti: atrodė, kad jis ir pats išsigando to, ką padarė.

- Aš juo pasirūpinsiu, - ramiai tarė misis Beilok, įeidama į kambarį.

Ją pamatęs, Demjenas truputį nusiramino.

- Jis labai išsigandęs, - pasakė Katerina.

- Jam nepatinka bažnyčios, - atsakė tarnaitė. - Aš gi norėjau vestis jį į parką.

- Jis pasidarė... visiškai laukinis, - pratarė Tornas.

- Jis tiesiog perpyko. - Misis Beilok praėjo pro juos ir paėmė Demjeną ant rankų. Jis prigludo prie jos, o Tornai tylėdami žiūrėjo į juos. Po to lėtai išėjo iš kambario...

- Čia kažkas ne taip, - tarė naktį savo žmonai Gortonas.

Ji tylėdama išklausė jo pasakojimą apie tai, kas įvyko dieną.

- Kažkas ne taip su ta misis Beilok, - tęsė jis, - ir kažkas ne taip su tuo berniuku, ir apskritai šiuose namuose kažkas ne taip.

- Tu pernelyg rimtai į viską žiūri, - atsakė ji.

- Jeigu tu būtum visa tai mačiusi, suprastum mane.

- Vaikiškas irzlumo protrūkis.

- Žvėriškas protrūkis.

- Jis labai įsikarščiuoja, štai ir viskas.

- Nuo kada?

Ji palingavo galva ir nieko neatsakė.

- Ar tu kada nors žiūrėjai jam į akis? - paklausė Gortonas. - Tas pats, kaip pažvelgus į žvėrį. Tos akys stebi. Jos laukia. Jos žino tai, ko nežinai tu. Jos prisimena vietas, kuriose mes niekad nebuvom.

- Ir vėl tu su savo prietaringa baime.

- Palauk, ir pati pamatysi, - tikino ją Gortonas. - Čia vyksta kažkas negero.

- Visur vyksta kažkas negero.

- Man visa tai nepatinka, - niūriai pasakė jis. - Manau, kad mums reikia iš čia išvažiuoti.

Tornai tuo metu sėdėjo vidiniame kiemelyje. Buvo jau vėlu. Demjenas miegojo. Jie tylėjo ir žvelgė į naktį. Katerinos veidas ištino, matėsi kraujosrūvos, ir ji ritmiškai prie skaudamos vietos spaudė servetėlę, kartkartėmis suvilgydama ją vandeniu iš šalia stovinčio ąsočio.

- Na, - pagaliau prabilo ji, - visų geriausia, ką galima padaryti su nesėkminga diena, yra ją baigti. Aš einu miegoti.

- Aš dar truputį pasėdėsiu ir tuoj ateisiu.

Žmonos žingsniai nutilo, ir Džeremis liko vienas su savo mintimis.

Jis žiūrėjo į mišką, bet vietoje jo matė ligoninę Romoje, save, stovintį prie stiklinės pertvaros ir duodantį sutikimą įsūnyti kūdikį. Kodėl gi jis nieko nepaklausė apie Demjeno motiną? Kas ji? Iš kur? Kas kūdikio tėvas, ir kodėl jis neatėjo? Per tuos metus jis padarė kai kurias prielaidas, ir jos apramino jo baimę. Galbūt tikroji Demjeno motina buvo paprasta religinga valstietė, ir todėl atėjo gimdyti į katalikų ligoninę. Tai buvo brangi ligoninė, ir ji, neturėdama ryšių, nebūtų galėjusi ten pakliūti. Gal ji buvo našlaitė, ir todėl neliko giminių, o kūdikis buvo nesantuokinis, - tuo galima paaiškinti tai, kad tėvas nepasirodė. Ką dar reikėjo žinoti? Kūdikis gimė judrus, gražus ir "visiškai sveikas".

Tornas buvo nepratęs abejoti savo poelgiais ir kaltinti save, jo smegenys atkakliai teigė, kad jis pasielgė teisingai. Jis tada buvo visai nusiminęs. Pernelyg pažeidžiamas ir jautrus, jis tada galėjo lengvai pasiduoti įtaigai. Gali būti, kad jis pasielgė neteisingai. Gal vertėjo sužinoti daugiau?

Atsakymo į šiuos klausimus Tornas taip ir nesulaukė.

Juos žinojo tik mažytė saujelė žmonių, bet dabar jie buvo išsimėtę po visą žemės rutulį. Sesuo Teresė, tėvas Spileto, tėvas Tasonė. Tik jie žinojo. Tik jų sąžinę slėgė ši paslaptis. Tos tolimos nakties tamsoj jie dirbo savo darbą didžiuodamiesi, kad išrinko būtent juos. Per visą Žemės istoriją tik du kartus buvo mėginta atlikti kažką panašaus, bet tik dabar viskas turėjo pavykti. Jie buvo trys, darbas nepriekaištingai judėjo pirmyn, ir nė viena gyva būtybė neįtarė, kas čia vyksta. Po Demjeno gimimo sesuo Teresė jį paruošė: depiliatoriumi panaikino vilną nuo kaktos ir rankų, nupudravo, kad vaikas gerai atrodytų tuo momentu, kai pasirodys Tornas. Plaukai ant naujagimio galvos buvo labai tankūs, kaip jie ir tikėjosi. Ji išpūtė juos fenu, iš pradžių patikrinusi, ar yra ant skalpo apgamas. Tornas niekada nepamatys nei sesers Teresės, nei menkesnės figūros - tėvo Tasonės, kuris tuo metu rūsyje krovė į krepšius du kūnus, ruošdamasis juos išvežti. Pirmasis jų buvo Torno kūdikio - jis nutilo pirmiau, nei spėjo surikti, o antrasis - motinos to, kuris liko gyvas. Lauke laukė sunkvežimis, pasiruošęs

nuvežti lavonus į Červeteri, kur Sent Andželo kapinių tyloje prie antkapių jau laukė duobkasys.

Planą ruošė Šėtono garbintojų draugija, ir svarbiausias asmuo čia buvo Spileto. Jis su dideliu atsargumu rinkosi bendrininkus. Sesuo Teresė visiškai jį patenkino, bet paskutinėmis minutėmis nerimą jam sukėlė tėvas Tasonė, kurio tikėjimas buvo kilęs iš baimės. Paskutinę dieną jis neteko ryžto, ir tėvas Spileto susimąstė. Tasonė buvo energingas, bet jo energija buvo nukreipta tik į save patį, jis viską darė ant nevilties ribos. Tasonė pamiršo jų misijos svarbą ir vietoje to visiškai įsijautė į savo rolę. Tai kėlė susierzinimą, ir Spileto norėjo išbraukti Tasonę iš žaidimo. Jei bent vienas iš jų neišlaikys, atsakyti teks visiems trims. Bet svarbiausia, kad viską teks atidėti dar tūkstančiui metų.

Galų gale Tasonė pateisino sudėtas į jį viltis, dirbdamas uoliai ir ištikimai, ir netgi susidorojo su atsitiktinumu, kurio niekas negalėjo numatyti. Kai krepšį krovė į mašiną, kūdikis buvo dar gyvas ir verkė. Greitai nukėlęs krepšį, Tasonė grįžo su juo į rūsį ir pasistengė, kad kūdikis daugiau niekad nebeišleistų nė garso. Jis buvo stipriai sukrėstas. Bet jis tai padarė, o visa kita buvo nesvarbu.

Tą naktį viskas aplink atrodė taip, kaip ir paprastai: gydytojai ir seselės dirbo savo kasdieninį darbą, nė neįtardami apie tai, kas vyko visiškai greta. Viskas buvo atlikta kuo atsargiausiai, ir niekas, o ypač Tornas, negalėjo nieko sužinoti.

✞

Jis sėdėjo vidiniame kieme ir žvelgė į naktį. Staiga Tornas suvokė, kad Pirfordo miškas nebesukelia jam blogos nuojautos. Dabar miškas atrodė taikus, varlės ir žiogai kėlė įprastą triukšmą, raminantį ir sukeliantį mintis apie tai, kad gyvenimas visur eina savo keliu. Džeremis nukreipė žvilgsnį į namą, į Demjeno kambarį. Ten

degė naktinė lempa, ir Tornas pamėgino įsivaizduoti miegančio berniuko veidą. Dabar, baigiantis šiai baisiai dienai, vertėjo žvilgtelėti į Demjeną. Džeremis atsistojo, užgesino šviesą ir pasuko miegančio namo link.

Viduje buvo visiškai tamsu, tyla spengė ausyse. Tornas apgraibomis surado laiptus ir užlipo aukštyn. Jis bergždžiai pamėgino surasti jungiklį ir nuėjo toliau. Viskas aplinkui jį dvelkė miegu, ir Džeremis lėtai judėjo palei sieną, paskui pasuko už kampo. Priekyje buvo Demjeno kambarys, iš po durų driekėsi silpnas naktinės lempos atšvaitas. Staiga Tornas sustojo kaip įbestas: jam pasirodė, kad jis girdi garsą. Tas garsas panėšėjo į vibraciją arba į duslų griaudėjimą, kuris nutilo greičiau, nei Tornas spėjo susigaudyti. Vėl įsiviešpatavo tyla. Tornas jau ruošėsi žengti į priekį, bet garsas pasikartojo, šį kartą jau stipriau, ir Džeremio širdis vos nesprogo nuo savo pačios daužymosi. Jis žvilgtelėjo žemyn ir pamatė akis. Jam užėmė kvapą, ir suakmenėjęs Tornas prisispaudė prie sienos; urzgimas sustiprėjo, iš tamsos išniro šuo ir lyg sargas metėsi prie vaiko durų. Į žmogų įsmeigtos akys degė, urzgimas nesiliovė.

- Na... na, - lūžtančiu balsu ištarė Tornas, ir nuo jo balso žvėris pritūpė, ruošdamasis šuoliui.

- Ramiai, - tarė misis Beilok, pasirodžiusi savo kambario tarpduryje. - Ramiai. Tai namo šeimininkas.

Šuo išsyk nurimo, įtampa išsisklaidė. Misis Beilok palietė jungiklį ir koridorių užliejo šviesa. Tornas, neatitraukdamas nuo šuns akių, sulaikė kvėpavimą.

- Kas... tai? - išspaudė jis.

- Sere? - ramiai paklausė misis Beilok.

- Tas šuo.

- Man rodos, aviganis. Gražus? Mes radom jį miške.

Šuo, netikėtai nurimęs, atsigulė prie jos kojų.

- Kas jums leido...

- Aš pamaniau, kad mums gali praversti sarginis šuo, o ir berniukas jį labai myli.

Prie sienos stovintį Torną nuo įtampos vis dar krėtė drebulys, ir misis Beilok smalsiai paklausė:

- Jis jus išgąsdino?

- Taip.

- Štai matot, koks jis geras. Ta prasme, kaip sargas. Patikėkit, jūs būsit man dėkingas už jį, kai išvyksit.

- Kur išvyksiu? - paklausė Tornas.

- Argi jūs nesiruošiate į Saudo Arabiją?

- Iš kur jūs žinot apie Saudo Arabiją?

Ji gūžtelėjo pečiais.

- Aš nežinojau, kad tai tokia paslaptis.

- Aš niekam nepasakojau apie kelionę.

- Man pasakė misis Gorton.

Tornas linktelėjo ir vėl pasižiūrėjo į šunį.

- Jis niekam netrukdys, - tikino jį moteris. - Mes maitinsim jį atliekomis...

- Aš nenoriu, kad jis čia pasiliktų, - nukirto Tornas.

Misis Beilok nustebusi pasižiūrėjo į jį.

- Jūs nemylit šunų?

- Kai aš norėsiu įsigyti šunį, išsirinksiu jį pats.

- Bet jis labai patinka berniukui, sere, jis jam reikalingas.

- Aš pats nuspręsiu, koks šuo jam reikalingas.

- Vaikai gyvūnus laiko savo gynėjais, sere. Kitas jų nedomina.

Ji pažvelgė į jį taip, lyg ruoštųsi pasakyti kažką svarbaus.

- Jūs... norit dar kažką pasakyti?

- Aš nedrįstu, sere.

Bet jos išvaizda Tornui sukėlė nerimą.

- Misis Beilok, jeigu jūs norit ką nors pasakyti, aš su malonumu jus išklausysiu.

- Ne, sere. Jūs ir be to labai užimtas...

- Juk pasakiau, kad jus išklausysiu.

- Man atrodo, kad berniukas jaučiasi vienišas.

- Kodėl gi jis turėtų būti vienišas?

- Jo motina ne itin palankiai žiūri į jį.

Nuo tos pastabos Tornas sustingo.

- Štai matot? - tarė ji. - Man nereikėjo to sakyti.

- Ne itin palankiai?

- Man atrodo, kad ji jo nemyli. Ir jis tai jaučia.

Tornas nutylėjo. Jis nežinojo, ką pasakyti.

- Kartais man atrodo, kad Demjenas nieko daugiau neturi, išskyrus mane, - pridūrė moteris.

- Aš manau, kad jūs klystat.

- O dabar jis turi šunį, kuris jam patinka. Dėl vaiko, sere, neišvarykit šuns.

Tornas pažvelgė žemyn į milžinišką šunį ir papurtė galvą:

- Man nepatinka tas šuo. Rytoj pat jį išvarykit.

- Išvaryti - kur? - apstulbusi paklausė ji.

- Atiduokit šungaudžiams.

- Betgi ten juos UŽMUŠA!

- Tada paprasčiausiai išvykit.Kad rytoj jo čia nebūtų.

Misis Beilok veidas suakmenėjo, ir Tornas nusisuko. Moteris ir šuo žvelgė jam pavymui; jų akyse degė neapykanta.

Penktas skyrius

Tornas praleido bemiegę naktį. Jis sėdėjo miegamojo terasoje ir rūkė, nors cigarečių skonis jau pasidarė bjaurus. Iš kambario girdėjosi Katerinos aimanos, ir jis susimąstė apie tai, su kokiu priešu ji kaunasi savo sapne. Ar tik nesugrįžo jos persekioti senasis depresijos demonas? O gal ji sapnavo praėjusios dienos košmarą?

Nenorėdamas galvoti apie tikrovę, Tornas ėmė svajoti ir pasinėrė į savo fantazijas, pamiršęs realius rūpesčius ir nerimą. Taip jis praleido visą naktį.

Kai Katerina pabudo, jos sužeista akis buvo visai užtinusi. Išeidamas Tornas jai patarė vis dėlto kreiptis į gydytoją. Daugiau apie nieką jie nesikalbėjo. Katerina tylėjo, o Tornas buvo užsiėmęs naujos dienos problemomis. Reikėjo dar keleto smulkmenų kelionei į Saudo Arabiją, bet Torno neapleido nuojauta, kad jam dabar negalima išvažiuoti. Jis bijojo. Dėl Katerinos, dėl Demjeno, dėl savęs paties, ir negalėjo suprasti kodėl. Ore tvyrojo įtampa, atrodė, kad gyvenimas kabo ant plauko. Tornas niekada anksčiau nebuvo susimąstęs apie mirtį, seniau ji pleveno kažkur labai toli. Bet dabar visas jo mintis užvaldė supratimas, kad jo gyvybei kažkodėl gresia pavojus.

Pakeliui į pasiuntinybę jis limuzine atsainiai užpildė draudimo polisų blankus ir pažymėjo keletą nurodymų, kurių reikėjo laikytis jo mirties atveju. Džeremis viską darė automatiškai, net nepastebėdamas, kad šitaip elgiasi pirmą kartą savo gyvenime. Ir tik tada, kai baigė rašyti, Tornas pajuto siaubą; įtemptoj tyloj jis sustingęs sėdėjo tol, kol automobilis pasiekė pasiuntinybę. Džeremio neapleido nuojauta, kad įvyks kažkas baisaus.

Limuzinas sustojo, Tornas išlipo ir palaukė, kol automobilis nuvažiuos. Jis pamatė, kaip prie jo skuba du vyriškiai. Vienas spragtelėjo fotoaparatu, o kitas pasiruošė berti klausimus. Tornas pasuko į pasiuntinybę, bet jie pastojo jam kelią.

- Ar jūs šiandien skaitėt "Reporterį", misteri Tornai?

- Ne, neskaičiau...

- Ten yra straipsnis apie jūsų auklę, apie tą, kuri nušoko...

- Aš nemačiau.

- Ten rašo, kad toji auklė paliko raštelį.

- Nesąmonė.

- Prašau pasižiūrėti į šitą pusę, - tai buvo Dženingsas, jis bėgiojo aplink ir spragsėjo aparatu.

- Leiskit man praeiti, - paprašė Tornas, kai Dženingsas užtvėrė jam kelią.

- Ar tai tiesa, kad ji vartojo narkotikus? - paklausė antrasis reporteris.

- Žinoma, ne.

- Po skrodimo kraujyje buvo rasta vaistų.

- Tai buvo vaistai nuo alergijos, - sukandęs dantis, atsakė Tornas. - Ji sirgo alergija...

- Sako, kad buvo perdozuota...

- Nejudėkit sekundę, - paprašė Dženingsas.

- Traukitės iš kelio! - suriko Tornas.

- Tai mūsų darbas, sere.

Tornas žengė į šalį, bet jie neatsiliko ir vėl užtvėrė jam kelią.

- Tai ar ji vartojo narkotikus, misteri Tornai?

- Aš jau sakiau jums.

- O straipsnyje rašoma...

- Man nusispjaut, kas rašoma tame straipsnyje!

- Puiku! - sušuko Dženingsas. - Dar sekundę nejudėkit!

Jis per greit prikišo fotoaparatą, Tornas smarkiai stuktelėjo per jį ir išmušė Dženingsui iš rankų. Fotoaparatas su trenksmu sudužo ant šaligatvio, ir akimirkai visi sustingo, apstulbinti tokio pykčio protrūkio.

- Argi jūs nejaučiat jokios pagarbos? - išspaudė Tornas.

Dženingsas parpuolė ant kelių ir pasižiūrėjo į jį iš apačios į viršų.

- Atleiskit, - prislėgtas tarė Tornas. Jo balsas drebėjo. - Atsiųskit man sąskaitą nuostoliams padengti.

Dženingsas pakėlė sudaužytą aparatą, lėtai atsistojo ir, žiūrėdamas Tornui į akis, gūžtelėjo pečiais.

- Viskas gerai, misteri pasiuntiny, - pasakė jis. - Manysim... kad jūs man "skolingas".

Nesmagiai linktelėjęs, Tornas nusisuko ir nuėjo į pasiuntinybę, tuo pat metu iš ten išbėgo jūrų pėstininkas. Bet buvo jau per vėlu, ir jis pamatė tik susidūrimo pasekmes.

- Jis sudaužė mano kamerą, - pasakė kareiviui Dženingsas. - Pasiuntinys sudaužė mano kamerą.

Pasimetę jie dar truputį pastovėjo, o paskui kiekvienas nuėjo savo keliu.

Torno kabinete kilo sąmyšis. Kelionei į Saudo Arabiją iškilo pavojus, nes Tornas atsisakė važiuoti ir nieko daugiau neaiškino. Kelionės planų paruošimas truko beveik dvi savaites, ir dabar padėjėjai reikalavo jo pasiaiškinimo manydami, kad jis juos apgavo ir visas darbas nuėjo šuniui ant uodegos.

- Jūs negalit jos atšaukti, - bandė įtikinti jį vienas iš jų. - Po viso paruošiamojo darbo jūs negalit paprasčiausiai imti ir pasakyti...

- Ji neatšaukiama, - paprieštaravo Tornas, - ji atidedama.

- Jie tai priims kaip įžeidimą.

- Tegul ir taip.

- Bet kodėl?

- Aš dabar negaliu išvažiuoti, - pasakė Tornas. - Dabar netinkamas metas.

- Ar jūs suprantat, kas pastatyta ant kortos? - paklausė kitas padėjėjas.

- Diplomatija, - atsakė Tornas.

- Kur kas daugiau.

- Aš pasiųsiu ką nors kitą.

- Prezidentas norėjo, kad važiuotumėt jūs.

- Aš pasikalbėsiu su juo. Aš viską paaiškinsiu.

- Dieve mano, Džeremi! Mes dvi savaites planavom!

- Tai perplanuokit! - riktelėjo Tornas.

Toks netikėtas pykčio protrūkis privertė visus nutilti. Suskambėjo selektorius, ir Tornas ištiesė link jo ranką.

- Taip?

- Jus nori matyti tėvas Tasonė, - pasigirdo sekretorės balsas.

- Kas?

- Tėvas Tasonė iš Romos. Jis sako, kad turi skubų ir svarbų reikalą.

- Aš niekad apie jį negirdėjau, - atsakė Tornas.

- Jis sako, kad tai iš jūsų atims tik minutę. Kažkas dėl ligoninės.

- Tikriausiai paprašys paaukoti, - sumurmėjo vienas iš Torno padėjėjų.

- Arba labdaros, - pridūrė kitas.

- Gerai, - atsiduso Tornas. - Įleiskit jį.

- O aš ir nežinojau, kad jus taip lengva sujaudinti, - pastebėjo vienas iš padėjėjų.

- Visuomeniniai reikalai, - sumurmėjo Tornas.

- Dar nepriimkit galutinio sprendimo dėl Saudo Arabijos. Gerai? Jūsų nuotaika šiandien prasta. Palaukim.

- Sprendimas jau priimtas, - pavargęs atsakė Tornas. - Arba važiuoja kas nors kitas, arba kelionė atidedama.

- Kuriam laikui atidedama?

- Vėlesniam, - atsakė Tornas. - Kol aš pajusiu, kad galiu važiuoti.

Durys atsivėrė, ir didžiulėje angoje pasirodė mažas žmogelis. Tai buvo kunigas. Jo drabužiai buvo labai netvarkingi, ir visa jo išvaizda bylojo apie neatidėliotiną reikalą. Padėjėjai persimetė klausiamais žvilgsniais neįsitikinę, ar jie gali dabar palikti kambarį.

- Ar galima... paprašyti, - su stipriu itališku akcentu prabilo kunigas, - ... pasikalbėti su jumis vienu?

- Tai dėl ligoninės? - paklausė Tornas.

- *Si.*

Tornas linktelėjo, ir padėjėjai nenoriai pasuko link durų. Jiems išėjus, kunigas jas uždarė, po to atsisuko su kančios išraiška veide.

- Taip? - su užuojauta pradėjo Tornas.

- Mes turim mažai laiko.

- Ką?

- Jūs privalot mane išklausyti.

Kunigas nejudėjo, nugara atsirėmęs į duris.

- Ir apie ką gi jūs kalbėsit? - pasiteiravo Tornas.

- Jūs privalot įtikėti Kristų, jūsų Išgelbėtoją. Jūs privalot įtikėti tiesiog dabar.

Sekundę buvo tylu.

- Prašau, sinjore...

- Atleiskit man, - pertraukė jį Tornas. - Jei aš teisingai supratau, jūs turėjot svarbų asmeninį reikalą?

- Jūs turit įtikėti, - tęsė kunigas, - išgerkit Kristaus kraują ir suvalgykit jo kūną, nes tik tuomet jis bus jumyse ir jūs pajėgsit nugalėti šėtono sūnų.

Atmosfera kabinete kaito. Tornas ištiesė ranką prie selektoriaus.

- Vieną kartą jis jau nužudė, - sušnabždėjo kunigas, - ir žudys vėl. Jis žudys tol, kol visas jūsų turtas atiteks jam.

- Jeigu jūs truputį palauktumėt koridoriuje...

Kunigas pradėjo eiti artyn, jaudulys jo balse augo.

- Tik su Kristaus pagalba jūs pajėgsit su juo kovoti, - grėsmingai ištarė jis. - Įtikėkit Kristų. Išgerkit jo kraujo.

Tornas užčiuopė selektoriaus mygtuką ir paspaudė jį.

- Aš užrakinau duris, misteri Tornai, - pasakė kunigas.

Tornas įsitempė, jį išgąsdino kunigo tonas.

- Taip? - pasigirdo selektoriuje sekretorės balsas.

- Atsiųskit apsaugą, - atsakė Tornas.

- Kas nutiko, sere?

- Aš maldauju, sinjore, -sušuko kunigas, - paklausykit, ką aš jums pasakysiu.

- Sere? - pakartojo sekretorė.

- Aš buvau ligoninėje, misteri Tornai, - tarė kunigas, - tą naktį, kai gimė jūsų sūnus.

Tornas sustingo. Jis negalėjo atplėšti akių nuo tėvo Tasonės.

- Aš buvau... akušeris, - kliūdamas ištarė kunigas. - Aš... buvau... gimimo liudininkas.

Vėl pasigirdo sekretorės balsas, bet šį kartą jame suskambo nerimas.

- Misteri Tornai? - paklausė ji. - Atleiskit, aš neišgirdau jūsų.

- Nieko, - atsakė Tornas. - Tiesiog... būkit vietoj.

Jis atleido mygtuką, su siaubu žiūrėdamas į kunigą.

- Aš jūsų maldauju... - ištarė Tasonė, vos benulaikydamas ašaras.

- Ko jums reikia?

- Išgelbėti jus, misteri Tornai. Kad Kristus man atleistų.

- Ką jūs žinot apie mano sūnų?

- Viską.

- Ką jūs žinot? - griežtai perklausė Tornas.

Kunigas krūptelėjo, ir jo balsas nuo susijaudinimo sudrebėjo.

- Aš mačiau jo motiną, - atsakė jis.

- Jūs matėt mano žmoną?

- JO MOTINĄ , misteri Tornai!

Torno veidas sugriežtėjo.

- Tai šantažas? - tyliai paklausė jis.

- Ne, sere.

- Tuomet ko gi jūs norit?

- PAPASAKOTI jums, sere.

- Ką papasakoti?

- Jo motina, sere...

- Tęskit, kas ten su jo motina?

- Jo motina, sere... buvo š a k a l o p a t e l ė ! - Kunigas suvaitojo. - Jis gimė nuo š a k a l o . Aš pats tai mačiau.

Pasigirdo trenksmas, ir durys atsidarė. Į kabinetą įsiveržė kareivis, paskui jį Torno padėjėjai ir sekretorė. Mirtinai išbalęs Tornas sėdėjo nejudėdamas. Kunigo veidu ritosi ašaros.

- Ar čia kas nors atsitiko, sere? - paklausė kareivis.

- Jūsų buvo toks keistas balsas, - pridūrė sekretorė. - O durys buvo užrakintos.

- Aš noriu, kad išvestumėt iš čia šitą žmogų, - pasakė Tornas. - O jeigu jis dar kada nors čia pasirodys... pasodinkit jį į kalėjimą.

Niekas nepajudėjo. Kareivis nežinojo, kaip jam elgtis su kunigu. Tasonė lėtai pasisuko ir nuėjo durų link. Čia jis vėl atsisuko į Torną.

- Įtikėkit Kristų. Kiekvieną dieną gerkit Kristaus kraują, - liūdnai sukuždėjo jis ir išėjo.

- Ko jis norėjo? - paklausė vienas iš padėjėjų.

- Nežinau, - tyliai atsakė Tornas, žiūrėdamas kunigui įkandin. - Jis pamišęs.

✞

Gatvėje šalia pasiuntinybės Gaberis Dženingsas atsirėmė į automobilį ir, padėjęs į šalį sudaužytą fotoaparatą, patikrino atsarginį. Jis pamatė, kaip kareivis iš pasiuntinybės išlydi kunigą, ir padarė keletą nuotraukų. Kareivis pastebėjo Dženingsą ir nepatenkintas priėjo artyn.

- Ar jums dar negana rūpesčių su šituo daiktu? - paklausė jis, rodydamas fotoaparatą.

- Rūpesčių? Jų niekada nebūna gana, - nusišypsojo Dženingsas, dar kartą fotografuodamas mažąjį kunigą, nykstantį tolumoje.

Vėlai vakare Dženingsas sėdėjo savo tamsiame kambarėlyje ir žiūrinėjo fotografijas. Norėdamas patikrinti, ar gerai veikia atsarginė kamera, jis padarė trisdešimt šešias nuotraukas su skirtingu išlaikymu ir diafragma, ir trys iš jų nepavyko. Tai buvo toks pat defektas, kaip ir prieš kelis mėnesius, kai jis Tornų dvare per gimtadienį fotografavo auklę. Dabar kažkas panašaus atsitiko ir nuotraukoms su kunigu. Vėl atrodė, kad buvo sugadinta emulsija, bet dabar taip atsitiko ne su viena nuotrauka. Du negatyvai buvo brokuoti, po to sekė du geri kadrai, paskui vėl toks pat brokas. Tačiau labiausiai stebino tai, kad brokas tartum persekiojo tam tikrą žmogų: keista blausi dėmė kabojo virš kunigo galvos.

Dženingsas ištraukė iš ryškalų penkias fotografijas ir ėmė apžiūrinėti jas iš arti. Dvi kunigo nuotraukos su kareiviu, dvi kareivio nuotraukos stambiu planu ir dar viena, su tolstančiu kunigu. Paskutinėje nuotraukoje dėmė buvo mažesnė, kaip kad ir pats kunigas. Kaip ir anksčiau, šitas brokas priminė kažkokį švytėjimą, bet skirtin-

gai nei fotografijose su aukle, dėmė buvo pailgos formos ir kybojo virš kunigo. Ji atrodė lyg ietis, pasiruošusi tuoj tuoj prismeigti kunigą prie žemės.

Dženingsas pasiėmė opiumo ir pasinėrė į apmąstymus. Kažkada jis buvo skaitęs, kad fotojuostos emulsija yra labai jautri stipriai šilumai, taip pat, kaip ir šviesai.

- Galbūt, šiluma, kuri išsiskiria stipriai susijaudinus, išsiveržia iš žmogaus kūno, ir tai galima nufotografuoti kartu su žmogumi, kuris yra streso būklėje.

Visa tai sujaudino Dženingsą, ir jis pradėjo raustis žinynuose, ieškodamas pačios jautriausios pasaulyje fotojuostos pavyzdžio - numeris Trys-X-600. Juostelė pradėta gaminti visai neseniai. Jos jautrumas buvo toks, kad galėjai fotografuoti daiktus, apšviestus žvakės šviesa. Matyt, ji buvo taip pat jautri ir šilumai.

Kitą rytą Dženingsas nusipirko dvidešimt keturias juostelės Trys-X-600 kasetes ir atitinkamų filtrų rinkinį, norėdamas išbandyti juostą lauke. Filtrai uždengs dalį šviesos, bet tuo pat metu praleis šilumą, ir tokiu būdu jis greičiau suras tai, ko ieško. Jam reikėjo žmonių, esančių stipraus streso būklėje, todėl jis leidosi į ligoninę ir paslėpta kamera fotografavo mirčiai pasmerktus ligonius. Rezultatai jį nuvylė - nė viename kadre iš dešimties sunaudotų juostelių dėmės nebuvo. Dabar paaiškėjo: ką bereikštų tos dėmės, jos neturėjo nieko bendro su mirties nuojauta.

Šio filmavimo rezultatai truputį apardė Dženingso teoriją, bet jis nenusiminė, intuityviai jausdamas, kad yra teisingame kelyje. Grįžęs į savo tamsų kambarį, jis padarė dar keletą auklės ir kunigo fotografijų ant skirtingo fotopopieriaus ir ištyrinėjo kiekvieną tašką jose. Smarkiai padidinus akivaizdžiai matėsi, kad ten iš tiesų kažkas yra. Paprasta akim to nebuvo galima įžiūrėti, bet nitratas sureagavo.

Visą paskutiniąją savaitę Dženingso mintys ir laikas buvo skirti tiems paslaptingiems reiškiniams. O paskui jis nusprendė dar kartą pasidomėti Tornu.

Tornas kalbėdavo vietiniame universitete, dalykinių pusryčių metu, net fabrikuose, ir bet kas galėjo ateiti jo pasiklausyti. Pasiun-

tinys buvo labai iškalbingas, kalbėjo aistringai ir, kur bepasirodydavo, visada užvaldydavo publiką.

- Pas mus tiek daug pasidalijimo! - šūkavo pasiuntinys. - Seni ir jauni, turtingi ir vargšai... bet pats svarbiausias padalijimas - į tuos, kurie turi galimybę, ir tuos, kurie ne! Demokratija - tai vienodos galimybės! O be galimybių lygybės žodis "demokratija" virsta melu!

Tokių pasirodymų metu Tornas atsakinėdavo į klausimus ir kontaktuodavo su publika, bet pats vertingiausias dalykas buvo tas, kad jis galėjo priversti žmones p a t i k ė t i.

Ta aistra, į kurią taip noriai atsiliepdavo žmonės, gimė iš nevilties. Tornas bėgo pats nuo savęs, stengdamasis užpildyti savo gyvenimą visuomeniniais reikalais, nes jį pradėjo persekioti auganti siaubo nuojauta. Minioje, susirinkusioje į jo pasirodymus, jis du kartus pastebėjo pažįstamą juodą kunigo rūbą. Tornas bijojo kam nors apie tai papasakoti, juk visa tai galėjo būti tik jo pakrikusios vaizduotės vaisius. Visuose susitikimuose Torno žvilgsnis klaidžiojo minioje, bijodamas atrasti pažįstamą figūrą. Jis nepriėmė Tasonės žodžių rimtai: paprasčiausias žmogus, religinis fanatikas, persekiojantis politinį veikėją, pamišėlis, o tai, kad jis paminėjo Torno kūdikį, galėjo būti tiesiog sutapimas. Ir vis dėlto kunigo žodžiai įsirėžė jo atmintin. Jam buvo šovusi mintis, kad gal tas kunigas yra potencialus žmogžudys, bet Tornas atmetė tą spėlionę. Argi jis galėtų kur nors eiti, jei visą laiką galvotų, kad minioje jo gali laukti mirtis? Ir vis tik Tasonė buvo plėšrūnas, o Tornas - auka. Jis jautėsi kaip lauko pelė, besisauganti aukštai danguje virš jos ratus sukančio vanago.

Pirforde viskas atrodė ramu. Bet už išorinės ramybės slėpėsi nerimas. Tornas ir Katerina matėsi retai: dėl savo pasirodymų jis pastoviai turėjo išvažiuoti. O susitikę jie kalbėdavosi tik apie menkniekius, vengdami temų, kurios galėjo sugadinti jiems nuotaiką. Katerina pradėjo daugiau laiko skirti Demjenui. Bet tai tik pabrėžė jų susvetimėjimą: su ja berniukas būdavo tylus, užsidaręs ir ilgas valandas kankindavosi, laukdamas misis Beilok sugrįžimo.

Su aukle Demjenas žaisdavo ir juokdavosi, o Katerina visuomet sukeldavo jame stingulį. Ir ko tik ji nebandė, norėdama pagaliau pramušti tą sieną! Ji pirko vaikiškas knygeles ir piešimo albumus, konstruktorius ir prisukamus žaislus, bet jis viską priimdavo vienodai abejingai. Tiesa, vieną kartą vaikas susidomėjo albumu su žvėrių piešiniais, ir tada Katerina nusprendė važiuoti su juo į zoologijos sodą.

Ruošdamasi išvykai, ji staiga pagalvojo apie tai, kaip smarkiai jų gyvenimas skiriasi nuo paprastų žmonių gyvenimo. Jos sūnui buvo ketveri su puse, o jis dar nė karto nebuvo zoologijos sode. Pasiuntinio šeimai viskas buvo paduota ant lėkštelės, ir jie retai ieškodavo pramogų už savo namo sienų. Gal būtent tai, kad nebuvo kelionių ir įspūdžių, ir atėmė iš Demjeno sugebėjimą linksmintis. Bet šiandien jo akys buvo linksmos, ir, kai jis atsisėdo mašinoje greta jos, Katerina pajuto, kad pagaliau žengė teisingą žingsnį. Jis net pradėjo kalbėtis su ja: bandė ištarti žodį "hipopotamas" ir, kai jam pagaliau pavyko, nusijuokė. Tos smulkmenos pakako, kad Katerina pasijustų laiminga. Pakeliui į miestą ji be perstojo plepėjo, ir Demjenas įdėmiai jos klausėsi... Tigrai panašūs į didelius katinus, o gorilos - tai tik didelės beždžionės, voveraitės tokios pat, kaip ir pelės, o arkliai - kaip asiliukai. Vaikas buvo sužavėtas, stengėsi viską įsiminti, o Katerina sugalvojo net kažką panašaus į eilėraštuką ir kartojo jį kelyje. "Tigrai tartum katinai, o arkliukai - asilai. Voveraitės lyg pelytės, o gorilos - beždžionytės". Ji greit jį pakartojo, ir Demjenas nusijuokė, paskui ji pasakė eilėraštuką dar greičiau, ir jis nusijuokė garsiau. Jiedu kvatojosi visu keliu iki zoologijos sodo.

Tą žiemos sekmadienį Londone švietė saulė, ir zoologijos sodas buvo pilnas lankytojų. Žvėrys irgi mėgavosi saule, jų balsai girdėjosi visur, netgi prie vartų, kur Katerina išnuomojo Demjenui vežimėlį iškylai.

Jiedu sustojo prie gulbių ir stebėjo, kaip vaikučiai lesina tuos gražius paukščius. Katerina su Demjenu priėjo arčiau, bet tą akimirką gulbės staiga nustojo lesti ir, didingai apsisukusios, lėtai nuplaukė į tvenkinio vidurį. Ten jos sustojo ir su karališku išdidumu žvelgė į

vaikus, mėtančius joms duoną ir kviečiančius grįžti. Bet gulbės nejudėjo iš vietos. Kai Katerina su Demjenu nuėjo į šalį, gulbės vėl pasuko link vaikų.

Artėjo pietų metas, ir žmonių vis daugėjo. Katerina bandė atrasti narvą, prie kurio stovėtų mažiau žiūrovų. Dešinėje kabėjo plakatas "Usūriniai šunys", ir jie pasuko į tą pusę. Pakeliui ji papasakojo Demjenui viską, ką žinojo apie tuos šunelius. Kai jie priėjo prie voljero, Katerina pamatė, kad ir čia ne mažiau žmonių.

Netikėtai gyvuliai puolė slėptis į savo urvus, o minia iš nusivylimo sušurmuliavo ir ėmė skirstytis. Kai Demjenas ištempė kaklą, kad pamatytų šunis, jis išvydo tik purvo krūvas ir nusivylęs pažvelgė į mamą.

- Turbūt jie taip pat nuėjo papietauti, - gūžtelėjusi pečiais, pasakė Katerina.

Jie nuėjo toliau, nusipirko bandelių su dešrelėmis ir ant suoliuko papietavo.

- Mes eisim pasižiūrėti beždžionių, - tarė Katerina. - Tu nori pamatyti beždžiones?

Pakeliui į beždžionių voljerą stovėjo lentelės su žvėrių pavadinimais, ir jie priėjo ištisą eilę narvų. Demjeno akys sužibo nekantrumu, kai jis pamatė pirmąjį žvėrį. Tai buvo abejingas minios klegesiui lokys, liūdnai vaikštantis savo narve pirmyn ir atgal. Bet tereikėjo Katerinai su Demjenu prieiti arčiau, ir lokys krūptelėjo. Jis sustojo, pasižiūrėjo į juos ir iškart pasišalino į savo urvą. Gretimam narve tupėjo didžiulė laukinė katė; ji sustingo, nenuleisdama nuo jų savo geltonų akių. Toliau gyveno babūnas, kuris netikėtai išsišiepė, išskyręs juos iš einančių pro šalį žmonių minios. Katerina pajuto poveikį, kurį jie darė žvėrims, ir, eidama pro narvus, įdėmiai stebėjo jų gyventojus. Jie nenuleido akių nuo Demjeno. Jis irgi tai pajuto.

- Turbūt tu jiems atrodai labai skanus, - nusišypsojo Katerina. - Tikriausiai taip ir yra.

Ji pasuko vežimėlį į gretimą takelį. Iš paviljono sklido šūkaliojimai ir linksmas juokas, ir Katerina suprato, kad priekyje voljeras su

beždžionėmis. Ji paliko vežimėlį prie įėjimo ir paėmė Demjeną ant rankų.

Viduje buvo karšta ir bjauriai smirdėjo, visur aidėjo vaikų balsai, ir tas garsas, atsimušdamas nuo sienų, atrodė dar stipresnis. Jie stovėjo prie durų ir nieko nematė, bet pagal lankytojų reakciją Katerina suprato, kad beždžionės žaidžia galiniame narve. Ji prasibrovė į priekį ir pagaliau pamatė, kas ten vyksta. Tai buvo kuo puikiausiai nusiteikusios vorinės beždžionės: jos suposi ant padangų, lakstė po narvą, linksmindamos publiką akrobatiniais triukais. Demjenui tai patiko, ir jis pradėjo juoktis. Katerina toliau brovėsi į priekį, ji norėjo atsidurti pačioje pirmoje eilėje. Beždžionės nekreipė dėmesio į žmones, bet, kai Katerina ir Demjenas priėjo arčiau, jų nuotaika staiga pasikeitė. Žaidimas iškart nutrūko, beždžionės pradėjo nervingai kažko ieškoti minioje. Žmonės taip pat nutilo stebėdamiesi, kodėl pritilo žvėrys. Visi šypsodamiesi laukė, kad jie vėl taip pat netikėtai pradėtų žaisti. Staiga narve pasigirdo klyksmas - nerimo ir pavojaus signalas. Prie jo prisijungė ir kitų beždžionių klyksmai. Žvėrys pradėjo blaškytis narve, stengdamiesi iššokti lauk. Jie daužėsi į visas puses, laužė vielinį tinklą, paklaikę draskė vienas kitą, paleidę į darbą dantis ir nagus, jų sužeisti kūnai pasruvo krauju. Minia pašiurpusi pritilo, o Demjenas kvatojo, rodydamas į beždžiones, ir su malonumu stebėjo kruviną sceną. Siaubas narve vis augo, ir viena didelė beždžionė metėsi į viršų, prie vielinio tinklo lubų, užsikabino kaklu už vielos, jos kūnas pradėjo tampytis, o po to bejėgiškai pakibo. Pašiurpę žmonės pradėjo šaukti, daugelis puolė prie durų, bet jų balsai skendo gyvulių klyksme. Išsprogusiomis akimis ir iššieptais nasrais beždžionės mėtėsi nuo sienos prie sienos. Viena iš jų ėmė daužytis į betonines grindis ir nukrito, tąsoma traukulių, kitos šokinėjo šalia ir žviegė iš siaubo. Žmonės stumdydamiesi puolė prie išėjimo. Užuot bėgusi tolyn nuo voljero, Katerina stovėjo lyg suakmenėjusi. Jos kūdikis kvatojo. Jis rodė pirštu į krauju apsipylusias beždžiones ir netvėrė juoku. Tai būtent JO jos šitaip išsigando. Tai JIS viską padarė. Ir kai skerdynės narve paaštrėjo, Katerina veriančiai suklykė.

Šeštas skyrius

Pirforde jos laukė Džeremis. Jis tikėjosi, kad Katerina grįš gerai nusiteikusi, ir paprašė nepaduoti pietų iki jos atvykimo. Jie sėdėjo už mažo stalelio, Tornas žiūrėjo į Kateriną, besistengiančią valgyti ramiai, nors ją kaustė įtampa.

- Ar tu gerai jautiesi, Katerina?

- Taip.

- Tu visą laiką tyli.

- Turbūt paprasčiausiai pavargau.

- Daug įspūdžių?

- Taip.

Ji atsakinėjo trumpai, lyg nenorėtų būti klausinėjama.

- Patiko?

- Taip.

- Tu lyg susijaudinusi.

- Argi?

- Kas atsitiko?

- Kas galėjo atsitikti?

- Nežinau. Bet tu kažko nusiminusi.

- Tiesiog pavargau. Man reikia pamiegoti.

Ji pamėgino išspausti šypseną, bet jai nepavyko. Tornas sunerimo.

- Ar su Demjenu viskas gerai?

- Taip.

- Esi tikra?

- Taip.

Jis įdėmiai pasižiūrėjo į žmoną.

- Jeigu kas nors būtų ne taip... tu juk man papasakotum, tiesa? Aš noriu pasakyti... dėl Demjeno.

- Demjeno? Kas gali atsitikti Demjenui, Džeremi? Kas gali atsitikti mūsų sūnui? Mes juk tokie laimingi!

Katerina šyptelėjo, bet jos veido išraiška paliko liūdna.

- Aš norėjau pasakyti, kad mūsų namų durys atviros tik gėriui. Tamsūs debesys aplenkia mūsų namus.

- Ir vis dėlto, kas a t s i t i k o ? - tyliai paklausė Tornas.

Katerina nuleido galvą.

- Man regis... - atsakė ji, stengdamasi suvaldyti balsą, - kad man reikėtų kreiptis į gydytoją. - Jos akyse sustingo neviltis. - Mane kamuoja... baimė. Ir dar tokia baimė, kokios normalus žmogus tiesiog negali jausti.

- Keti, - sušnabždėjo Tornas. - ... Kokia baimė?

- Jeigu aš tau papasakosiu, tu mane kur nors uždarysi.

- Ne, - įtikinančiai atsakė jis. - Ne... aš myliu tave.

- Tada padėk man, - meldė ji. - Surask gydytoją.

Skruostu nusirito ašara, ir Tornas paėmė ją už rankų.

- Žinoma, - atsakė jis. - Žinoma.

Ir Katerina pravirko. Tai, kas įvyko dieną, liko gulėti akmeniu jos širdy.

Anglijoje surasti psichiatrą buvo ne taip lengva, kaip Amerikoje, bet Tornui visgi pavyko rasti tokį, kuriuo galima buvo pasikliauti. Jis buvo amerikietis, tiesa, jaunesnis, nei Tornas būtų norėjęs, bet su geromis rekomendacijomis ir milžiniška patirtim. Jis vadinosi Čarlzas Grijeris, mokėsi Prinstone ir dirbo internu Beleve. Vertingiausia buvo tai, kad jis kurį laiką gyveno Džordžijoje ir gydė kelias senatorių žmonas.

- Dažniausiai pasitaikanti politinių veikėjų žmonų problema - alkoholizmas, - pasakė Grijeris, kai Tornas įsitaisė jo kabinete. - Aš manau, kad tai vienatvės jausmo padarinys. Asmeninio nepilnavertiškumo jausmo. Supratimo, kad jos nėra vertinamos, kaip asmenybės.

- Jūs, žinoma, suprantat, kad mūsų pokalbis yra labai konfidencialus, - tarė Tornas.

- Be abejo, - nusišypsojo psichiatras. - Žmonės manimi pasitiki, ir, atvirai šnekant, nieko daugiau aš jiems ir negaliu pasiūlyti. Jie

neaptarinėja savo problemų su kitais bijodami, kad jų atvirumas jiems kaip nors neatsilieptų. O su manimi galima. Daug žadėti negaliu, bet būtent tai - galiu.

- Ji turi ateiti pas jus?

- Tiesiog duokit jai mano numerį. N e v e r s k i t jos ateiti.

- Na ne, ji pati nori ateiti. Ji manęs prašė...

- Gerai.

Tornas atsistojo, ir jaunasis gydytojas nusišypsojo.

- Jūs paskambinsit man po to, kai pasikalbėsit su ja? - paklausė Tornas.

- Abejoju, - paprastai atsakė Grijeris.

- Aš turėjau galvoje... jeigu bus ką pasakyti.

- Viską, ką turėsiu pasakyti, aš pasakysiu JAI.

- Ta prasme, jeigu jūs BIJOSIT dėl jos.

- Ji linkusi į savižudybę?

- ... Ne.

- Tuomet man nėra ko dėl jos bijoti. Esu tikras, kad viskas ne taip rimta, kaip jums atrodo.

Padrąsėjęs Tornas pasuko link durų.

- Misteri Tornai?

- Taip?

- O kodėl jūs atėjot pas mane?

- Kad pamatyčiau jus.

- Kam?

Tornas gūžtelėjo pečiais.

- Turbūt norėjau pasižiūrėti, kaip jūs atrodot.

- Jūs norėjot pranešti man ką nors svarbaus?

Tornas pasijuto nejaukiai. Truputį pagalvojęs, jis papurtė galvą.

- Jūs norėjot pasakyti, kad man pačiam reikia psichiatro? Aš taip atrodau?

- O aš?

- Ne.

- O aš turiu savo gydytoją, - šyptelėjo Grijeris. - Dirbant mano darbą, be jo tiesiog neapsieisi.

Tas pokalbis nuliūdino Torną ir, grįžęs į savo kontorą, jis visą dieną galvojo apie jį. Sėdėdamas pas Grijerį, pajuto, kad reikia viską papasakoti, viską, ko niekam niekad nesakė. Bet ar galėjo iš to būti kas gero? Ta apgaulė jau tapo jo gyvenimo dalimi.

Diena slinko lėtai, ir Tornas pamėgino paruošti vieną svarbią kalbą. Ji buvo reikalinga kito vakaro susitikimui su grupe žymių verslininkų, ten dalyvaus ir naftos kompanijų atstovai. Tornas siekė savo pasirodymu pasitarnauti tam, kad Artimuosiuose Rytuose galų gale būtų sudaryta taika. Dėl užsitęsusio Arabų-Izraelio konflikto Arabų blokas tolo nuo JAV vis tolyn. Tornas žinojo, kad toji nesantaika buvo istorinė, o jos šaknys siekė Šventąjį Raštą. Todėl jis nusprendė išstudijuoti net tris Biblijos leidinius, tikėdamasis šį tą išsiaiškinti su šimtmečių išminties pagalba. Be to, tame buvo dar ir praktinis tikslas, nes visame pasaulyje būtų sunku rasti auditoriją, kuriai citatos iš Biblijos nedarytų įspūdžio.

Kabineto tyloje Tornas išgirdo dejonę, sklindančią iš viršuje esančio kambario. Ji pasikartojo dar du kartus ir nutilo. Tornas išėjo iš kabineto ir tyliai užlipo į Katerinos kambarį. Ji neramiai miegojo, veidas buvo išmuštas prakaito. Džeremis palaukė, kol jos kvėpavimas pasidarė lygus, o po to išėjo iš kambario ir pasuko link laiptų. Eidamas tamsiu koridoriumi, jis pastebėjo, kad misis Beilok kambario durys truputį pravertos. Mėnulio apšviesta didžiulė moteris miegojo ant nugaros. Tornas jau norėjo eiti toliau, bet staiga sustingo, apstulbintas jos išvaizdos. Veidą dengė storas baltos pudros sluoksnis, lūpos neskoningai nuteptos ryškiai raudonais dažais. Jis pasijuto kaip nesavas. Pabandė rasti tam kokį nors paaiškinimą, bet negalėjo nieko sugalvoti.

Uždaręs duris, Tornas grįžo į kabinetą ir pasižiūrėjo į išdėliotas knygas. Jis jautė nerimą, niekaip negalėjo susikaupti, ir jo akys be tikslo klaidžiojo puslapiais. Biblija buvo atversta ties Danieliaus knyga, ir jis tylėdamas įsispoksojo į ją.

"... Ir pakils jo vieton niekingasis, ir nebus jam parodyta karališka pagarba, bet jis ateis be triukšmo ir meilikavimu pavergs karalystę. Jis nuskandins ir sutriuškins minias ir kariaunas... jis ateis apgaule ir pakils ir nugalės mažą tautą. Jis ateis į taikias ir derlingas šalis ir padarys tai, ko nedarė jo tėvai ir jo tėvų tėvai. Pagrobtą mantą ir turtą dalins saviesiems ir tvirtovėje turės savo kėslus. Ir elgsis tas karalius pagal savo valią, ir iškils, ir bus išaukštintas labiau visų dievų, ir koneveiks dievų Dievą, ir turės pasisekimą, pakol neišsipildys rūstybė: nes kas lemta, tas įvyks."

Tomas pasirausė stalo stalčiuose, surado cigaretes, paskui įsipylė stiklą vyno, bandydamas užsiimti svarstynu ir negalvoti apie tai, ką matė viršuje. Jis vėl ėmė vartyti knygą.

"Vargas jums, žemėje ir jūrose, nes šėtonas rūstybėje siunčia žvėrį, nes žino, kad laiko jis turi mažai... Čia išmintis. Kas turi proto, tesuskaičiuoja skaitmenį žvėries. Nes tas skaitmuo žmogiškas. Tas skaitmuo šeši šimtai šešiasešimt šeši."

Armagedonas. Pasaulio pabaiga.

"... ir ateis Viešpats... ir stovės Alyvų kalne, kur prieš Jeruzalę, rytinėje jos pusėje... Ir Viešpats Dievas ateis su visais savo šventaisiais."

Tomas užvertė knygas ir išjungė stalinę lempą. Ilgą laiką jis sėdėjo tyloje, mąstydamas apie Biblijos knygas, apie tuos, kas jas kūrė, ir kam aplamai jos buvo parašytos, paskui prigulė ant lovos ir užmigo. Jam prisisapnavo baisus sapnas. Jis matė save moteriškais drabužiais, nors žinojo, kad jis - vyras. Jis buvo triukšmingoje gatvėje. Priėjęs prie policininko, mėgino paaiškinti, kad paklydo ir

kad jam baisu. Bet policininkas nesiklausė, o toliau reguliavo eismą. Kai mašinos priartėjo prie Torno, jis pajuto vėjelį. Vėjas stiprėjo, ir mašinos pradėjo važiuoti greičiau. Jam pasirodė, kad pateko į štormą. Vėjas pasidarė toks stiprus, kad jis pradėjo dusti. Džeremis stvėrėsi už policininko, bet tas jo nė nepastebėjo.

Džeremis pradėjo rėkti, bet šauksmas paskendo šėlstančiam vėjy. Juoda mašina netikėtai pasuko į jį, ir Džeremis negalėjo pajudėti iš vietos. Mašina artėjo, ir jis išvydo vairuotojo veidą. Tame veide nebuvo nė vieno žmogiško bruožo, vairuotojas ėmė kvatoti; toje vietoje, kur turėjo būti burna, oda prasiskyrė, iš ten pliūptelėjo kraujas, ir mašina užlėkė ant jo.

Tuo momentu Tornas pabudo. Jis duso ir buvo permirkęs prakaitu. Visi dar miegojo. Tornas vos begalėjo susivaldyt nepravirkęs.

Septintas skyrius

Tornas turėjo pasakyti kalbą verslininkams "Meiferio" viešbutyje. Septintą valandą šis buvo sausakimšas. Pasiuntinys pareiškė padėjėjams, jog norėtų, kad ši kalba pasiektų ir spaudą, todėl laikraščiai dieniniuose numeriuose išspausdino žinutę apie susirinkimą. Žmonių prisirinko daug, atėjo nemažai reporterių ir net šiaip žmonių iš gatvės, kuriems buvo leista stovėti paskutinėse eilėse.

Eidamas į savo vietą, tarp nedidelės fotoreporterių grupės Tornas pastebėjo tą patį, kuriam prie pasiuntinybės buvo sudaužęs kamerą. Fotografas nusišypsojo ir pakėlė aukštyn naują aparatą. Tornas atsakydamas jam nusišypsojo, nudžiugęs dėl tokio taikaus gesto. Paskui palaukė, kol minia nutils, ir pradėjo savo kalbą. Jis kalbėjo apie pasaulinę ekonominę struktūrą ir apie Bendrosios rinkos reikšmę. Bet kurioje visuomenėje, net demokratinėje, rinka vaidino didžiulį vaidmenį, ji buvo tartum bendras įvairių kultūrų vardiklis. Kai vienas nori parduoti, o kitas pirkti, atsiranda pagrindas taikiam bendradarbiavimui. O kai vienas nori pirkti, o kitas a t s i s a k o parduoti, tuomet mes ir žengiam pirmąjį žingsnį karo link. Tornas kalbėjo apie žmoniją, apie tai, kad visi žmonės - broliai, paveldintys žemės turtus, kurie privalo atitekti visiems.

- Mes gyvename visi kartu, - tarė jis, cituodamas Henrį Bestoną, - laiko tinkluose. Visi mes esam prabangos ir sunkaus darbo žemėje belaisviai.

Kalba žavėjo, ir publika atidžiai gaudė kiekvieną žodį. Paskui pasiuntinys perėjo prie politinės suirutės ir jos poveikio ekonomikai klausimų. Tornas salėje pastebėjo arabų grupę ir kreipėsi tiesiai į juos.

- Lengva suprasti, ką bendro turi suirutės ir skurdas, - pasakė jis, - bet dar reikia prisiminti ir tai, kad civilizacijoms gali grėsti smukimas ir nuo per didelės prabangos.

Tornas kalbėjo aistringai, ir Dženingsas, stovėdamas prie sienos, sugavo jo veidą objektyvu ir pradėjo skubiai spragsėti aparatu.

- Yra viena liūdna ir paradoksali tiesa, - tęsė Tornas, - Savo šaknimis siekianti karaliaus Saliamono laikūs. Tie, kurie gimė prabangai ir kilmingai padėčiai...

- Jau jūs tai tikrai turit šį tą apie tai žinoti! - staiga šūktelėjo kažkas iš paskutiniųjų eilių. Tornas nutilo, mėgindamas įžiūrėti jį minioje. Balsas nutilo, ir Tornas tęsė:

- Dar faraonų laikais Egipte tie, kas gimė prabangai ir kilmingai padėčiai...

- Na, na, papasakokit mums apie tai! - vėl pasigirdo tas pats balsas, ir šį kartą minia pasipiktinusi sušurmuliavo. Tornas įtempė regėjimą. Replikas mėtė kažkoks barzdotas studentas nutrintais džinsais.

- Ką jūs išmanot apie skurdą, Tornai? - tęsė jis. - Jums gi nė vienos dienos gyvenime neteko lenkti nugaros!

Minia aplink studentą nepatenkintai sušnypštė, kai kurie net pradėjo švilpti, bet Tornas pakėlė rankas, reikalaudamas tylos.

- Jaunuolis nori kažką pasakyti. Išklausykim jį.

Studentas išėjo į priekį, ir Tornas pasiruošė viską išklausyti.

- Jeigu jums taip rūpi padalinti visus turtus, kodėl nesidalinat savaisiais? - garsiai tarė vaikinas. - Ar jūs žinot, kiek milijonų jūs turit? O ar žinot, kiek žmonių pasaulyje badauja? Ar žinot, kiek galima būtų nuveikti su jūsų kišenpinigiais? Už tuos pinigus, kuriuos mokat savo vairuotojui, jūs galėtumėt Indijoje visą šeimą maitinti ištisą mėnesį! O jūsų derlinga keturiasdešimties akrų pievelė priešais namus galėtų išmaitinti pusę Bangladešo gyventojų! Už pinigus, kuriuos jūs išleidžiat savo vaiko vakarėliams, galima būtų pastatyti ligoninę tiesiog čia, Londono pietuose! Jeigu jūs kviečiat žmones dalintis turtais, parodykit pavyzdį! Nestovėkite čia prieš mus, apsirengęs keturių šimtų dolerių vertės kostiumu, ir nepostringaukit apie skurdą! Veikite!

Studento išsišokimas patiko publikai. Vaikinas aiškiai laimėjo raundą. Pasigirdo net aplodismentai, ir visi apmirė, laukdami, ką atsakys Tornas.

- Jūs jau baigėt? - mandagiai paklausė šis.

- Kokio dydžio jūsų turtas, Tornai? - riktelėjo jaunuo lis. - Kaip Rokfelerio?

- Kur kas mažesnis.

- Kai Rokfelerį išrinko viceprezidentu, laikraščiai pranešė, kad jo nuosavybė sudaro truputį daugiau nei tris šimtus milijonų. O ar žinot, kas tai yra "truputį daugiau"? Tai dar trisdešimt trys milijonai! Tai net nesiskaito! Tai jo kišenpinigiai, kai Žemėje tuo pat metu pusė gyventojų miršta nuo bado! Čia nėra nieko įžeidžiančio? Nejaugi vienam žmogui reikia šitiek pinigų?

- Aš ne misteris Rokfeleris...

- Mes tai matom!

- Ar jūs leisit man atsakyti?

- Vienas kūdikis! Vienas badaujantis kūdikis! Padėkit bent vienam badaujančiam kūdikiui! Tada mes jumis patikėsim! Ištieskit jam ranką vietoj savo kalbų, ištieskit ją badaujančiam kūdikiui!

- Gali būti, kad aš tai jau padariau, - ramiai atsakė Tornas.

- Na, ir kurgi jis? - paklausė vaikinas. - Kur tas kūdikis? Ką jūs išgelbėjot, Tornai? Ką jūs bandot išgelbėti?

- Kai kurie iš mūsų turi pareigas, toli pranokstančias vieno badaujančio kūdikio interesus.

- Jūs negalėsit išgelbėti pasaulio, Tornai, kol nepadėsit vienam vieninteliam badaujančiam kūdikiui.

Publika aiškiai buvo studento pusėje.

- Aš esu nepalankioj padėty, - lygiu balsu tarė Tornas. - Jūs stovite tamsoje ir iš ten sakote savo kaltinimus...

- Tuomet atsukite šviesą į mane, bet aš pradėsiu kalbėti garsiau!

Publika pradėjo juoktis, ir prožektoriai ėmė suktis. Iš savo vietų pakilo fotografai. Dženingsas keikė save, kad nepasiėmė teleskopinių objektyvų, ir nukreipė aparatą į žmonių grupę, kurioje buvo įpykęs studentas.

Tornas elgėsi ramiai, bet, kai tik prožektoriai apšvietė žmones paskutinėse eilėse, jo elgesys iškart pasikeitė. Jis žiūrėjo ne į

jaunuolį, o į kažką šalia jo. Laikydamas rankose skrybėlę, ten stovėjo neaukštas kunigas. Tai buvo Tasonė. Tornas pažino savo keistąjį lankytoją ir sustingo.

- Kas atsitiko, Tornai? - paerzino jį studentas. - Jūs neturit ką pasakyti?

Visas Torno įkarštis kažkur dingo, jį užliejo siaubo banga, jis tyliai stovėjo, žvelgdamas į tamsą. Dženingsas nukreipė kamerą ten, kur buvo įsmeigtas Torno žvilgsnis, ir padarė keletą nuotraukų.

- Nagi, Tornai! - pareikalavo studentas. - Dabar, kai jūs mane matot, ką galite man pasakyti?

- Aš manau... - trūkinėjančiu balsu pradėjo Tornas, - ... jūs teisus. Mes visi turėtume pasidalinti savo turtu. Aš... aš pamėginsiu ką nors padaryti.

Jaunuolis kažkaip vaikiškai nusišypsojo, ir įtampa salėje nuslūgo. Kažkas paprašė, kad nusuktų prožektorius. Tornas bandė atsigauti, bet jo žvilgsnis vis grįždavo į tamsą, kur šmėkščiojo pažįstama figūra.

Dženingsas grįžo namo vėlai vakare ir įmerkė juosteles į ryškalus. Pasiuntinys, kaip paprastai, padarė jam didelį įspūdį ir dar labiau sudomino. Jo akyse reporteris pamatė siaubą, jis jį užuodė, kaip kad žiurkė užuodžia sūrį. Tai nebuvo nepagrįstas siaubas. Akivaizdu, kad Tornas auditorijos gale kažką pamatė. Šviesos buvo labai mažai, o filmavimo kampas pernelyg didelis, bet Dženingsas tikėjosi išryškintoj juostelėj ką nors pamatyti. Belaukdamas jis pasijuto alkanas ir perplėšė paketą su maistu, kurį buvo pirkęs pakeliui į namus. Išsitraukęs nedidelį keptą viščiuką ir butelį putojančio vyno, Dženingsas išsidėliojo viską priešais save ir susiruošė puotauti.

Suzvimbė taimeris. Jis nuėjo į tamsų kambarėlį ir žnyplėmis ištraukė iš bakelio juostas. Jis taip nudžiugo, jas pamatęs, kad net šūktelėjo iš džiaugsmo, paskui įdėjo juostelę į didintuvą ir šviesoje pradėjo apžiūrinėti nuostabius Torno ir studento dvikovos kadrus. Toliau ėjo visa serija nuotraukų, vaizduojančių tolimąją salės dalį.

Tamsoje nebuvo galima aiškiai atskirti nė vieno veido ar figūros, bet kiekvienam kadre matėsi panaši į dūmus ieties pavidalo atauga.

Nuotraukose buvo įamžintas kažkoks storulis su cigaru. Atauga visiškai galėjo pasirodyti besanti paprastas dūmas. Grįžęs prie negatyvų, Dženingsas atrinko geriausius, įdėjo juos į didintuvą ir gal penkiolika minučių tyrinėjo juostas su augančiu susidomėjimu. Ne. Tai buvo ne dūmai. Spalva ir tekstūra buvo kitokie, taip pat, kaip ir sąlyginis atstumas iki kameros. Jeigu tai būtų cigaro dūmai, tai storuliui būtų tekę pernelyg daug rūkyti, norint sukurti tokį debesį. Tai turbūt nebūtų patikę stovintiems šalia, jie gi, atvirkščiai, nekreipė į rūkantįjį jokio dėmesio ir ramiai žiūrėjo į priekį. Menama atauga kilo kažkur iš salės galo. Dženingsas nustatė papildomą didinimą ir pradėjo dar detaliau studijuoti nuotraukas. Po dūmais jis pastebėjo kraštelį rūbo - tokio, kokį dėvi kunigai. Reporteris pakėlė rankas aukštyn ir pergalingai suriko. Ir vėl tas mažasis kunigas! Ir kažkokiu būdu jis jau seniai susijęs su Tornu.

- Kunigas! - riktelėjo Dženingsas. - Vėl tas velnio kunigas!

Džiūgaudamas jis grįžo prie stalo, nulaužė viščiukui sparnus ir nugraužė juos iki kaulų.

- Aš surasiu tą parazitą! - nusikvatojo jis. - Aš jį suseksiu!

... Kitą rytą reporteris pasiėmė vieną iš kunigo nuotraukų, darytų prie pasiuntinybės. Jis parodė ją keliose bažnyčiose, o paskui Londono parapijos regioninėje kontoroje. Bet niekas nepažino nuotraukoje įamžinto žmogaus. Reporterį tikino, kad, jei šis kunigas tarnautų mieste, tai jį tikrai pažinotų. Jis aiškiai buvo nevietinis. Reikalas darėsi sudėtingas. Dženingsas nuėjo į Skotland Jardą ir pasiėmė knygas su nusikaltėlių fotografijomis, bet ir ten nieko nerado. Liko tik viena. Pirmąkart jis pamatė tą kunigą, jam išeinant iš pasiuntinybės pastato. Galbūt ten apie jį ką nors žinojo.

Pasirodė, kad patekti į pasiuntinybę nėra lengva. Sargybiniai ilgai tikrino jo dokumentus, bet į vidų neįleido.

- Norėčiau pamatyti pasiuntinį, - pareiškė Dženingsas. - Misteris Tornas sakė, kad apmokės man už sudaužytą fotokamerą.

Sargybiniai paskambino į viršų, o paskui, Dženingso nuostabai, paprašė jo pereiti į vestibiulį pasakę, kad jam ten paskambins iš kabineto. Po kelių sekundžių Dženingsas jau kalbėjosi su Torno sekretore, kuri domėjosi, kokią sumą ir kokiu adresu turėtų atsiųsti pasiuntinys.

- Aš norėčiau asmeniškai jam paaiškinti, - tarė Dženingsas. - Aš norėčiau jam parodyti, ką galima nupirkti už tokius pinigus.

Ji atsakė, kad tai neįmanoma, nes vyksta labai svarbus susitikimas, ir Dženingsas nusprendė pulti, nepaisydamas kliūčių.

- Tiesą sakant, aš tikėjausi, kad jis galės man padėti asmeniniu klausimu. O gal ir jūs galėsit. Aš ieškau vieno kunigo. Tai mano giminaitis. Jis turėjo kažkokį reikalą šioje pasiuntinybėje, ir aš pamaniau, kad gal jį čia kas nors matė ir galėtų padėti surasti.

Tai buvo labai keistas prašymas, ir sekretorė patylėjo.

- Jis nedidelio ūgio, - pridėjo Dženingsas.

- Italas?

- Manau, kad kurį laiką jis praleido Italijoje, - išsisukinėdamas atsakė Dženingsas, laukdamas, kokį įspūdį padarys toks pareiškimas.

- Ar jis vardu Tasonė? - paklausė sekretorė.

- Matot, aš nesu tuo tikras. Ieškau dingusio giminaičio. Suprantat, mano motina ir jos brolis buvo išskirti dar vaikystėje, ir jis pakeitė pavardę. Mano motina dabar jau arti mirties ir norėtų jį pamatyti. Mes nežinom jo pavardės, tik išorines žymes. Mes žinom, kad jis labai mažas, kaip ir mano mama, ir kad jis tapo kunigu. Vienas mano pažįstamas matė, kaip iš pasiuntinybės maždaug prieš savaitę išėjo kunigas. Jis tvirtina, kad tas kunigas buvo labai panašus į mano motiną.

- Čia buvo vienas kunigas, - pasakė sekretorė. - Jis sakė, kad atvyko iš Romos, ir vadinosi, man regis, Tasonė.

- Jūs žinot, kur jis gyvena?

- Ne.

- Jis turėjo kokį nors reikalą pas pasiuntinį?

- Ko gero, taip.

- O gal pasiuntinys žino, kur jis gyvena?

- Nemanau. Vargu.

- Ar galima būtų jo paklausti?

- Taip, aš paklausiu.

- Kada?

- Vėliau.

- Mano motina labai serga. Ji dabar ligoninėje, ir aš bijau, kad brangi kiekviena minutė.

Torno kabinete suskambo selektoriaus signalas. Sekretorė teiravosi, ar jis kartais nežino, kaip rasti kunigą, kuris prieš dvi savaites buvo atėjęs pas jį. Tornui pasidarė šalta.

- Kas to klausia?

- Kažkoks žmogus, kuris tvirtina, kad jūs sudaužėt jo kamerą. Tas kunigas - jo giminaitis, bent jis taip galvoja.

Sekundę patylėjęs, Tornas ištarė:

- Paprašykit jį užeiti.

Dženingsas iškart surado Torno kabinetą. Viskas aplink buvo apstatyta pagal šiuolaikinį stilių. Kabinetas buvo gale ilgo koridoriaus, kurio abi sienas puošė visų Amerikos pasiuntinių Londone portretai. Eidamas pro juos, Dženingsas su nuostaba pamatė, kad Džonas Kvinsi Adamsas ir Džeimsas Monro taip pat užėmė šį postą, prieš tapdami Amerikos prezidentais. Nebloga karjeros pradžia. Galbūt senis Tornas lemties valia irgi taps didžiu.

- Įeikit, - nusišypsojo Tornas, kai reporteris pravėrė kabineto duris.

- Atleiskit, kad aš braunuosi...

- Nieko.

Per visus savo fotomedžiotojo darbo metus Dženingsas pirmą kartą atsidūrė taip arti savo aukos. Patekti čia buvo lengviau, nei jis tikėjosi. O dabar jį krėtė drebulys: drebėjo keliai, greičiau daužėsi širdis. Susijaudinimas buvo toks, kad beveik prilygo seksualiniam.

- Aš norėčiau dar kartą atsiprašyti už sudaužytą kamerą, - pasakė Tornas.

- Ji vis tiek jau buvo sena.

- Norėčiau padengti jūsų nuostolius.

- Ne, ne...

- Aš labai norėčiau. Ir jūs turit man padėti.

Dženingsas gūžtelėjo pečiais ir linktelėjo.

- Pasakykit, kokia kamera yra pati geriausia, ir jums ją pristatys.

- Na... Jūs pernelyg dosnus.

- Tiesiog įvardinkit pačią geriausią.

- Vokiečių gamybos. "Pentaflex - 300" .

- Sutarta. Praneškit mano sekretorei savo adresą.

Tornas studijavo reporterį, apžiūrėjo kiekvieną smulkmeną, nuo skirtingų kojinių iki siūlo, kybančio nuo jo striukės apykaklės. Dženingsui patiko iššaukiančiai rengtis. Jis žinojo, kad jo išvaizda stato žmones į aklavietę. Kažkokia iškreipta prasme tai padėdavo jam darbe užkabinti tą, ką reikia.

- Aš mačiau jus susirinkime, - tarė Tornas.

- Aš visuomet stengiuosi būti reikiamoj vietoj ir laiku.

- Jūs labai uolus.

- Dėkoju.

Tornas atsistojo, priėjo prie baro ir atkimšo brendžio butelį. Dženingsas stebėjo, kaip jis pila gėrimą, paskui paėmė pasiūlytą taurę.

- Jūs puikiai kalbėjot vakar vakare su tuo vaikinu, - pasakė Dženingsas.

- Jūs taip manot?

- Taip.

- O aš nesu tikras.

Jie tempė laiką, ir abu tai jautė laukdami, kad pašnekovas pirmas pradėtų kalbėti apie reikalą.

- Aš su juo sutinku, - pridėjo Tornas. - Labai greitai laikraščiai apšauks mane komunistu.

- Na, jūs gi žinot spaudos vertę.

- Taip.

- Jiems irgi reikia kažkaip gyventi.

- Teisybė.

Jie mažais gurkšneliais gėrė brendį. Tornas priėjo prie lango, pažvelgė pro jį ir paklausė:

- Jūs ieškot giminaičio?

- Taip, sere.

- Tai dvasininkas, pavarde Tasonė?

- Jis dvasininkas, bet aš nesu tikras dėl jo vardo. Jis - mano motinos brolis. Jie buvo išskirti dar vaikystėje.

Tornas pasižiūrėjo į Dženingsą, ir reporteris tame žvilgsnyje pajuto nusivylimą.

- Taigi jūs asmeniškai jo nepažįstat? - paklausė pasiuntinys.

- Ne, sere. Aš tiesiog stengiuosi jį surasti.

Tornas paniuro ir atsisėdo į krėslą.

- Ar galėčiau paklausti... - pradėjo Dženingsas. - Jeigu aš žinočiau, kokiu reikalu jis lankėsi pas jus, aš galėčiau...

- Tai buvo prašymas dėl vienos ligoninės. Jis prašė... paaukoti.

- Kokios ligoninės?

- Romoje. Tiksliai neatsimenu.

- Jis nepaliko savo adreso?

- Ne. Matot, aš ir pats dėl to šiek tiek pergyvenu, kadangi pažadėjau pasiųsti čekį ir dabar nežinau, kur būtent.

Dženingsas linktelėjo.

- Atrodo, kad mes abu einam tais pačiais pėdsakais.

- Matyt, kad taip, - atsakė Tornas.

- Jis tiesiog atėjo ir išėjo?

- Taip.

- Ir daugiau jūs jo nematėt?

Torno veidas įsitempė. Dženingsas tai pastebėjo ir nusprendė, kad pasiuntinys kažką slepia.

- Daugiau ne.

- Aš pamaniau... galbūt jis lankėsi jūsų pasirodymuose?

Jų žvilgsniai susitiko, ir Tornas pajuto, kad su juo žaidžiamas kažkoks žaidimas.

- Kuo jūs vardu? - paklausė jis.

- Dženingsas. Gaberis Dženingsas.

- Misteri Dženingsai...

- Gaberi.

- Gaberi. - Tornas kurį laiką studijavo jo veidą, po to nusisuko ir vėl pažvelgė pro langą. - Man taip pat labai svarbu surasti tą žmogų. Tą kunigą, kuris čia lankėsi. Man rodos, aš buvau su juo per grubus, ir norėčiau atsiprašyti.

- Kaip suprasti - per grubus?

- Aš gana grubiai išprašiau jį pro duris, net neišklausęs, ką jis norėjo man pasakyti.

- Esu įsitikinęs, kad jis prie to pripratęs. Kai tenka prašyti aukų...

- Aš norėčiau jį surasti. Man tai labai svarbu.

Pasižiūrėjus į Torną, lengvai buvo galima įsitikinti, kad taip ir yra. Dženingsas suprato, kad yra teisingam kely, bet nežinojo, kur tas kelias nuves. Viskas, ką dabar jis galėjo, - tai žaisti atvirai.

- Jei aš jį rasiu, pranešiu jums, - tarė jis.

- Būkite toks malonus.

- Žinoma.

Tornas linktelėjo. Dženingsas atsistojo, priėjo prie Torno ir paspaudė jam ranką.

- Jūs kažko susirūpinęs, misteri pasiuntiny. Tikiuosi, pasaulis nežada sprogti?

- O ne, - šyptelėjęs atsakė Tornas.

- Aš jūsų gerbėjas. Todėl ir sekioju iš paskos.

- Dėkoju.

Dženingsas pasuko link durų, bet Tornas jį sustabdė.

- Misteri Dženingsai?

- Taip, sere.

- Aš norėjau sužinoti... Juk jūs niekada nematėt to kunigo?

- Ne.

- Jūs sakėt, kad jis galėjo ateiti į mano pasirodymus. Aš pagalvojau, kad gal...

- Kas?

- Nieko. Tai nėsvarbu.

- O galima, aš kada nors padarysiu jūsų nuotrauką namuose? - staiga paprašė Dženingsas. - Kaip sakant, šeimos rate.

- Dabar tam ne pats geriausias metas.

- O gal man jums paskambinti po poros dienų?

- Taip, būtų neblogai.

- Gerai, aš paskambinsiu.

Reporteris išėjo, ir Tornas įdėmiai žiūrėjo jam įkandin. Tas žmogus tikrai kažką žino, kažką tokio, ko negalima skelbti. Bet ką jis galėtų žinoti apie kunigą? Ar tai gali būti tik paprastas sutapimas, kad žmogus, su kuriuo jis susipažino visai atsitiktinai, ieško to paties dvasininko, kuris persekioja jį dieną ir naktį? Tornas ilgai galvojo, bet taip nieko ir nenusprendė. Kaip ir daugelis kitų netolimų jo gyvenimo įvykių, taip ir šis atrodė esąs tiesiog sutapimas, už kurio visgi slėpėsi kažkas daugiau.

Aštuntas skyrius

Edgardui Emilijui Tasonei gyvenimas Žemėje nebuvo geresnis už gyvenimą skaistykloje. Dėl to jis, kaip ir daugelis kitų, prisidėjo prie Romos satanistų draugijos. Pats Tasonė buvo portugalas, žvejo sūnus. Jo tėvas žuvo prie Niufaundlendo krantų, gaudydamas menkes. Iš vaikystės prisiminimų liko tik žuvies kvapas. Aštuonerių metų Tasonė liko našlaitis, ir buvo paimtas į vienuolyną. Vienuoliai mušė jį dieną ir naktį, kad jis išpažintų visas savo žemiškąsias nuodėmes. Sulaukęs dešimties, jis jau buvo išganytas ir galėjo priglusti prie Kristaus, bet užtai jam prasidėjo stuburo skausmai - kaip tik ten, kur jam kalė tikėjimą.

Dėl baimės prieš Dievą jis visą savo gyvenimą paskyrė Bažnyčiai, aštuonerius metus mokėsi seminarijoje, dieną ir naktį studijuodamas Bibliją. Jis skaitė apie Dievo meilę ir rūstį ir, sulaukęs dvidešimt penkerių, leidosi į pasaulį gelbėti nuodėmingųjų nuo pragaro liepsnos. Jis tapo misionieriumi, iš pradžių nukeliavo į Ispaniją, paskui į Maroką, visur skelbdamas Dievo žodį. Iš Maroko jis iškeliavo į Afrikos pietryčius ir ten atrado gentis, kurias reikėjo atversti į tikėjimą. Jis pradėjo mušti nelaiminguosius, kaip kad savo laiku mušė jį patį, ir netrukus suprato, kad jų kančios kelia jam beveik fizinį pasitenkinimą.

Mirtis persekiojo jį, ėjo jo pėdomis, ir kaskart jau atrodė, kad jis taps jos auka. Nairobyje jis susipažino su maloniu kunigu, tėvu Spileto, ir išpažino jam savo nuodėmes. Spileto pažadėjo jį apginti ir pasiėmė drauge į Romą. Būtent čia, Romos susirinkime, jis buvo supažindintas su Pragaro gerbėjų dogmomis. Satanistai pasirūpindavo tais, kurie slapstėsi nuo Dievo rūstybės. Jie gyveno, mėgaudamiesi kūniškais malonumais, ir Tasonė dalinosi savo kūnu su tais, kurie jam patiko. Tai buvo ištremtųjų grupė, ir susivieniję jie galėjo atsilaikyti prieš likusius. Šėtonas buvo garbinamas niekinant Dievą.

Būtent tuo metu, pačiame sėkmingų satanistų veiksmų žydėjime, bibliniai simboliai rodė artėjant momentą, kai Žemės istorija bus

netikėtai ir neatšaukiamai pakeista. Trečiąjį kartą per planetos egzistavimo laiką Nelabasis galės pasiųsti įpėdinį ir patikėti jo auklėjimą iki brandos savo mokiniams žemėje. Du kartus jau buo mėginta tai padaryti, bet abu kartus nesėkmingai: sarginiai Kristaus šunys aptikdavo Žvėrį ir nužudydavo jį, kol jis dar būdavo visai mažas. Šį kartą negalėjo nepavykti. Planas buvo apgalvotas iki smulkmenų.

Nenuostabu, kad Spileto parinko Tasonę vienu iš trijų plano vykdytojų. Tas mažas mokytas kunigas buvo šuniškai ištikimas ir vykdė įsakymus be svarstymų ir dvejonių. Todėl jo daliai ir teko pati žiauriausia plano dalis: nužudyti nekaltą kūdikį, kuris, savo nelaimei, irgi buvo plano dalis. Spileto turėjo surasti šeimą ir pasirūpinti, kad brangusis kūdikis būtų į ją priimtas. Sesuo Marija Teresė (kuri anksčiau buvo žinoma Baalok vardu) turėjo sekti nėštumą ir padėti gimdant. Tasonei reikėjo prižiūrėti, kad neliktų jokių įkalčių, ir palaidoti kūnus kapinėse.

Tasonė su džiaugsmu prisidėjo prie sąmokslo, nes suprato, kad nuo šiol jis sektoje jau nebe naujokas. Jį prisimins ir gerbs: jis, kažkada buvęs našlaičiu tremtiniu, dabar yra Išrinktųjų tarpe, jis dabar sąjungoje su pačiu Šėtonu! Tačiau, likus keletui dienų iki įvykio, Tasonei pradėjo kažkas darytis. Jėgos jį apleido. Pradėjo mausti nugaros randus. Kiekvieną naktį, gulėdamas lovoje, jis bergždžiai stengėsi užmigti, skausmai stiprėjo. Penkias dienas jis vartėsi patale, vydamas šalin kylančius prieš akis neramius vaizdus. Tasonė pradėjo gerti žolių antpilus, sukeliančius miegą, bet nieko negalėjo padaryti su košmarais, kurie dabar ėmė jį persekioti sapne.

Jis matė Tobą, afrikietį berniuką, maldaujantį pasigailėti. Jis matė žmogaus figūrą be odos, akių obuoliai buvo įsmeigti į jį, matėsi visi veido raumenys ir sausgyslės, belūpė burna rėkė, meldė pasigailėti. Tasonė pamatė save dar vaiką: jis stovi ant kranto ir laukia sugrįžtant tėvo. Paskui jis išvydo savo motiną mirties patale. Ji maldavo atleisti jai už tai, kad miršta ir palieka jį vieną, tokį bejėgį prieš likimą. Tą naktį jis pabudo apsiašarojęs, tartum pats būtų motina, meldžianti atleidimo. O kai jį vėl įveikė miegas, prie lovos atsirado Kristaus

figūra. Kristus visame savo nekaltame gražume, su randais liekname kūne, atsiklaupė prie Tasonės lovos ir pasakė, kad kelias į dangaus karalystę jam neužvertas, kad jam gali būti atleista. Reikia tiktai atgailauti.

Tie košmarai taip sukrėtė Tasonę, kad tai pastebėjo ir Spileto. Jis pasikvietė Tasonę, tikėdamasis išsiaiškinti, kas nutiko. Bet Tasonė žinojo, jog nueita jau pernelyg toli, ir jo gyvybė gali atsidurti pavojuj, jei jis parodys, kad ėmė abejoti. Tasonė paaiškino, kad jį kamuoja nugaros skausmai, ir Spileto davė jam buteliuką su tabletėmis, malšinančiomis skausmą. Iki pat paskutinio momento Tasonė gyveno narkotinio transo būklėje, ir Kristaus vaizdiniai nustojo jį persekioti.

Atėjo naktis į birželio šeštąją. Šeštasis mėnuo, šeštoji diena, šešta valanda. Įvyko tai, kas vėliau kankino Tasonę iki pat jo dienų galo. Antikristo motinai prasidėjo sąrėmiai, ir ji pradėjo kaukti. Sesuo Marija Teresė nuramino ją eteriu, ir gigantiškas vaisius išsiveržė, perplėšdamas motiną. Tasonė pribaigė gimdyvę akmeniu, kurį jam padavė Spileto. Jis sutraiškė jos galvą ir tokiu būdu pasiruošė tam, ką turėjo padaryti ir žmogaus kūdikiui. Bet kai jam atnešė naujagimį, jis pasimetė, nes kūdikis buvo nepaprastai gražus. Jis pažvelgė į juos: greta gulėjo du mažyliai. Vienas kruvinas, apaugęs tankia vilna; ir šalia jo švelnus, rožinis, nuostabus kūdikis, žiūrintis į Tasonę su begaliniu pasitikėjimu. Tasonė žinojo, ką jam reikia atlikti, ir jis tai padarė, bet padarė nesėkmingai. Reikėjo pakartoti dar kartą, ir jis raudojo, atidarydamas krepšį. Akimirką Tasonė pajuto nesulaikomą norą čiupti tą kūdikį ir bėgti su juo, bėgti kuo toliau nuo čia, ten, kur jie būtų saugūs. Bet jis pamatė, kad kūdikis jau beveik nebegyvas, ir dar kartą smogė akmeniu. Ir dar kartą. Ir dar. Kol nutilo verksmas, ir kūnas nurimo amžiams.

Tos pačios nakties tamsoj niekas nematė ašarų, riedančių Tasonės skruostais: dar daugiau, po tos nakties niekas daugiau nebematė jo sektoje. Kitą rytą jis paliko Romą ir ketverius metus gyveno lyg tamsoje. Jis nuvažiavo į Belgiją ir dirbo tarp vargetų, paskui pateko

į kliniką, kur rado būdą gauti narkotikų. Dabar jie buvo jam reikalingi ne tik tam, kad nurimtų nugaros skausmai, bet ir tam, kad galėtų atsilaikyti prieš jį persekiojančius tos nakties prisiminimus. Jėgos pamažu jį apleido. Kai jis pagaliau kreipėsi į ligoninę, jo diagnozė greitai pasitvirtino. Skausmus nugaroje kėlė piktybinis auglys, bet dėl jo padėties stubure operacija buvo neįmanoma.

Tasonė merdėjo ir norėjo gauti Dievo atleidimą.

Sukaupęs paskutines jėgas, jis išvyko į Izraelį, pasiėmęs keturis buteliukus su morfijum, kad apramintų nugaroje pulsuojantį skausmą. Jam reikėjo surasti žmogų, pavarde Bugengagenas. Tas vardas susijęs su Šėtonu nuo pat Žemės istorijos pradžios. Būtent Bugengagenas 1092 metais surado pirmąjį Šėtono įpėdinį ir atėmė iš jo galimybę kokiu nors būdu užvaldyti Žemę. O 1710 metais jau kitas Bugengagenas surado antrąjį įpėdinį ir pasiuntė jį myriop. Tai buvo religiniai fanatikai, tikri sarginiai Kristaus šunys. Jų uždavinys buvo neleisti Šėtonui įsiviešpatauti Žemėje.

Tasonė sugaišo septynis mėnesius, kol surado paskutinįjį Bugengagėnų palikuonį. Jis gyveno, pasislėpęs požeminėje tvirtovėje. Čia jis, kaip ir Tasonė, laukė savo mirties, kamuojamas amžiaus suiručių ir to, kad neatliko savo misijos. Jis žinojo, kad laiko liko mažai, bet buvo bejėgis ir negalėjo pasipriešinti Šėtono sūnaus gimimui Žemėje.

Tasonė surado senį ir papasakojo jam visą istoriją, paminėjęs ir apie savo vaidmenį Žvėries gimime. Bugengagenas nusiminęs jo klausėsi, bet negalėjo padaryti jokios įtakos įvykių eigai, nedrįsdamas išeiti iš savo požeminio kalėjimo. Pas jį turėjo ateiti žmogus, betarpiškai susijęs su kūdikiu.

Bijodamas prarasti brangų laiką, Tasonė išvyko į Londoną, norėdamas surasti Torną ir įtikinti jį aplankyti Bugengageną.

Jis išsinuomojo vieno kambario butą Soho rajone ir pavertė jį tvirtove, tokia pat patikima, kaip ir bažnyčia. Pagrindiniu jo ginklu buvo Šventasis Raštas. Visas sienas ir langus jis apklijavo Biblijos puslapiais. Tam prireikė septyniasdešimties Biblijų. Visur kabėjo

kryžiai, jis stengėsi neiti į gatvę, jeigu kryžiuje, kabančiame ant jo kaklo ir nusėtame veidrodžio šukėmis, neatsispindėdavo saulės šviesa. Skausmas nugaroje stiprėjo, vizitas į Torno kabinetą buvo nesėkmingas. Dabar Tasonė sekiojo pasiuntinio pėdomis, ir jo neviltis vis augo. Šiandien ryte jis stebėjo Torną, kuris su grupe aukštų valdininkų visuomenės labui perdavė būsimą gyvenamą namą skurdžiame Čelsio rajone.

✞

- ... Aš laimingas, galėdamas pradėti įgyvendinti būtent šį projektą... - garsiai kalbėjo Tornas, perrėkdamas vėjo keliamą triukšmą ir kreipdamasis į gal šimtą jį stebinčių žmonių. - ... nes tai rodo pačios visuomenės norą pagerinti pragyvenimo lygį.

Po tų žodžių jis pakabino kastuvą žemių. Orkestras pradėjo groti polką, ir Tornas pasuko link geležinės tvoros paspausti žiūrovams rankų, tiesiamų pro tinklą. Jis stengėsi paspausti kiekvieną ištiestą ranką ir keletą kartų net prisiglaudė prie tvoros pabučiuoti atkištų lūpų. Staiga Tornas sustingo: kažkieno rankos su nepaprasta jėga pritraukė jį už švarko atvartų prie pat tvoros.

- Rytoj, - tiesiai į veidą išsigandusiam pasiuntiniui iškvėpė Tasonė. - Pirmą valandą dienos, Kju Gardense...

- Paleiskit mane! - duso Tornas.

- Penkios minutės, ir jūs daugiau niekada manęs nepamatysit.

- Patraukite savo rankas...

- Jūsų žmona pavojuj. Jeigu jūs neateisit, ji mirs.

Tornas atšoko, ir kunigas taip pat netikėtai dingo.

Tornas ilgai mąstė, kaip jam pasielgti. Jis galėjo pasiųsti į susitikimo vietą policininkus, bet jam kėlė nerimą kaltinimas, kurį būtų turėjęs pateikti. Kunigą pradės klausinėti, byla pasidarys žinoma visuomenei. Ne, tai ne išeitis. Bent jau dabar. Tornas niekaip negalėjo suprasti, ką jam nori papasakoti kunigas. Jis kalbėjo kažką

apie vaiko gimimą: baisiausias sutapimas kaip tik ir buvo tas, kad būtent šiuo klausimu Tornas buvo priverstas išlaikyti savo paslaptį. O gal į tą susitikimą reikia pasiųsti kokį nors žmogų, kuris arba gerai užmokėtų kunigui, arba prigąsdintų jį taip, kad jis pranyktų iš čia. Bet ir tuo atveju tektų ką nors įpainioti.

Jis prisiminė apie Dženingsą, fotografą, ir panoro paskambinti jam ir pranešti, kad atsirado žmogus, kurio jis ieško. Bet ir toks variantas netiko. Nėra nieko pavojingesnio, kaip įpainioti spaudos atstovą. Ir vis dėlto jam norėjosi, kad su juo būtų dar kas nors, su kuo būtų galima pasidalinti. Jis iš tiesų bijojo, bijojo to, KĄ jam galėjo papasakoti kunigas.

Kitą rytą Tornas pasiėmė savo mašiną, pareiškęs Gortonui, kad norėtų kurį laiką pabūti vienas, ir visą rytą praleido už vairo, vengdamas pasirodyti ofise. Jam atėjo į galvą, kad jis gali tiesiog nekreipti dėmesio į kunigo reikalavimą, ir toks atsakymas galbūt priverstų kunigą liautis juo domėjusis ir dingti. Bet ir tai jo nepatenkino, nes ir pats Tornas norėjo su juo susitikti. Jis privalo susitikti su tuo žmogumi akis į akį ir išklausyti viską, ką jis sakys. Kunigas sakė, kad Katerinai gresia pavojus, ir ji mirs, jei Tornas neateis. Katerinai negalėjo grėsti pavojus, bet Tornui kėlė nerimą tai, kad nenormalaus žmogaus įkaitusioj smegeninėj dabar ir ji pasidarė viena iš centrinių figūrų.

Tornas atvažiavo pusę pirmos, pastatė mašiną už kampo ir ėmė įtemptai laukti.

Lygiai pirmą valandą Tornas susikaupė ir lėtai nuėjo į parką. Jis apsivilko lietpaltį, užsidėjo tamsius akinius, kad jo nepažintų, bet mėginimas pakeisti išorę tik dar labiau sustiprino jo jaudinimąsi. Tornas ėmė žvilgsniu ieškoti kunigo figūros. Tasonė vienišas sėdėjo ant suolelio nugara į jį. Tornas lengvai galėjo nueiti ir likti nepastebėtas, bet vietoje to nuėjo pirmyn, kunigo link.

Netikėtai išvydęs Torną, Tasonė krūptelėjo. Jo veidas įsitempė ir apsipylė prakaito lašeliais, tartum jis būtų kankinęsis nuo nepakeliamo skausmo. Ilgą laiką abu tylėjo.

- Man reikėjo čia ateiti su policija, - trumpai metė Tornas.

- Jie jums nepadės.

- Kalbėkit. Ką jūs norėjot man pranešti?

Tasonė sumirksėjo, jo rankos sudrebėjo. Jis buvo baisiai įsitempęs ir tuo pat metu kovojo su skausmu.

- ...Kai žydas ateis į Sioną... - sušnabždėjo jis.

- Ką?

- Kai žydas ateis į Sioną. Ir dangūs kometą pasiųs. Ir Roma pažins savo sūnų. Daugiau... neišvysim šviesos.

Tornui vos neplyšo širdis. Tas žmogus tikrai beprotis! Jis skaitė eiles, jo veidas nė nekrustelėjo, kaip transe, o balsas palaipsniui kilo.

- Iš amžinos jūros pakils tas Žvėris. Ir kariaunos žygiuos pasitikti mirties. Brolis brolį žudys ir kardų jų neliks. Kol plakimas nutils paskutinės širdies.

Tornas stebėjo kunigą, o šis ekstazėje vos spaudė žodį po žodžio.

- Tai išpranašavo Apreiškimų Knyga! - galų gale riktelėjo jis.

- Aš čia ne tam, kad klausyčiausi religinių pamokslų, - sausai tarė Tornas.

- Tik per žmogų, esntį visiškoje jo valdžioje, Šėtonas galės pradėti savo paskutinį ir patį baisiausią puolimą. Danieliaus evangelija, Luko evangelija...

- Jūs sakėt, kad mano žmona pavojuj.

- Važiuokit į Megido miestą, - įsitempęs pratarė Tasonė. - Sename Džezrilio mieste jūs surasit senį Bugengageną. Tik jis vienas gali pasakyti, kaip turi mirti Šėtono sūnus.

- Matot...

- Tą, kurio neišgelbės Avinėlis, sudraskys Žvėris!

- Nustokit!!

Tasonė nutilo, drebančia ranka nusibraukė prakaitą, išpylusį jo kaktą.

- Aš čia atėjau, - tyliai tarė Tornas, - nes jūs pasakėt, kad mano žmonai gresia pavojus.

- Mane aplankė regėjimas, misteri Tornai.

- Jūs sakėt, kad mano žmona...

- Ji nėščia!

Tornas nutilo ir atsitraukė.

- Jūs klystat.

- Ne. Ji iš tiesų nėščia.

- Nesąmonė.

- JIS neleis gimti šiam kūdikiui. JIS nužudys jį, kol tas dar miega įsčiose.

Kunigas sudejavo iš skausmo.

- Apie ką jūs kalbat? - paklausė Tornas. Jam buvo sunku kvėpuoti.

- Jūsų sūnus, misteri Tornai! Tai ŠĖTONO SŪNUS! Jis nužudys negimusį kūdikį, o po to nužudys ir jūsų žmoną! O kai bus tikras, kad visas jūsų turtas atiteks jam, tada, misteri Tornai, jis nužudys ir jus!

- Gana!

- Turėdamas jūsų valdžią ir turtus, jis sukurs čia, Žemėje, savo baisią karalystę, gaudamas įsakymus tiesiai iš Šėtono.

- Jūs beprotis, - kimiai pratarė Tornas.

- Jis PRIVALO mirti, misteri Tornai!

Kunigas užduso, ir iš jo akių pabiro ašaros.

- Prašau jūsų, misteri Tornai...

- Jūs prašėte penkių minučių...

- Važiuokit į Megido miestą, - maldavo Tasonė. - Suraskit Bugengageną, kol dar nevėlu!

Tornas papurtė galvą, drebančiu pirštu rodydamas į kunigą.

- Aš jus išklausiau, pasakė jis su įspėjimo gaidele balse, - ir dabar noriu, kad jūs paklausytumėt manęs. Jeigu aš dar kada nors jus pamatysiu, jūs būsit areštuotas.

Staigiai nusisukęs, Tornas nužingsniavo tolyn. Tasonė pro ašaras riktelėjo jam pavymui:

- Susitiksime pragare, misteri Tornai! Mes ten drauge kalėsime už bausmę!

Po kelių sekundžių Tornas dingo, o Tasonė liko vienas. Viskas baigta, jis pralaimėjo.

Lėtai atsistojęs, kunigas apžvelgė ištuštėjusį parką. Aplink tvyrojo pikta lemianti tyla. Ir tada Tasonė išgirdo kažkokį garsą. Garsas sklido iš kažkur toli, tarytum būtų gimęs jo paties smegenyse, ir palaipsniui stiprėjo, kol užpildė viską aplink. Tai buvo garsas "OHM!". Ir kai jis tapo garsus iki skausmo, Tasonė griebė rankomis kryžių ir paklaikęs apsidairė aplink. Danguje tirštėjo debesys, pakilo vėjas, kuris tolydžio vis stiprėjo, ir medžių vainikai grėsmingai suošė.

Abiem rankom spausdamas kryžių, Tasonė nuėjo pirmyn, ieškodamas saugios vietelės. Bet vėjas netikėtai dar sustiprėjo, popieriai ir kitos gatvės šiukšlės ėmė suktis apie jo kojas, kunigas susvyravo ir vos neužduso nuo vėjo gūsio, smogusio jam tiesiai į veidą. Kitoje gatvės pusėje jis pastebėjo bažnyčią, bet jį tartum uraganas užgriuvo vėjas. Garsas "OHM!" dabar skambėjo jam ausyse, maišydamasis su stiprėjančio vėjo aimanom. Tasonė brovėsi į priekį. Dulkių debesys neleido jam įžiūrėti kelio. Jis nepamatė, kaip priešais jį sustojo sunkvežimis, neišgirdo milžiniškų ratų žviegimo už kelių colių nuo savęs. Automobilis metėsi į autobusų stotelės pusę ir staiga apmirė. Pasigirdo dūžtančio stiklo garsas.

Vėjas netikėtai nurimo, ir žmonės šaukdami pasileido pro Tasonę link sudaužyto sunkvežimio. Vairuotojo kūnas buvo bejėgiškai įsirėžęs į vairą, stiklas aptaškytas krauju. Tasonė stovėjo gatvės vidury ir verkė iš baimės. Danguje sugriaudėjo griaustinis; bažnyčią apšvietė plykstelėjęs žaibas, ir Tasonė apsisukęs vėl pasileido į parką. Raudodamas iš siaubo, jis paslydo ir nugriuvo į purvą. Tuo momentu, kai Tasonė stengėsi atsistoti ant kojų, šalia blykstelėjo ryškus žaibas ir artimiausią suolelį pavertė rusenančiomis skiedromis. Apsisukęs jis prasibrovė pro krūmus ir išėjo į gatvę.

Kūkčiodamas ir sverdėdamas mažasis kunigas ėjo į priekį, žiūrėdamas tiesiai į grėsmingą dangų. Lietus sustiprėjo, degindamas jo veidą, miestas išsiliejo permatomo vandens sraute. Visame Londone žmonės bėgiojo, ieškodami prieglobsčio, uždarinėjo langus, ir už šešių kvartalų priekyje mokytoja niekaip negalėjo susidoroti su

senovišku smaigu orlaidžių uždarymui, o jos maži mokiniai žiūrėjo į ją. Ji niekada nebuvo girdėjusi apie kunigą Tasonę ir nežinojo, kad likimas juodu sujungs. O tuo metu šlapiomis ir slidžiomis gatvėmis Tasonė nepermaldaujamai artėjo prie mokyklos pastato. Dusdamas jis klaidžiojo siaurais skersgatviais, bėgo be jokio aiškaus tikslo, jausdamas į save nukreiptą neatstojančią rūstybę. Tasonės jėgos seko, širdis daužėsi iš nevilties.Jis apėjo pastato kampą ir sustojo atsipūsti, godžiai traukdamas orą atvira burna. Mažasis kunigas nė nepagalvojo pasižiūrėti aukštyn, kur tą akimirką šis tas įvyko. Trečiajame aukšte,tiesiai virš jo galvos, geležinis orlaidės uždarymo smaigas išslydo moteriškei iš rankų, ir ji bergždžiai mėgino jį sulaikyti. Smaigas nulėkė žemyn, jo antgalis skrodė orą kaip ietis, sviesta iš dangaus į žemę.

Smaigas pramušė kunigui galvą, perskrodė kiaurai jo kūną ir prikalė žmogų prie žemės.

Ir tuo momentu lietus netikėtai liovėsi. Pro trečiojo mokyklos aukšto langą pažvelgė mokytoja ir sukliko. Iš kitos parko pusės žmonės nešė negyvą sudaužyto sunkvežimio vairuotoją, kurio kaktoje liko kruvinas vairo pėdsakas.

Debesys išsisklaidė, ir žemę palietė saulės spinduliai. Aplink persmeigtą kunigą susirinko būrelis vaikų. Vandens lašai varvėjo jo skrybėle, veidu, kuriame sustingo didžiausios nuostabos išraiška. To, kurį vadino Tasone, burna buvo pravira. Greta prazvimbė aklys ir nutūpė ant atvertų jo lūpų.

✞

Kitą rytą Gortonas išėmė laikraščius iš dėžutės, esančios prie Pirfordo vartų, ir atnešė juos į kambarį, kur tuo metu pusryčiavo Tornas ir Katerina. Išeidamas Gortonas pastebėjo, kad misis Torn veidas buvo pavargęs ir įsitempęs. Šitaip ji atrodė jau keletą savaičių, ir jis galvojo, kad tai susiję su apsilankymais pas gydytoją. Iš pradžių

jis manė, kad ji serga kokia nors kūno liga, bet paskui ligoninės vestibiulyje perskaitė, kad jos gydytojas, misteris Grijeris, yra psichiatrijos specialistas. Pačiam Gortonui niekada nereikėjo psichiatro, ir jis nepažinojo žmonių, kurie būtų į juos kreipęsi. Jis visąlaik manė, kad psichiatrai reikalingi tik tam, kad varytų žmones iš proto. Kai laikraščiuose rašydavo apie žmones, padariusius ką nors žiauraus, paprastai būdavo pranešama, kad jie lankėsi pas psichiatrą. Priežastys ir pasekmės pakankamai akivaizdžios. Dabar, stebėdamas misis Torn, jis matė tik savo teorijos patvirtinimą. Kokia smagi ir linksma bebūtų buvus Katerina pakeliui į Londoną, važiuojant atgal ji visada tylėdavo ir atrodydavo ypatingai blogai.

Nuo to laiko, kai prasidėjo tie vizitai, jos nuotaika blogėjo, ir dabar ji gyveno pastovioj įtampoj. Jos santykiai su tarnais apsiribojo griežtais įsakymais, o santykiuose su vaiku buvo visko, išskyrus motiniškus jausmus. Baisiausia buvo tai, kad dabar Demjenas pats ieškojo kontakto su ja. Ilgos savaitės, kai ji stengėsi susigrąžinti jo meilę, nepraėjo veltui. Bet dabar, kai Demjenas ieškojo motinos, jos niekur nebuvo.

Pačią Kateriną psichoterapija baugino: po išorine baime ji atrado nerimo ir nevilties prarają. Ji nesuprato, kas gi ji tokia iš tiesų. Ji prisiminė, kas ji buvo ANKSČIAU, prisiminė savo norus, bet dabar viskas praėjo, ir ji nebematė sau ateities. Kiekviena smulkmena sukeldavo jai siaubą: telefono skambutis, taimerio dūzgimas, arbatinuko švilpukas... Viskas aplink tartum reikalavo dėmesio. Jos savijauta buvo tokia, kad bendrauti su ja pasidarė beveik neįmanoma, o tą dieną buvo ypač sunku, kadangi ji atrado kažką, reikalaujantį neatidėliotinų veiksmų. Reikėjo rimtai pasikalbėti su vyru, ir ji vis dar negalėjo ryžtis tam pokalbiui, o dabar, be viso kito, visur maišėsi berniukas. Jis pradėjo lįsti prie jos rytais, stengdamasis atkreipti jos dėmesį. Šiandien Demjenas su triukšmais ir trenksmais važinėjosi minamu autobobiliu po parketą, nuolat atsitrenkdamas į jos kėdę ir klykdamas lyg garvežys.

- Misis Beilok !! - suriko Katerina.

Torną, sėdintį priešais žmoną ir besiruošiantį atsiversti laikraščius, nustebino įniršio gaidelės, suskambusios jos balse.

- Kas nors atsitiko? - paklausė jis.

- Tai vis Demjenas. Aš negaliu pakęsti tokio triukšmo!

- Man regis, ne taip jau ir garsiai.

- Misis Beilok! - vėl riktelėjo ji.

Tarpdury pasirodė dramblota moteris.

- Mem?

- Paimkite jį iš čia, - sukomandavo Katerina.

- Bet jis gi tik žaidžia, - mėgino paprieštarauti Tornas.

- Aš pasakiau, paimkite jį iš čia!

- Taip, mem, - atsakė misis Beilok.

Ji paėmė Demjeną už rankos ir išsivedė iš kambario. Berniukas pasižiūrėjo į motiną, ir jo akyse spindėjo nuoskauda. Tornas tai pastebėjo ir su apmaudu pasisuko į Kateriną. Ji toliau valgė, vengdama jo žvilgsnio.

- Kodėl mes nusprendėm turėti kūdikį, Katerina?

- Mūsų gyvenimo būdas... - atsakė ji.

-... Ką?

- O kaipgi mes galėjom be kūdikio, Džeremi? Ar esi kada girdėjęs, kad nuostabioj šeimoj nebūtų nuostabaus kūdikio?

Tornas, apstulbintas jos žodžių, neatsakė.

- Katerina...

- Juk tai tiesa, ar ne? Mes paprasčiausiai nepagalvojom, ką tai reiškia auklėti kūdikį. Mes tiesiog mąstėm, kaip atrodys mūsų fotografijos laikraščiuose.

Tornas nustebęs pasižiūrėjo į ją, bet ji ramiai atlaikė tą žvilgsnį.

- Juk taip? - paklausė ji.

- Tavo gydytojas kalbėjo su tavimi apie tai?

- Taip.

- Tuomet ir man reikės su juo pasišnekėti.

- Taip, jis irgi norėjo susitikti su tavim.

Ji kalbėjo šaltai ir atvirai. Ir Tornas staiga išsigando to, ką ji dabar galėjo jam pasakyti.

- Apie ką gi jis man papasakos? - paklausė jis.
- Mes turim problemą, Džeremi, - pasakė ji.
- ... Tikrai?
- Aš nebenoriu daugiau turėti vaikų. Niekada.
Tornas įdėmiai pasižiūrėjo į ją.
- Gerai? - paklausė ji.
- Jeigu jau tu taip nori... - atsakė jis.
- Tada tu duosi sutikimą dėl aborto.
Tornas sustingo. Jis buvo pritrenktas.
- Aš nėščia, Džeremi. Sužinojau tai vakar ryte.
Stojo tyla. Tornui pradėjo svaigti galva.
- Tu girdi mane? - paklausė Katerina.
- Kaip tai galėjo atsitikti? - sušnabždėjo Tornas.
- Spiralė. Kartais ji nepadeda.
- Tu nėščia? - apstulbęs perklausė jis.
- Neseniai.
Tornas pabalo. Jis įsmeigė žvilgsnį į stalą, jo rankos drebėjo.
- Tu kam nors sakei apie tai? - paklausė jis.
- Tiktai daktarui Grijeriui.
- Esi įsitikinusi?
- Tuo, kad daugiau nebenoriu turėti vaikų?
- Kad tu nėščia...
- Taip.
Suskambo telefonas, ir Tornas automatiškai pakėlė ragelį.
- Kausau. - Jis nutilo, nepažinęs balso. - Taip, tai aš. - Paskui nustebęs pažvelgė į Kateriną. - Ką? Kas kalba? Alio, alio!
Ragelyje pasigirdo trumpi signalai. Tornas nejudėjo, jo akyse augo nerimas.
- Kas ten? - paklausė Katerina.
- Dėl laikraščių...
- Ir kas gi ten dėl laikraščių?
- Kažkas dabar paskambino... ir pasakė "perskaitykite laikraščius".
Jis pasižiūrėjo į perlenktą laikraštį, lėtai jį atsivertė ir susigūžė, išvydęs fotografiją pirmajame puslapyje.

- Kas ten? - paklausė Katerina. - Kas atsitiko? - Ji paėmė iš jo rankų laikraštį ir atkreipė dėmesį į fotografiją. Tai buvo persmeigto lango smaigu kunigo nuotrauka. Antraštė po juo skelbė: "Dėl kunigo mirties kaltinamas tik atsitiktinumas".

Katerina pasižiūrėjo į vyrą ir pamatė, kad jis dreba. Ji sumišusi paėmė jį už rankos. Ranka buvo kaip ledas.

- Džeri...

Tornas lėtai atsistojo.

- Tu jį pažinojai? - paklausė Katerina.

Bet jis neatsakė. Katerina vėl pažvelgė į fotografiją ir, skaitydama straipsnį, išgirdo, kaip užsivedė ir nuvažiavo Torno mašina. Straipsnyje buvo rašoma:

"Misis Akriuijan, trečiosios klasės mokytojai iš Bišopso Pramonės Mokyklos, diena prasidėjo, kaip ir paprastai. Buvo penktadienis, ir tuo metu, kai prasidėjo lietus, jos klasės mokiniai ruošėsi skaityti balsu. Nors lietaus lašai ir nepateko į klasę, ji nusprendė uždaryti langą, kad būtų mažiau triukšmo. Ji ir anksčiau skųsdavosi senoviškais langais, kadangi negalėjo pasiekti viršuje įrengtų orlaidžių, ir visuomet pasistatydavo taburetę, net ir turėdama rankose smaigą. Nepataikiusi šį kartą į metalinį lango žiedą smaigo kabliuku, ji iškišo smaigą laukan, tikėdamasi pasiekti laukan atsikišusią orlaidės dalį ir prisitraukti ją artyn. Smaigas išsprūdo jai iš rankų ir persmeigė atsitiktinį praeivį, sustojusį prie pastato ir, matyt, ieškojūsį prieglobsčio nuo lietaus. Žuvusiojo asmenybę esamu momentu bando nustatyti policija, norėdama surasti jo gimines."

Katerina nieko negalėjo suprasti. Ji paskambino į Torno kontorą ir paprašė, kad jis paskambintų jai, kai tik pasirodys. Paskui Katerina paskambino daktarui Grijeriui, bet jis buvo toks užsiėmęs, kad net negalėjo prieiti prie telefono. Po to ji susisiekė su ligonine, norėdama susitarti dėl aborto.

Devintas skyrius

Pamatęs kunigo fotografiją, Tornas iškart išvyko į Londoną, nervingai perrinkinėdamas galvoje viską, kas tik galėjo padėti susigaudyti šiame reikale. Katerina BUVO nėščia, kunigas pasirodė esąs teisus. Ir dabar Tornas jau negalėjo ignoruoti kitų Tasonės žodžių. Jis bandė prisiminti jų susitikimą parke: vardus, vietas, kur jis turėjo važiuoti Tasonės reikalavimu. Jis pamėgino nusiraminti, prisiminti visus netolimus įvykius: pokalbį su Katerina, anoniminį telefono skambutį. "Perskaitykite laikraščius", - pasakė pažįstamas balsas, bet Tornas niekaip negalėjo prisiminti, kas tai galėjo būti. Kas apskritai žinojo, kad jis susijęs su kunigu? Fotografas! Tai buvo jo balsas! Gaberis Dženingsas!

Atvažiavęs į ofisą, Tornas užsidarė kabinete. Jis selektoriumi susisiekė su sekretore ir paprašė jos paskambinti Dženingsui. Dženingso nebuvo namuose. Ji pranešė apie tai Tornui ir pridūrė, kad skambino Katerina, bet jis nusprendė paskambinti jai vėliau. Ji norės pasikalbėti apie abortą, o jis dar nebuvo pasiruošęs jai atsakyti.

"Jis nužudys jį", - prisiminė kunigo žodžius Tornas. "Jis nužudys jį, kol tas dar miega įsčiose".

Tornas greitai surado Grijerio telefono numerį ir paaiškino jam, kad jiems reikia skubiai susitikti.

... Torno vizitas nenustebino Grijerio. Tarp Katerinos nerimo ir nevilties dabar beveik nebebuvo ribos, ir daktaras matė, kad keletą kartų ji jau peržengė tą ribą. Moters siaubas vis augo, ir jam kėlė nerimą mintis, kad Katerina gali ryžtis savižudybei.

- Niekad negali atspėti, kiek toli sieks šitos baimės, - tarė gydytojas Tornui kabinete. - Bet, kalbant atvirai, aš turiu pripažinti, kad ji ruošiasi rimčiausiam emociniam sukrėtimui.

Tornas įsitempęs sėdėjo ant kietos kėdės, o jaunas psichiatras stipriai traukė tabako dūmus, stengdamasis palaikyti pypkėje ugnį, ir vaikščiojo po kambarį.

- Jai pablogėjo? - drebančiu balsu paklausė Tornas.

- Tarkim taip - liga progresuoja.

- Ar jūs galite kaip nors padėti?

- Aš matau ją du kartus per savaitę ir manau, kad jai reikėtų konsultuotis dažniau.

- Jūs norit pasakyti, kad ji beprotė?

- Ji gyvena savo fantazijų pasauly. Tos fantazijos labai baisios, ir ji reaguoja į tą košmarą.

- Kas per fantazijos? - paklausė Tomas.

Grijeris patylėjo mąstydamas, ar verta jam viską papasakoti. Paskui sunkiai susmuko į kėdę ir pažvelgė Tomui tiesiai į akis.

- Visų pirma, ji išgalvojo, kad jos kūdikis iš tiesų yra visai ne jos.

Ši frazė priblokšė Tomą kaip perkūnas iš giedro dangaus. Jis sustingo ir nieko negalėjo atsakyti.

- Atvirai kalbant, aš žiūriu į tai ne kaip į baimę, o kaip į troškimą. Pasąmonėje ji nori būti b e v a i k ė . Aš taip šitai traktuoju. Bent jau emociniame lygyje.

Tomas suglumęs sėdėjo ir tylėjo toliau.

- Žinoma, aš negaliu sakyti, kad kūdikis neturi jai jokios reikšmės, - tęsė Grijeris. - Atvirkščiai, tai jai vienintelis ir pats svarbiausias dalykas pasaulyje! Bet ji kažkodėl galvoja, kad kūdikis - tai grėsmė jai. Aš nežinau, iš kur būtent kilo ta baimė, iš motinystės jausmo, emocinio prisirišimo ar tiesiog minties, kad ji nepilnavertė. Kad ji nesusidoros.

- Bet ji pati n o r ė j o kūdikio, - pagaliau išspaudė Tomas.

- Dėl jūsų.

- Ne...

- Pasąmonėje. Ji stengėsi įrodyti, kad yra jūsų verta. O kaip geriau tai įrodyti, nei pagimdant jums kūdikį?

Tomas žvelgė tiesiai prieš save, jo akyse degė neviltis.

- O dabar pasirodė, kad ji nesusidoroja su realiu gyvenimu, - tęsė Grijeris. - Ir ji stengiasi surasti priežastį, įrodančią jos pilnavertiškumą. Ji sugalvoja, kad kūdikis ne jos, kad kūdikis - tai blogis...

- ... Kas?

- Kad ji negali jo pamilti, - paaiškino Grijeris. - Todėl ieško priežasties, dėl ko jis nėra vertas jos meilės.

- Katerina galvoja, kad kūdikis - tai blogis?

Tornas buvo sukrėstas, jo veide atsispindėjo baimė.

- Dabar jai būtina tai jausti, - paaiškino Grijeris. - Bet reikalas tas, kad kitas kūdikis būtų jos pražūtis.

- Vis ta pačia prasme, kad kūdikis - blogis?

- Tai tiktai jos fantazijos. Taip pat, kaip ir tai, kad kūdikis - ne jos.

Tornui pasidarė sunku kvėpuoti, gerklėje pakilo gumulas.

- Nereikia nusiminti, - bandė padrąsinti jį Grijeris.

- Daktare...

- Taip?

Tornas negalėjo tęsti. Abu sėdėjo tylėdami ir žiūrėjo per stalą vienas į kitą.

- Jūs norėjote kažką pasakyti? - paklausė Grijeris.

Daktaro veide pasirodė rūpestis. Sėdintis priešais jį žmogus tiesiog bijojo prabilti.

- Misteri Tornai, ar viskas gerai?

- Man baisu, - sušnabždėjo Tornas.

- Žinoma, jums baisu.

- Aš norėjau pasakyti... aš bijau.

- Tai natūralu.

- Darosi... kažkas siaubinga.

- Taip. Bet jūs abu tai pergyvensit.

- Jūs nesuprantate.

- Suprantu.

- Ne.

- Patikėkit manimi, aš viską suprantu.

Beveik verkdamas, Tornas rankomis susiėmė galvą.

- Jūs taip pat labai pervargęs, misteri Tornai. Ko gero, daug labiau, nei pats manote.

- Aš nežinau, ką man daryti, - sudejavo Tornas.

- Visų pirma, jūs turite duoti sutikimą dėl aborto.

Tornas pakėlė akis į Grijerį.

- Ne, - tarė jis.

- Jeigu tai dėl jūsų religinių įsitikinimų...

- Ne.

- Bet jūs turite suprasti, kad būtina...

- Aš neduosiu sutikimo, - tvirtai pasakė Tornas.

- Jūs privalot.

- Ne!

Grijeris atsilošė kėdėje ir pašiurpęs pažvelgė į pasiuntinį.

- Aš norėčiau žinoti priežastį, - tyliai pasakė jis.

Tornas žiūrėjo į jį ir nejudėjo.

- Man išpranašavo, kad tas nėštumas bus nutrauktas. Aš noriu įrodyti, kad tai neįvyks.

Be galo nustebęs gydytojas įsmeigė į jį akis.

- Aš žinau, kad tai skamba kvailai. Galbūt, aš... i š ė j a u i š p r o t o.

- Kodėl jūs taip sakot?

Tornas sunkiai pasižiūrėjo į jį ir prabilo vos tardamas žodžius.

- Nes šis nėštumas turi tęstis, kad aš pats nepradėčiau tikėti...

- Tikėti?..

- Kaip ir mano žmona. Kad kūdikis - tai...

Žodžiai įstrigo jo gerklėje, jis atsistojo ir pajuto nerimą. Jį apėmė bloga nuojauta. Tornas pajuto, kad dabar turi kažkas atsitikti.

- Misteri Tornai?

- Atleiskit man...

- Sėskitės, prašau.

Griežtai papurtęs galvą, Tornas išėjo iš kabineto ir skubiai pasuko link laiptų, vedančių į lauką. Atsidūręs gatvėje, jis puolė prie mašinos, pakeliui išsitraukdamas raktus. Paniško siaubo jausmas augo. Jam reikia kuo greičiau grįžti namo. Įjungęs variklį, Tornas taip staigiai apsisuko, kad net sužviegė padangos, ir šovė plento pusėn. Iki Pirfordo reikėjo važiuoti pusę valandos, ir jis kažkodėl bijojo, kad nesuspės laiku. Londono gatvės buvo pilnos transporto, ir jis pastoviai signalizavo, lenkdamas mašinas, lėkdamas per raudoną šviesą, o nerimo jausmas vis augo ir augo...

Katerina taip pat pajuto slegiantį nerimą ir nusprendė užsiimti namų reikalais, kad nugalėtų baimę. Ji stovėjo trečiojo aukšto laiptų aikštelėje su ąsočiu rankoje ir mąstė, kaip jai palieti gėles, pakabintas virš turėklų. Jai nesinorėjo aplaistyti plytelėmis klotų grindų. Už jos nugaros, vaikų kambaryje, Demjenas važinėjosi savo mašina, pūškuodamas lyg garvežys, ir, mašinai vis labiau įsibėgėjant, tas garsas darėsi vis stipresnis. Katerinos nepastebėta, misis Beilok atsistojo tolimiausiame kambario kampe ir užsimerkė, tartum melsdamasi mintyse...

Plentu didžiausiu greičiu lėkė Tornas. Jis jau pasiekė magistralę M-40, vedančią tiesiai į namus. Jo veidas buvo įsitempęs, jis iš visų jėgų spaudė vairą, kiekviena jo kūno ląstelė tartum stengėsi paskubinti mašiną, priversti ją važiuoti dar greičiau. Automobilis skriejo plentu, Tornas signalizavo mašinoms, ir visi davė jam kelią. Jis pagalvojo apie policiją ir pasižiūrėjo į veidrodėlį. Tai, ką jame pamatė, jį sukrėtė: paskui jį sekė didžiulė juoda mašina - katafalkas. Katafalkas jį pasivijo, ir Torno veidas suakmenėjo...

Pirforde Demjenas vis labiau įsibėgėjo su savo žaisline mašina, šokinėdamas ant jos kaip ant lenktyninio arklio. Koridoriuje Katerina užlipo ant taburetės. Demjeno kambaryje misis Beilok įdėmiai žiūrėjo į berniuką, savo valios jėga nukreipdama jo veiksmus ir versdama jį važiuoti vis greičiau ir greičiau. Berniukas įsibėgėjo, akyse ir veide atsispindėjo beprotybė.

Automobilyje Tornas suvaitojo nuo įtampos. Spidometro rodyklė rodė devyniasdešimt mylių, paskui šimtą, bet katafalkas neatsiliko, atkakliai jį persekiodamas. Tornas jau nebegalėjo sustoti, negalėjo leistis aplenkiamas. Mašinos variklis riaumojo, bet katafalkas artėjo ir pagaliau susilygino su smėliniu Torno automobiliu.

- Ne... - sudejavo Tornas. - Ne!

Kurį laiką jie važiavo greta, paskui katafalkas ėmė lėtai jį lenkti. Tornas užgulė vairą, įsakydamas mašinai važiuoti greičiau, bet katafalkas vis tolo. Jame pastatytas karstas pamažu siūbavo...

Tornų namuose Demjenas įsibėgėjo dar smarkiau. Jam lekiant per kambarį, mašina pasviro, o koridoriuje Katerina susvyravo ir ištiesė rankas į priekį, stengdamasi išsilaikyti ant taburetės.

Plente katafalkas netikėtai smarkiai padidino greitį ir metėsi pirmyn. Tornas klaikiai suriko. Tuo momentu Demjenas kaip kulka išlėkė iš kambario ir susidūrė su Katerina. Ji nukrito nuo taburetės, mėšlungiškai stengdamasi už ko nors nusitverti, numušė ranka apvalų akvariumą su auksinėmis žuvelėmis, ir jis nulėkė jai iš paskos. Po akimirkos akvariumas nukrito ir sudužo į mažyčius gabalėlius.

Katerina gulėjo nejudėdama. Šalia jos ant plytelėmis klotų grindų daužėsi auksinė žuvelė.

✞

Kai Tornas atvažiavo į ligoninę, ten jau buvo spėję susirinkti reporteriai. Jie apipylė jį klausimais ir akino fotokamerų blyksniais, o jis narsiai stengėsi prasibrauti pro jų gretas prie durų su užrašu "Intensyvi terapija". Parvažiavęs namo, jis rado isterikuojančią misis Beilok: ji tesugebėjo pasakyti jam, kad Katerina nukrito, ir "Greitoji" išvežė ją į miesto ligoninę.

- Pasakykite ką nors apie žmonos būklę, misteri Tornai! - šūktelėjo vienas reporteris.

- Nešdinkitės iš čia!

- Sako, kad ji nukrito.

- Ar nieko blogo neatsitiko?

Laikraštininkai mėgino sulaikyti Torną, bet jis praėjo pro dvigubas duris ir nubėgo koridoriumi, palikdamas reporterius už nugaros.

Jo pasitikti skubėjo gydytojas.

- Mano pavardė Bekeris, - tarė jis.

- Kaip ji? Ar viskas gerai? - skubiai paklausė Tornas.

- Ji pasitaisys. Sutrenktos smegenys, lūžęs raktikaulis ir nedidelis vidinis kraujo išsiliejimas.

- Ji nėščia.

- Bijau, kad jau ne.

- Įvyko persileidimas? - Tornui pritrūko oro.

- Tiesiog ant grindų, kai ji nukrito. Aš norėjau atlikti tyrimą, bet jūsų tarnaitė jau buvo viską sutvarkiusi iki mūsų atvykimo.

Tornas sudrebėjo, atsirėmė į sieną ir pajuto, kaip jo kūnu žliaugia prakaitas.

- Žinoma, - tęsė gydytojas, - smulkmenų mes nepranešinėsime. Kuo mažiau žmonių žinos apie tai, tuo geriau.

Tornas įsmeigė į jį akis, ir gydytojas suprato, kad jis nieko nežino.

- Jūs gi ŽINOTE , kad ji pati šoko žemyn, - pasakė jis.

- ... Šoko?

- Iš trečiojo aukšto. Kūdikio ir jo auklės akyse.

Tornas bukai žiūrėjo į jį, paskui nusisuko į sieną. Jo pečiai suvirpėjo, ir gydytojas suprato, kad Tornas verkia.

- Nuo panašių kritimų, - pridūrė gydytojas, - paprastai labiausiai nukenčia galva. Todėl galima sakyti, kad jums pasisekė.

Tornas linktelėjo, stengdamasis sulaikyti ašaras.

- Ir aplamai jums daug kur pasisekė, - tarė gydytojas. - Ji gyva ir, teisingai gydant, daugiau niekada to nepakartos. Mano brolio žmona taip pat buvo linkusi į savižudybę. Kartą ji įlindo į vonią ir pasiėmė tosterį. Nusprendė jį įjungti ir nusižudyti.

Tornas atsigręžė į gydytoją.

- Reikalas tas, kad jai pasisekė likti gyvai, ir ji niekada daugiau nieko panašaus nedarė. Praėjo jau ketveri metai, ir su ja viskas gerai.

- Kur ji? - paklausė Tornas.

- Gyvena Šveicarijoje.

- Mano žmona!

- Palatoje numeris 4A. Ji netrukus atsigaus.

Katerinos palatoje buvo tylu ir tamsu. Kampe su žurnalu rankoje sėdėjo seselė. Tornas įėjo ir sustojo, sukrėstas to, ką pamatė. Katerina atrodė baisiai: baltas, ištinęs veidas, lašelinė su plazma. Ranka sugipsuota ir keistai persukta. Sustingęs veidas nerodė gyvybės žymių.

- Ji miega, - pasakė seselė. Tornas lėtai priėjo prie lovos. Tartum pajutusi, kad jis yra šalia, Katerina sudejavo ir lėtai pasuko galvą.

- Jai skauda? - drebančiu balsu paklausė Tornas.

- Dabar ji septintam danguj, - atsakė seselė. - Natrio pentatolas.

Tornas atsisėdo šalia, atsirėmė kakta į lovos galą ir pravirko. Po kurio laiko jis pajuto, kad Katerinos ranka palietė jo galvą.

- Džeri... - sušnibždėjo ji.

Jis pasižiūrėjo į ją.

- Keti... - pro ašaras išspaudė jis.

- Neleisk jam manęs nužudyti.

Po to ji užsimerkė ir nugrimzdo į miegą.

✞

Tornas parvažiavo namo po vidurnakčio ir ilgai stovėjo tamsiame fojė, žiūrėdamas į tą plytelėm klotų grindų vietą, kur nukrito Katerina. Jis pavargo, įtampa nemažėjo, ir Tornas labai norėjo užmigti, kad bent trumpam galėtų pamiršti įvykusią tragediją.

Jis neįjungė šviesos ir dar kurį laiką pastovėjo tamsoje, žvelgdamas į viršų, į trečiojo aukšto aikštelę.Jis pamėgino įsivaizduoti Kateriną, stovinčią viršuje ir apgalvojančią savo šuolį. Kodėl gi ji, rimtai nusprendusi nusižudyti, nešoko nuo stogo? Namuose buvo galybė tablečių, skutimosi peiliukų, dešimtys kitų daiktų, padedančių baigti gyvenimą savižudybe. Kodėl būtent taip? Ir kodėl Demjeno ir misis Beilok akyse?

Jis vėl prisiminė kunigą ir jo perspėjimus. "Jis nužudys negimusį kūdikį, kol tas dar miega įsčiose. Po to jis nužudys jūsų žmoną. Po to, kai įsitikins, kad paveldės viską, kas priklauso jums..." - Tornas užsimerkė, stengdamasis išbraukti tuos žodžius iš atminties. Jis pagalvojo apie Tasonę, pervertą smaigu, apie Dženingso telefono skambutį, apie beprotišką paniką, apėmusią jį lenktynių su katafalku metu. Psichiatras buvo teisus. Jis pervargo, ir toks elgesys tik patvirtina tai. Katerinos baimė apėmė ir jį, jos fantazijos kažkokiu būdu pasidarė užkrečiančios. Bet daugiau jis tam nepasiduos! Dabar kaip niekad jam reikėjo aiškaus proto.

Jausdamas fizinį nusilpimą, jis ėmė lipti laiptais, tamsoje čiuopdamas pakopas. Jis išsimiegos ir ryte atsibus pailsėjęs, pilnas energijos ir galės veikti.

Eidamas link savo durų, Tomas sustojo, žvelgdamas į Demjeno miegamojo pusę. Iš po durų sklido blausi naktinės lempos šviesa. Tomas įsivaizdavo nekaltą ramiai miegančio savo kambaryje vaiko veidą. Pasidavęs troškimui pasižiūrėti į berniuką, jis lėtai nuėjo link Demjeno miegamojo, tikindamas save, kad čia jam nėra ko bijoti. Bet, atidaręs kambario duris, jis pamatė kažką tokio, kas privertė jį krūptelėti. Vaikas miegojo, bet jis buvo ne vienas. Vienoje lovos pusėje sėdėjo misis Beilok, sudėjusi rankas ir spoksanti į erdvę priešais save, kitoje pusėje matėsi milžiniško šuns kontūrai. Tai buvo tas pats šuo, kuriuo jis prašė atsikratyti. Dabar šuo gulėjo čia, saugodamas jo sūnaus miegą. Sulaikęs kvėpavimą, Tomas tyliai privėrė duris, sugrįžo į koridorių ir nuėjo į savo kambarį. Čia jis pamėgino nusiraminti ir suprato, kad jį krečia drebulys. Staiga tylą perskrodė telefono skambutis, ir Tomas bėgte puolė prie ragelio.

- Alio!

- Tai Dženingsas, - pasigirdo balsas. - Pamenate, tas pats, kuriam jūs sudaužėt fotokamerą.

- Taip.

- Aš gyvenu Čelsyje, Grosvernomo ir Penktosios gatvių kampe, ir manau, kad jums būtų geriausia atvažiuoti tiesiog dabar.

- Kaip norit.

- Kažkas vyksta, misteri Tornai. Vyksta kažkas tokio, apie ką jūs privalot žinoti.

✞

Dženingsas gyveno pigiame, painiame rajone, ir Tomui teko ilgokai paieškoti jo buto. Lijo, prastai matėsi, ir jis buvo jau beveik visai praradęs viltį, kai aukštai bokštelyje pastebėjo raudoną šviesą. Lange jis pamatė Dženingsą, šis pamojavo, po to sugrįžo į kambarį

nusprendęs, kad dėl tokio svečio galima būtų truputį apsitvarkyti. Jis bet kaip sugrūdo į spintą drabužius ir ėmė laukti Torno. Pasiuntinys netrukus pasirodė, sunkiai kvėpuodamas nuo kopimo laiptais į penktąjį aukštą.

- Aš turiu brendžio, - pasiūlė Dženingsas.

- Jeigu galima.

- Žinoma, ne tokio, prie kurio jūs įpratęs.

Dženingsas uždarė lauko duris ir dingo gilioje nišoje, kol Tornas paviršutiniškai apžiūrinėjo tamsų jo kambarį. Jis buvo apšviestas raudonai, šviesa sklido iš pagalbinio kambarėlio, apkabinėto fotografijomis.

- Štai ir aš, - tarė Dženingsas, laikydamas rankose butelį ir stiklus. - Truputį išgerkit, ir eisim prie reikalo.

Tornas paėmė iš jo stiklą, ir Dženingsas išpilstė brendį. Paskui fotografas atsisėdo ant lovos ir mostelėjo į krūvą pagalvėlių ant grindų, bet Tornas liko stovėti.

- Ar nenorit užsirūkyti? - paklausė Dženingsas.

Tornas papurtė galvą, bet jį jau pradėjo erzinti nerūpestingas šeimininko tonas.

- Jūs sakėt, kad kažkas vyksta.

- Taip ir yra.

- Aš norėjau sužinoti, ką jūs turėjot omeny.

Dženingsas įdėmiai pasižiūrėjo į Torną.

- Jūs dar nesupratot?

- Ne.

- Tuomet kodėl jūs čia?

- Todėl, kad jūs nepanorot paaiškinti telefonu.

Dženingsas linktelėjo ir padėjo stiklą.

- Aš negalėjau paaiškinti todėl, kad jums reikia šį tą pamatyti.

- Ir kas gi tai?

- Fotografijos. - Jis atsistojo ir nuėjo į tamsų kambarį, mostu pakvietęs Torną sekti paskui jį. - Pamaniau, kad norėsit susipažinti iš arčiau.

- Aš labai pavargęs.

- Gerai, tuoj pasijusit žvaliau.

Jis įjungė nedidelę lempą, apšviečiančią fotografijų seriją. Tornas įėjo ir atsisėdo ant taburetės šalia Dženingso.

- Atpažįstat?

Tai buvo nuotraukos iš gimtadienio, kai Demjenui sukako ketveri metai. Vaikučiai karuselėje, juos stebinti Katerina.

- Taip, - atsakė Tornas.

- Dabar pažiūrėkit čia.

Dženingsas nuėmė viršutines fotografijas ir parodė Česos, pirmosios Demjeno auklės, nuotrauką. Ji klouno kostiumu stovėjo viena namo fone.

- Ar matote ką nors neįprasto? - paklausė Dženingsas.

- Ne.

Dženingsas palietė fotografiją, apvesdamas pirštu vos įžiūrimą rūką, kybantį virš jos galvos ir kaklo.

- Iš pradžių aš galvojau, kad tai juostos defektas, - pasakė Dženingsas. - Bet dabar pasižiūrėkit toliau.

Jis paėmė pakibusios virvėje Česos fotografiją.

- Nesuprantu, - tarė Tornas.

- Sekit mintį.

Dženingsas padėjo tą nuotraukų krūvą į šalį ir paėmė kitą. Ant viršaus gulėjo mažojo kunigo Tasonės fotografija, daryta tuo metu, kai jis ėjo iš pasiuntinybės.

- O kaip dėl šios?

Tornas pašiurpęs pasižiūrėjo į jį.

- Iš kur ją gavot?

- Pats padariau.

- Aš maniau, kad jūs i e š k o t e šito žmogaus. Jūs sakėt, kad jis yra jūsų giminaitis.

- Aš sakiau netiesą. Pasižiūrėkit į nuotrauką.

Dženingsas vėl palietė fotografiją, rodydamas į miglotą brūkšnį, kybantį virš kunigo galvos.

- Štai tas šešėlis virš jo galvos? - paklausė Tornas.

- Taip. O dabar pasižiūrėkit čia. Ta nuotrauka daryta po dešimties dienų.

Jis paėmė kitą fotografiją ir atsuko ją į šviesą. Tai buvo grupė žmonių, stovinčių galinėse auditorijos eilėse, stambiu planu. Tasonės veido nesimatė,tik rūbų kontūrai, bet kaip tik ten, kur turėjo būti galva, kabojo tas pats pailgas miglotas brūkšnys.

- Man atrodo, kad čia tas pats žmogus. Veido nematyt, bet užtai gerai matosi, kas kabo virš jo.

Tornas suglumęs ir abejodamas studijavo fotografiją.

- Šį kartą jis kabo žemiau, - tęsė Dženingsas. - Jeigu jūs mintyse apibrėžtumėt jo veidą, būtų akivaizdu, kad tas miglotas daiktas beveik liečia jo galvą. Kas tai bebūtų, jis nusileido.

Tornas tylėdamas žiūrėjo į fotografiją. Dženingsas ją paėmė ir padėjo ant stalo laikraščio iškarpą, kurioje buvo įamžintas kunigas, persmeigtas ieties pavidalo smaigu.

- Nujaučiate ryšį? - paklausė Dženingsas.

Už nugaros suzvimbė taimeris, ir Dženingsas įjungė dar vieną lemputę. Jis sutiko susijaudinusį Torno žvilgsnį.

- Iš pradžių aš negalėjau to paaiškinti, - pasakė Dženingsas. - Todėl ir pradėjau knaisiotis.

Jis pasisuko į voneles, pincetu ištraukė padidintą nuotrauką, nukratė nuo jos fiksažo lašus ir prinešė prie šviesos.

- Aš turiu pažįstamų policijoje. Jie davė man keletą negatyvų, iš kurių aš padariau nuotraukas. Pagal patologoanatomo išvadas, Tasonė sirgo vėžiu. Jis beveik visą laiką vartojo morfijų, leisdamasis vaistus du tris kartus per dieną.

Tornas žvilgtelėjo į fotografijas. Prieš jo akis įvairiose pozose buvo nuogas kunigo kūnas.

- Iš pažiūros jo kūnas visiškai sveikas ir nėra nieko keisto, - tęsė Dženingsas, - išskyrus vieną mažą žymelę vidinėje kairės kojos pusėje.

Jis perdavė Tornui didinamąjį stiklą ir stumtelėjo jo ranką prie paskutinės fotografijos. Tornas įdėmiai įsižiūrėjo ir pamatė ženklą, panašų į tatuiruotę.

- Kas tai? - paklausė jis.

- Trys šešetai. Šeši šimtai šešiasdešimt šeši.

- Konclageris?

- Aš irgi taip maniau, bet biopsija parodė, kad ženklas jame tartum išgraviruotas. Konclageriuose šito nedarė. Aš manau, kad tai padarė jis pats.

Tornas ir Dženingsas susižvalgė.

- Pasižiūrėkit toliau, - tarė Dženingsas ir prinešė prie šviesos dar vieną fotografiją. - Štai kambarys, kuriame jis gyveno. Soho kvartale, butas be karšto vandens. Kai mes įėjom į vidų, jame knibždėte knibždėjo žiurkės. Jis paliko ant stalo nebaigtą sūdytos mėsos gabalėlį.

Tornas ėmė apžiūrinėti fotografiją. Maža kamarėlė, kurioje stovėjo tik stalas, lova ir spintelė. Sienas dengė kažkokie popieriai, visur kabojo dideli kryžiai.

- Štai taip viskas ir buvo. Lapeliai ant sienos - tai Biblijos puslapiai. Tūkstančiai puslapių. Jais buvo išklijuotas kiekvienas sienų colis, net langai. Tartum jis būtų kažko saugojęsis.

Tornas sėdėjo ir pritrenktas spoksojo į keistą fotografiją.

- Ir kryžiai taip pat. Vien tik ant lauko durų jis buvo pritvirtinęs keturiasdešimt septynis.

- Jis buvo... beprotis? - sušnabždėjo Tornas. Dženingsas pažvelgė jam tiesiai į akis.

- Jums geriau žinot.

Pasisukęs kėdėje, Dženingsas atidarė stalo stalčių ir ištraukė apiplyšusį aplanką.

- Policija nusprendė, kad jis buvo pamišęs, - tarė jis. - Todėl jie leido pasirausti jo daiktuose ir pasiimti viską, kas gali būti reikalinga. Tokiu būdu aš gavau tai.

Dženingsas atsistojo ir nuėjo į gyvenamą kambarį. Tornas nusekė paskui jį. Čia fotografas atsivertė aplanką ir išpylė jo turinį ant stalo.

- Visų pirma, čia yra dienoraštis, - pasakė jis, iš popierių krūvos traukdamas nušiurusią knygelę. - Bet jame kalbama ne apie kunigą,

o apie JUS, apie JŪSŲ veiklą: kada jūs išeinate iš kontoros, kokiuose restoranuose maitinatės, kur pasirodote...

- Ar galėčiau pasižiūrėti?

- Žinoma.

Tornas drebančiomis rankomis paėmė dienoraštį ir pervertė lapus.

- Paskutinis įrašas skelbia, kad jūs turit su juo susitikti, - tęsė Dženingsas, - Kju Gardense. Tą pačią dieną jis ir žuvo.

Tornas pakėlė akis ir sutiko Dženingso žvilgsnį.

- Jis buvo pamišęs, - tarė pasiuntinys.

- Argi?

Dženingso balse nuskambėjo paslėpta grėsmė, ir Tornas apmirė nuo jo žvilgsnio.

- Ko jums reikia?

- Jūs susitikot su juo?

- N-ne...

- Aš turiu dar kai ką, misteri pasiuntiny, bet nieko nesakysiu, jeigu jūs man kalbėsit netiesą.

- O koks jūsų reikalas? - kimiai paklausė Tornas.

- Aš jūsų draugas ir noriu jums padėti, - atsakė Dženingsas.

Tornas toliau įsitempęs žiūrėjo į jį.

- Svarbiausias dalykas yra čia, - rodydamas į stalą, tęsė Dženingsas. - Tai jūs kalbėsit ar išeisit?

Tornas sukando dantis.

- Ką jūs norit sužinoti?

- Ar jūs susitikot parke?

- Taip.

- Ką jis jums sakė?

- Jis mane perspėjo.

- Dėl ko?

- Jis sakė, kad mano gyvybei gresia pavojus.

- Koks pavojus?

- Aš ne visiškai supratau.

- Nelaikykit manęs kvailiu.

- Aš sakau tiesą. Jis kalbėjo neaiškiai.

Dženingsas atsitraukė ir nepasitikėdamas pasižiūrėjo į Torną.

- Tai buvo kažkas iš Biblijos, - pridūrė pasiuntinys. - Kažkokios eilės. Aš jų neatsimenu. Pagalvojau, kad jis nenormalus! Aš neatsimenu eilių ir negaliu jų suprasti!

Dženingsas skeptiškai žiūrėjo į jį, ir Tornas ėmė nervintis.

- Manau, kad jūs turėtumėte pasitikėti manimi, - tarė fotografas.

- Jūs sakėt, kad turit dar kai ką.

- Bet aš dar ne viską iš jūsų išgirdau.

- Daugiau neturiu ką pasakyti.

Dženingsas linktelėjo parodydamas, kad ir to užteks, ir grįžo prie popierių ant stalo. Įjungęs pakabintą virš stalo lempą be gaubto, jis surado laikraščio iškarpą ir ištiesė ją Tornui.

- Tai iš mėnesinio astrologų žurnalo. Astrologo žinutė apie nepaprastą reiškinį. Kometa, virtusi spindinčia žvaigžde. Kaip Betliejaus žvaigždė prieš du tūkstančius metų.

Braukdamas nuo kaktos prakaitą, Tornas studijavo žinutę.

- Tik TAI įvyko virš KITO žemyno, - tęsė Dženingsas. - Europoje. Prieš ketverius metus su trupučiu. Tiksliau, birželio šeštąją. Ta data jums ką nors sako?

- Taip, - kimiai atsakė Tornas.

- Tada jūs pažinsit antrąją iškarpą, - pasakė fotografas, pakeldamas nuo stalo dar vieną lapelį, - iš paskutiniojo Romos laikraščio puslapio.

Tornas paėmė žinutę ir iškart ją pažino. Lygiai tokią pat savo užrašų knygelėje saugojo Katerina.

- Tai pranešimas apie jūsų sūnaus gimimą. Tai įvyko taip pat birželio šeštąją, prieš ketverius metus. Aš sakyčiau, kad tai sutapimas. O jūs?

Torno rankos taip drebėjo, kad jis vos galėjo perskaityti lapelį.

- Jūsų sūnus gimė šeštą valandą ryto?

Tornas atsisuko į jį, jo akyse spindėjo nepakeliamas skausmas.

- Aš noriu išsiaiškinti, kas per ženklas ant kunigo kojos. Trys šešetai. Manau, kad tai kažkaip susiję su jūsų sūnumi. Šeštas mėnuo, šešta diena...

- MANO sūnus MIRĖ! - išrėkė Tornas. - MANO sūnus MIRĖ. Aš nežinau, ką auginu.

Jis užsidengė rankomis veidą ir nusisuko į tamsą. Dženingsas nenuleido nuo jo akių.

- Jeigu jūs neprieštarautumėt, - tyliai tarė jis, - aš galėčiau tai išsiaiškinti.

- Ne, - sudejavo Tornas. - Tai mano reikalas.

- Čia jūs suklydot, sere. Dabar tai ir MANO reikalas.

Tornas atsisuko, ir jų akys susitiko. Dženingsas lėtai nuėjo į tamsų kambarį ir grįžo su fotografija rankoje. Jis ištiesė ją pasiuntiniui.

- Kunigo kamaraitės kampe buvo nedidelis veidrodis, - su vargu išspaudė Dženingsas. - Fotografuodamas atsitiktinai jame atsispindėjau aš pats. Ar jums neatrodo, kad tai gana neįprastas efektas?

Jis pristūmė lempą arčiau, kad geriau matytųsi. Fotografijoje Tornas pamatė nedidelį veidrodį Tasonės kambario kampe. Jame atsispindėjo Dženingsas su pakeltu prie veido fotoaparatu. Nebuvo nieko nepaprasto, kad fotografas pagavo savo atvaizdą. Bet šioje nuotraukoje aiškiai kažko trūko.

Dženingsas neturėjo kaklo.

Jo galvą nuo kūno skyrė tamsi miglota dėmė...

Dešimtas skyrius

Kai pasklido žinia apie Katerinos nelaimę, Tornui nebuvo sunku paaiškinti, kodėl jis keletą dienų neatvyks į ofisą. Jis pasakė, kad skris į Romą parsivežti traumatologo, nors iš tiesų kelionės tikslas buvo visai kitoks. Dženingsas įtikino jį, kad pradėti reikia nuo pat pradžių, tai yra, vykti į tą pačią ligoninę, kurioje gimė Demjenas. Ir ten jie po kruopelytę pradės atkurti tiesą.

Viskas buvo sutvarkyta greitai ir be triukšmo. Tornas išnuomojo privatų lėktuvą, kad galėtų išskristi iš Londono, neatkreipdamas publikos dėmesio. Likus kelioms valandoms iki skrydžio, Dženingsas surinko šiokią tokią medžiagą tyrinėjimams: keletą Biblijos variantų, tris knygas apie okultinius mokslus. Tornas grįžo į Pirfordą pasiimti daiktų ir didžiulės skrybėlės, su kuria jis darėsi neatpažįstamas.

Pirforde buvo neįprastai tylu, mašinos stovėjo garaže ir atrodė taip, tartum jomis niekas daugiau nebesiruošė važinėti. Gortonų nebuvo.

- Jie abu išvažiavo, - paaiškino misis Beilok, kai jis užėjo į virtuvę.

Moteris stovėjo prie kriauklės ir pjaustė daržoves lygiai taip, kaip tai darydavo misis Gorton.

- Kaip išvažiavo? - paklausė Tornas.

- Visai. Susirinko daiktus ir išvažiavo. Jie paliko adresą, kad jūs galėtumėt jiems persiųsti paskutinio mėnesio algą.

Tornas buvo pritrenktas.

- Jie nepaaiškino priežasties? - paklausė jis.

- Tai nesvarbu, sere. Aš pati susidorosiu...

- Jie turėjo paaiškinti...

- Bent jau man jie nieko nesakė. Nors jie apskritai su manimi mažai kalbėdavo. Misteris Gortonas primygtinai reikalavo išvažiuoti. Man pasirodė, kad misis Gorton norėjo pasilikti.

Tornas sunerimęs pasižiūrėjo į misis Beilok. Jis bijojo palikti ją su Demjenu. Bet kitos išeities nebuvo. Jis privalėjo važiuoti.

- Ar jūs čia viena susidorosit, jei aš kelioms dienoms išvyksiu?

- Manau, kad taip, sere. Produktų mums užteks kelioms savaitėms, o berniukui tylūs namai nepakenks.

Tornas linktelėjo ir jau norėjo išeiti, bet staiga sustojo:

- Misis Beilok...

- Taip, sere?

- Tas šuo.

- Taip, aš žinau. Vakare jo jau nebus.

- Kodėl jis dar čia?

- Mes nuvedėm jį į mišką ir ten paleidom, bet jis pats rado kelią atgal. Jis tupėjo vakar gatvėje po... po nelaimės, o berniukas buvo toks nusiminęs ir paprašė, kad šuo pasiliktų jo kambaryje. Aš pasakiau Demjenui, kad jums tai nepatiks, bet tokiomis aplinkybėmis, aš pamaniau...

- Aš noriu, kad jo čia nebūtų.

- Aš šiandien pat paskambinsiu, kad jį išvežtų.

Tornas pasisuko į duris.

- Misteri Tornai?

- Taip?

- O kaip jūsų žmona?

- Ji taisosi.

- Kol jūsų nebus, ar galima mums su berniuku ją aplankyti?

Tornas susimąstė, stebėdamas moterį, besišluostančią rankas virtuvės rankšluosčiu.Ji buvo tikras namų šeimininkės įsikūnijimas, ir jis nusistebėjo, kodėl jos taip nemėgsta.

- Geriau nereikia. Grįžęs aš pats su juo nueisiu.

- Gerai, sere.

Jie atsisveikino, ir Tornas nuvažiavo į ligoninę. Ten jis pasikonsultavo su daktaru Bekeriu, kuris pranešė, kad Katerina nemiega ir jaučiasi geriau. Daktaras paklausė, ar galima būtų jai pakviesti psichiatrą, ir Tornas davė jam Čarlzo Grijerio telefono numerį. Paskui jis nuėjo pas Kateriną. Jį išvydusi, ji silpnai nusišypsojo.

- Sveika, - tarė jis.

- Sveikas, - sušnibždėjo ji.

- Tau geriau?

- Truputį.

- Sako, kad tu greitai pasitaisysi.

- Aš žinau.

Tornas pristūmė kėdę prie lovos ir atsisėdo. Jis buvo nustebintas, kokia graži ji buvo net ir tokioj būklėj. Pro langą įspindusi saulė švelniai apšvietė jos plaukus.

- Tu puikiai atrodai, - pasakė ji.

- Aš galvojau apie tave, - atsakė jis.

- Įsivaizduoju, kaip aš atrodau, - įtemptai šyptelėjo ji.

Tornas paėmė jos ranką, ir jie tylėdami žiūrėjo vienas į kitą.

- Keisti laikai, - tyliai ištarė ji.

- Taip.

- Nejaugi kada nors viskas susitvarkys?

- Manau, kad taip.

Ji liūdnai nusišypsojo, ir jis ištiesė ranką, taisydamas plaukų sruogą, užkritusią jai ant akių.

- Mes juk geri žmonės, Džeremi, ar ne?

- Manau, kad taip.

- Tuomet kodėl viskas prieš mus?

Jis palingavo galvą, negalėdamas nieko atsakyti.

- Jeigu mes būtume pikti, - tyliai kalbėjo Katerina, - aš galvočiau, kad viskas gerai. Galbūt tai yra tai, ką mes užsitarnavom. Bet ką mes padarėm ne taip? Ką mes kada nors padarėm ne taip?

- Aš nežinau, - sunkiai atsakė jis.

Ji atrodė tokia nelaiminga, kad gailestis pripildė visą jo sielą.

- Tu čia saugi, - sušnabždėjo Tornas. - O aš kelioms dienoms išvažiuoju.

Ji neatsakė. Net nepaklausė, kur jis važiuoja.

- Reikalai. Tai labai svarbu.

- Ilgam?

- Trim dienoms. Aš kasdien tau skambinsiu.

Katerina linktelėjo, jis lėtai atsistojo, po to pasilenkė ir švelniai pabučiavo jos išblyškusį apdraskytą skruostą.

- Džeri?

- Taip?

- Jie pasakė man, kad aš pati nušokau. - Vaikiškai nustebusi, ji nekaltai žvilgtelėjo į jį. - Ir TAU jie pasakė tą patį?

- Taip.

- Kodėl aš būčiau turėjusi tai daryti?

- Nežinau, - sušnabždėjo Tornas. - Bet mes išsiaiškinsim.

- Aš išprotėjau? - paprastai paklausė ji.

Tornas pasižiūrėjo į ją ir lėtai palingavo galvą.

- Galbūt mes visi išprotėjom, - atsakė jis.

Ji pasikėlė, ir jis vėl pasilenkė, skruostu liesdamas jos skruostą.

- Aš nešokau, - sukuždėjo ji. - Mane... nustūmė Demjenas.

Stojo ilga tyla, ir Tornas lėtai išėjo iš kabineto.

✞

Šešiavietis "Lyras" vežė tiktai Torną ir Dženingsą. Jis lėkė Romos kryptimi, skrosdamas naktį, jo viduje buvo tylu ir neramu. Dženingsas išsidėliojo aplink save knygas ir vertė Torną prisiminti viską, ką sakė Tasonė.

- Aš negaliu, - nusikamavęs pratarė Tornas. - Viskas kaip per miglą.

- Pradėkit vėl iš naujo. Papasakokit man viską, ką atsimenat.

Tornas pakartojo pasakojimą apie savo pirmąjį susitikimą su Tasone, apie vėliau prasidėjusį persekiojimą, pagaliau apie susitikimą parke. Šio pasimatymo metu kunigas skaitė eiles.

- Kažkas apie... pakilimą iš jūrų... - stengdamasis prisiminti, murmėjo Tornas. - Apie mirtį... ir armiją... ir Romą...

- Pasistenkit prisiminti geriau.

- Aš buvau labai nusivylęs ir pagalvojau, kad jis pamišęs! Aš apskritai jo neklausiau.

- Bet jūs girdėjot. Tai reiškia, kad galit prisiminti. Pamėginkit gi!

- Aš negaliu!

- Pabandykit dar kartą!

Torno veidas reiškė neviltį. Jis užsimerkė ir stengėsi prisiversti prisiminti, bet jam niekaip nesisekė.

- Aš atsimenu... jis meldė mane priimti tikėjimą. "Gerk Kristaus kraują". Taip jis pasakė. "Gerk Kristaus kraują"...

- Kam?

- Kad nugalėčiau šėtono sūnų. Jis pasakė - gerk Kristaus kraują, kad pajėgtum nugalėti šėtono sūnų.

- Kas dar? - nenurimo Dženingsas.

- Senis. Kažkas apie senį.

- Kokį senį?

- Jis sakė, kad man reikia susitikti su seniu.

- Tęskit...

- Aš negaliu prisiminti!..

- Jis pasakė vardą?

- M... Magdo. Magdo. Megido. Ne, tai miesto pavadinimas.

- Kokio miesto? - neatstojo Dženingsas.

- Miesto, į kurį man, pasak jo, reikėjo važiuoti. MEGIDO. Esu tuo įsitikinęs. Man reikėjo važiuoti į Megido.

Dženingsas pagyvėjęs ėmė raustis savo portfelyje, ieškodamas žemėlapio.

- Megido... - murmėjo jis. - Megido...

- Jūs kada nors esat girdėjęs apie jį? - paklausė Tornas.

- Galiu lažintis, kad tai Italijoj.

Bet jo nebuvo nė vienoj Europos šaly. Dženingsas vartė žemėlapį gerą pusvalandį, o po to, papurtęs galvą, padėjo jį į šoną. Jis pažvelgė į pasiuntinį ir pamatė, kad tas užsnūdo. Fotografas jo nežadino, o tik vėl įniko į savo okultines knygas. Mažytis lėktuvas riaumojo naktyje, o Dženingsas pasinėrė į pranašystes apie antrąjį Kristaus nužengimą. Jis buvo susijęs su Antikristo, Nelabojo sūnaus, Žvėries, Laukinio Mesijo atėjimu.

"... Ir ateis į žemę laukinis Mesijas, Šėtono palikuonis žmogaus pavidalu. Jo gimdyve bus išprievartautas keturkojis gyvulys. Kaip jaunasis Kristus sėjo pasaulyje meilę ir gėrį, taip Antikristas pasės neapykantą ir siaubą... gaudamas įsakymus tiesiai iš pragaro..."

Lėktuvas nusileido, smarkiai trinktelėjęs į nusileidimo juostą. Dženingsas puolė rinkti į visas puses išsibarsčiusių knygų.

Romoje lijo. Greitai perėję tuščią aerouostą, jie pasuko prie taksi sustojimo. Dženingsas užsnūdo, o Tornas, žvelgdamas į apšviestas statulas Via Vento, prisiminė, kaip jis ir Katerina, dar jauni ir kupini vilčių, klaidžiojo šiomis gatvėmis, laikydamiesi už rankų. Jie buvo nekalti ir mylėjo vienas kitą. Jis prisiminė jos kvepalų aromatą, jos užburiantį juoką. Įsimylėjėliai atrado savo Romą, kaip kažkada Kolumbas atrado Ameriką. Jie laikė miestą savo nuosavybe. Čia jie pirmąkart atsidavė vienas kitam. Žvelgdamas į naktį, Tornas mąstė, ar jiedu apskritai kada nors galės mylėtis...

- Centrinė ligoninė, - pasakė taksi vairuotojas ir staigiai sustabdė automobilį.

Dženingsas pabudo. Tornas pasižiūrėjo pro langą ir nieko negalėjo suprasti.

- Tai ne čia, - tarė jis.

- Si. Centrinė ligoninė.

- Ne, ji buvo sena. Mūrinė. Aš gi pamenu.

- Ar jūsų adresas teisingas? - pasiteiravo Dženingsas.

- Centrinė ligoninė, - pakartojo vairuotojas.

- E differente*, - Tornas laikėsi savo.

- Fuoco**, - paaiškino jam vairuotojas. - Tre anni piu o meno***.

- Ką jis sako? - paklausė Dženingsas.

- Gaisras, - atsakė Tornas. - "Fuoko" reiškia "gaisras".

- Si, - pridūrė vairuotojas. - Tre anni.

- Kas ten dėl to gaisro? - vėl paklausė Dženingsas.

- Matyt, sudegė senoji ligoninė. O dabar ją perstatė.

---

* Tai kita vieta *(ital.)*.

** Gaisras *(ital.)*.

*** Maždaug prieš trejus metus *(ital.)*.

- Tre anni piu o meno. Multo morte.

Tornas pasižiūrėjo į Dženingsą.

- Prieš trejus metus. Daug mirusių.

Jie užmokėjo taksistui ir paprašė jo palaukti. Šis pradėjo atsisakinėti, bet pamatęs, kiek jam davė, noriai sutiko. Laužyta italų kalba Tornas jam paaiškino, kad jie norėtų naudotis jo paslaugomis, kol bus Romoje.

Ligoninėje jų laukė nusivylimas. Buvo vėlu, vadovybė išėjusi. Dženingsas nusprendė surasti nors ką nors, o Tornas tuo metu susitiko angliškai kalbančią vienuolę, kuri patvirtino, kad prieš trejus metus gaisras iki pat pamatų nuniokojo ligoninę.

- Bet jis gi negalėjo sunaikinti visko, - neatstojo Tornas. - Įrašai... Jie turėjo išlikti.

- Tuo metu manęs čia nebuvo, - laužyta anglų kalba paaiškino vienuolė. - Bet žmonės kalba, kad ugnis sunaikino viską.

- Bet galbūt kokie nors popieriai buvo saugomi kitoje vietoje?

- Šito aš nežinau.

Tornas buvo labai nusivylęs, o vienuolė gūžtelėjo pečiais parodydama, kad nebeturi ko pridėti.

- Paklausykit, - tarė Tornas. - Man tai labai svarbu. Aš čia įsisūnijau kūdikį, ir man reikia duomenų apie jo gimimą.

- Čia nebuvo įsisūnijimų.

- VIENAS buvo. Tai yra, tai buvo ne visai įsisūnijimas...

- Jūs klystat. Pas mus visi įvaikinimai atliekami per pagalbos teikimo ir atleidimo nuo atsakomybės Agentūrą.

- Ar pas jus išliko gimimų įrašai? Ar saugote dokumentus apie čia gimusius vaikus?

- Taip, žinoma.

- Galbūt jei aš pasakyčiau datą...

- Nėra prasmės, - pertraukė jį Dženingsas. Jis priėjo prie Torno, ir šis jo veide pamatė visiškos nevilties išraišką.

- Gaisras prasidėjo būtent dokumentacijos salėje. Rūsyje, kur gulėjo visi popieriai. Paskui liepsna persimetė laiptais aukštyn, ir trečiasis aukštas virto tikru pragaru.

- Trečiasis aukštas?..

- Gimdymų skyrius, - linktelėjo Dženingsas. - Liko tik pelenai.

Tornas susigūžė ir atsirėmė į sieną.

- Atleiskit man... - ištarė vienuolė.

- Palaukit, - paprašė Tornas. - O tarnautojai? Juk KAS NORS liko gyvas?

- Taip. Nedaugelis.

- Čia buvo vienas aukštas vyriškis. Dvasininkas. Tikras milžinas.

- Spileto?

- Taip, - susijaudinęs atsakė Tornas. - Spileto.

- Jis buvo čia vyriausias.

- Taip, vyriausias. Jis...

- Jis liko gyvas.

Torno širdyje įsižiebė viltis.

- Jis čia?

- Ne.

- O kurgi?

- Subjako vienuolyne. Ten pasiuntė nemažai nukentėjusiųjų. Daugelis mirė, bet jis liko gyvas. Aš pamenu, kalbėjo, kad tai tiesiog stebuklas, nes gaisro metu jis buvo trečiajame aukšte.

- Subjako? - pasitikslino Dženingsas.

Vienuolė linktelėjo:

- San Benedeto vienuolynas.

Puolę link mašinos, jie iškart pradėjo raustis žemėlapiuose. Subjako miestelis buvo prie pietinės Italijos sienos, ir, norint ten patekti, reikėjo važiuoti mašina visą naktį. Taksistas raudonu pieštuku paryškino žemėlapyje maršrutą, kad galėtų ramiai važiuoti, kol jie miegos.

✞

San Benedeto vienuolynas buvo pusiau sugriuvęs, bet milžiniška tvirtovė išlaikė savo galią ir didybę. Ji amžių amžius stovėjo čia,

Italijos pietuose, ir atlaikė ne vieną apgultį. Antro pasaulinio karo metu vokiečiai, pavertę tvirtovę savo štabu, nužudė visus jos vienuolius. 1946 metais patys italai apšaudė ją iš minosvaidžių, tarytum keršydami už blogį, įvykusį tarp jos sienų.

Nežiūrint į visus išbandymus, San Benedeto liko šventa vieta, didingai iškilusia ant kalvos, ir amžių bėgyje jos sienas maitino maldų aidai.

Mažas, purvu aptaškytas taksi sustojo prie vienuolyno sienos. Vairuotojui teko papurtyti įmigusius keleivius.

- Sinjorai?

Tomas sujudėjo. Dženingsas nuleido langelio stiklą ir, dairydamasis į šalis, įkvėpė rytinio oro.

- San Benedeto, - sumurmėjo pavargęs vairuotojas.

Tomas prasitrynė akis ir išvydo didingą vienuolyno siluetą rausvo ryto dangaus fone.

- Pažvelkite čia... - su baiminga pagarba sušnabždėjo Dženingsas.

- Ar negalima privažiuoti arčiau? - paklausė Tomas.

Vairuotojas neigiamai papurtė galvą.

Pasiūlę jam išsimiegoti, jiedu nuėjo pėsčiomis ir netrukus kiaurai permirko aukštoje žolėje. Eiti pasidarė sunku, drabužiai netiko tokiam pasivaikščiojimui: jie tiesiog lipo prie kūno, kol jie per lauką brovėsi pirmyn.Sunkiai kvėpuodamas, Dženingsas sustojo, paėmė kamerą ir išfotografavo gerą pusę juostos.

- Neįtikėtina, - sušnabždėjo jis. - Neįtikėtina, po velnių.

Tomas nekantriai atsigręžė, ir Dženingsas paskubomis jį prisivijo. Jie toliau nuėjo kartu, įsiklausydami į savo kvėpavimą ir tolimus giesmės garsus, primenančius dejones, sklindančius iš vienuolyno vidaus.

- Kiek daug čia liūdesio, - ištarė Dženingsas, kai jie pagaliau pasiekė įėjimą. - Pasižiūrėk, koks purvas.

Priekyje matėsi rudas takelis. Daugelį šimtmečių iš eilės čia vaikščioję žmonės savo kojomis pratrynė akmenyje vagą, ir liūčių metu čia tekėjo vanduo. Takelis vedė prie milžiniškos akmeninės

rotondos su uždarytomis medinėmis durimis. Jie priėjo artyn, ir giedojimas ėmė girdėtis aiškiau. Pravėrę duris, Tornas ir Dženingsas pagarbiai stebėjo tai, kas vyko rotondos viduje. Atrodė, kad netikėtai jie atsidūrė viduramžiuose - taip stipriai čia jautėsi Dievo buvimas ir dvasingumas. Jie išvydo erdvią senovinę salę. Akmeniniai laipteliai vedė link altoriaus, kuriame kilo medinis kryžius su nukryžiuoto Kristaus figūra, iškalta iš akmens. Pati rotonda buvo pastatyta iš akmeninių blokų, papuoštų vynuogienojais ir besijungiančių kupolo centre. Dabar iš kupolo viršūnės sklido saulės šviesa ir apšvietė Kristaus figūrą.

- Šventa vieta, - sušnabždėjo Dženingsas.

Tornas linktelėjo ir toliau apžiūrinėjo patalpą. Jo žvilgsnis nukrypo į grupę klūpančių ir besimeldžiančių vienuolių su gobtuvais. Jų giedojimas buvo labai emocionalus, jis tai tilo, tai stiprėjo vėl. Dženingsas išsitraukė eksponometrą ir prietemoje pamėgino įžiūrėti jo parodymus.

- Pasidėk, - sušnabždėjo Tornas.

- Reikėjo pasiimti blykstę.

- Pasidėk, sakau.

Dženingsas nustebęs žvilgtelėjo į Torną, bet paklaūsė. Tornas atrodė be galo susijaudinęs, jo keliai drebėjo, tartum kūnas būtų liepęs klauptis ir prisijungti prie maldos.

- Ar tu gerai jautiesi? - šnipštelėjo Dženingsas.

- ... Aš katalikas, - tyliai atsakė Tornas.

Staiga jo žvilgsnis, įsmeigtas kažkur į tamsą, sustingo. Dženingsas pamatė invalido kręslą-vežimėlį ir jame sėdintį nerangų žmogų. Skirtingai nei kiti, klūpantys ant kelių nuleistomis galvomis, šis tiesiai sėdėjo vežimėlyje, jo galva buvo lyg suakmenėjusi, rankos persuktos kaip paralyžiuoto žmogaus.

- Tai jis? - šnipštelėjo Dženingsas.

Tornas linktelėjo, jo akys išsiplėtė, lyg nuo blogos nuojautos. Jie priėjo arčiau, ir, pamatęs invalido veidą, Dženingsas suraukė kaktą. Pusė jo buvo tartum išlydyta, miglotos akios akys žiūrėjo aukštyn.

Vietoje dešinės rankos iš plačios rankovės kyšojo tik suluošinta jos dalis.

- Mes nežinom, ar jis gali matyti ir girdėti, - prabilo vienuolis, stovėjęs greta Spileto vidiniame vienuolyno kiemelyje. - Po gaisro jis nebepratarė nė žodžio.

Jie buvo apleistame sode, užverstam statulų skeveldromis. Po pamaldų vienuolis išvežė Spileto vežimėlį iš rotondos, ir abu keliautojai nusekė paskui jį.

- Broliai juo rūpinasi, - tęsė vienuolis, - ir mes melsimės už jo pagijimą, kai pasibaigs epitimija.

- Epitimija? - paklausė Tornas.

Vienuolis linktelėjo.

- "Vargas piemeniui, palikusiam savo avis. Tegul nudžius jo dešinė ranka, o dešinė akis teapaks."

- Jis nusidėjo? - paklausė Tornas.

- Taip.

- O ar galima paklausti kaip?

- Jis apleido Kristų.

Tornas ir Dženingsas susižvalgė.

- Bet kaip jūs sužinojot, kad jis apleido Kristų? - paklausė vienuolio Tornas.

- Išpažintis.

- Bet jis nekalba.

- Tai buvo rašytinė išpažintis. Jis gali judinti kairę ranką.

- Ir koks tai buvo prisipažinimas? - neatstojo Tornas.

- O ar galėčiau sužinoti jūsų klausimų priežastį?

- Tai be galo svarbu, - nuoširdžiai tarė Tornas. - Aš maldauju jus padėti. Ant kortos pastatyta gyvybė.

Vienuolis įdėmiai pažiūrėjo į Torną ir linktelėjo.

- Eikite su manimi.

Spileto celė buvo visai tuščia: tik šiaudinis čiužinys ir akmeninis stalas. Po vakarykščio lietaus ant grindų telkšojo bala. Tornas pastebėjo, kad ir čiužinys buvo drėgnas. Nejaugi, pagalvojo jis, jie visi kenčia tokį nepriteklių, arba gal tai yra Spileto epitimijos dalis?

- Piešinys ant stalo, - ištarė vienuolis, kai jie įėjo į vidų. - Jis nupiešė jį anglimi.

Vežimėlis, judėdamas nelygiais akmenimis, girgždėjo. Jie apstojo ratu nedidelį stalą, apžiūrinėdami keistą Spileto piešinį.

- Jis tai padarė, kai pirmąkart atsidūrė čia, - tęsė vienuolis. - Mes palikom angliuką ant stalo, bet daugiau jis nieko nepiešė.

Ant stalo buvo nedailiai nubraižyta nerangi figūrėlė. Ji buvo sulenkta ir perkreipta, galva apvesta ratu. Dženingso dėmesį iškart patraukė trys skaitmenys, išbrėžti virš susilenkusios figūros galvos. Tai buvo šešetai. Trys. Kaip ir ant Tasonės kojos.

- Matote tą liniją virš galvos? - paklausė vienuolis. - Ji reiškia vienuolio gobtuvą.

- Tai autoportretas? - pasiteiravo Dženingsas.

- Mes taip manom.

- O kokie čia šešetai?

- Šeši - tai velnio ženklas, - atsakė vienuolis. - Idealus skaitmuo yra septyni, tai Kristaus skaitmuo. O šešetas - Šėtono skaičius.

- O kodėl jie trys?

- Mes manom, kad tai reiškia velnišką Trejybę. Šėtonas, Antikristas ir Melo Pranašas.

- Dievas Tėvas, Dievas Sūnus ir Dievas Šventoji Dvasia, - pastebėjo Tornas.

Vienuolis linktelėjo.

- Kiekvienas šventasis turi savo nelabąjį. Tai ir yra pagundos esmė.

- Bet kodėl jūs manot, kad tai yra išpažintis? - paklausė Dženingsas.

- Jūs pavadinot piešinėlį autoportretu, ar kažkaip panašiai. Jį simboliškai supa pragaro Trejybė.

- Bet jūs gi nežinot konkrečiai, ką jis norėjo pasakyti?

- Detalės nėra taip svarbu, - pasakė vienuolis. - Svarbiausia yra tai, kad jis atgailauja.

Dženingsas ir Tornas atidžiai pasižiūrėjo vienas į kitą. Torną apėmė neviltis.

- Ar galėčiau su juo pasikalbėti? - paklausė jis.

- Tai jums nepadės.

Tornas pažvelgė į Spileto ir sudrebėjo nuo jo sustingusio, sudarkyto veido vaizdo.

- Tėve Spileto, - tvirtai ištarė jis. - Mano pavardė Tornas.

Kunigas žiūrėjo aukštyn. Jis nejudėjo ir negirdėjo Džeremio.

- Beviltiška, - tarė vienuolis.

Bet sulaikyti Torną buvo jau neįmanoma.

- Tėve Spileto, - pakartojo Tornas. - Ar pamenat tą KŪDIKĮ? Aš noriu žinoti, iš kur jis.

- Aš prašiau jūsų, sinjore, - įspėjo jį vienuolis.

- Jūs prisipažinote JIEMS, - suriko Tornas, - dabar prisipažinkit MAN! Aš noriu žinoti, iš kur tas kūdikis!

- Man teks paprašyti jūsų...

Vienuolis norėjo patraukti Spileto krėslą, bet Dženingsas užtvėrė jam kelią.

- Tėve Spileto! - suriko Tornas į nebylų, nejudrų veidą. - Aš maldauju jūsų! KUR JI? KAS JI?! Prašau! Atsakykite gi!

Staiga viskas ėmė gausti. Bažnyčioje pradėjo skambinti varpais. Garsas buvo nepakeliamas, Tornas ir Dženingsas sudrebėjo nuo baisaus skambesio, atsimušančio nuo akmeninių vienuolyno sienų. Tornas pažvelgė žemyn ir pamatė, kad kunigo ranka po truputį kyla.

- Anglies! - suriko jis. - Duokite jam anglį!

Dženingsas tuojau pat metėsi į priekį, čiupo nuo stalo gabalėlį anglies ir įspraudė jį į drebančią ranką. Varpai skambėjo toliau, kunigo ranka trūkčiodama brėžė ant stalo kreivas raides ir drebėjo sulig kiekvienu dūžiu.

- Tai kažin koks žodis, - susijaudinęs šūktelėjo Dženingsas. - Č... E... R...

Kunigas pradėjo drebėti visu kūnu, stengdamasis rašyti toliau, skausmas ir įtampa darėsi nebepakeliami, jis išsižiojo, ir iš burnos pasigirdo kažkokia gyvuliška aimana.

- Tęskite gi! - reikalavo Tornas.

- V... - skaitė Dženingsas. - E... T...

Netikėtai varpai nutilo. Kunigas paleido anglį iš mėšlungiškai suspaustų pirštų, ir jo galva atsilošė į krėslo atkaltę. Iškankintos akys spoksojo į dangų, veidu varvėjo prakaitas.

Visi nutilę stovėjo ir žiūrėjo į žodį, išbrėžtą ant stalo.

- Červet?.. - paklausė Tornas.

- Červet, - atsiliepė Dženingsas.

- Tai itališkai?

Jie atsigręžė į vienuolį, kuris irgi žiūrėjo į žodį, o po to į Spileto.

- Jums šitas žodis ką nors sako? - paklausė Tornas.

- Červeteri, - atsakė vienuolis. - Aš manau, kad tai Červeteri.

- Kas tai? - paklausė Dženingsas.

- Tai senos kapinės. Etruskų. Di Sent Andželo kapinės.

Kunigo kūnas vėl sudrebėjo, jis suvaitojo, mėgindamas kažką pasakyti, bet po to staiga nutilo.

Tornas ir Dženingsas pažvelgė į vienuolį, tas papurtė galvą ir pasibjaurėdamas ištarė:

- Červeteri - tai ištisi griuvėsiai. Tečalko antkapio liekanos.

- Tečalko? - perklausė Dženingsas.

- Etruskų dievo - šėtono. Jie patys buvo šėtono garbintojai. Jo palaidojimo vieta buvo laikoma šventa.

- Kodėl jis tai parašė? - paklausė Tornas.

- Nežinau.

- Kur jos yra? - pasidomėjo Dženingsas.

- Ten nieko nėra, sinjore, išskyrus kapus ir... sulaukėjusius šunis.

- Kur jos? - nekantriai dar kartą paklausė Tornas.

- Jūsų vairuotojas turėtų žinoti. Apie penkiasdešimt kilometrų į šiaurę nuo Romos.

✞

Audra iš Romos persikėlė į užmiestį, smarkus lietus stabdė jų kelionę, ypač po to, kai jie pasuko iš pagrindinio plento į seną,

purviną ir išdaužytą kelią. Kartą mašina buvo užstrigusi, kairiam užpakaliniam ratui papuolus į duobę, ir jiems teko išlipti ir stumti ją.

Artėjo rytas, švito. Dženingsas sumirksėjo, mėgindamas įžiūrėti, kur jie atvažiavo. Palaipsniui jis suprato, kad tai jau Červeteri. Prieš juos stovėjo geležinė tvora, o už jos švintančio dangaus fone matėsi antkapių siluetai.

Dženingsas grįžo prie mašinos, pasiėmė raktelį, atidarė bagažinę, susirado savo aparatą ir įdėjo naują juostą. Jo žvilgsnis užkliuvo už geležinio laužtuvėlio, besivoliojančio bagažinės kampe tarp tepaluotų skudurų.Dženingsas išsitraukė jį, apžiūrėjo ir užsikišo už diržo, paskui atsargiai uždarė bagažinę ir nuėjo link surūdijusios geležinės tvoros. Žemė buvo drėgna, ir Dženingsą krėtė šaltis. Jis ėjo palei tvorą ir ieškojo vartų. Bet jų nebuvo. Dar kartą patikrinęs fotoaparatą, jis įlipo į medį, užšoko ant tvoros, akimirkai prarado pusiausvyrą ir, nesėkmingai nusileidęs kitoje pusėje, persiplėšė paltą. Atsikėlęs ir pasitaisęs kamerą, fotografas patraukė į kapinių gilumą. Darėsi vis šviesiau, ir dabar aplink buvo galima įžiūrėti antkapius ir sudaužytas statulas. Nors ir taip smarkiai suniokotos, jos atrodė atliktos gana meniškai. Subjauroti akmeniniai veidai šaltai ir abejingai stebėjo apačioje zujančius graužikus.

Nors buvo šalta, Dženingsas pajuto, kad jį muša prakaitas. Jis nervingai apsidairė ir nuėjo tolyn. Dženingso nepaliko nuojauta, kad jį kažkas stebi. Atrodė, kad tuščios statulų akys seka jį, einantį pro šalį. Norėdamas nusiraminti, fotografas sustojo ir pasižiūrėjo aukštyn. Tiesiai virš jo kilo milžiniška statula, iš viršaus žiūrinti žemyn į Dženingsą; stabo veide buvo sustingusi rūstybė. Dženingsui užėmė kvapą, išsprogusios stabo akys tartum reikalavo, kad jis nešdintųsi iš čia. Plaukais apaugusi kakta, mėsinga nosis, piktai iššiepta burna storomis lūpomis. Dženingsas nugalėjo baimę, pakėlė aparatą ir padarė tris nuotraukas su blykste, žaibu nušviesdamas akmeninį statulos veidą...

Tornas atsimerkė ir pastebėjo, kad Dženingsas dingęs. Jis išlipo iš mašinos ir priešais save išvydo kapines, ant sudaužytų statulų krito pirmieji saulės spinduliai.

- Dženingsai?!

Atsakymo nebuvo. Tornas priėjo prie tvoros ir pašaukė dar kartą. Tolumoje pasigirdo garsas. Tornas įsikibo į slidžius virbus ir vargais negalais perlipo tvorą.

- Dženingsai?..

Garsai nutilo. Tornas ieškojo Dženingso pusiau sugriautų statulų labirinte. Jis lėtai ėjo į priekį. Batai žliugsėjo purve. Staiga priešais jį išdygo pabaisos skulptūra, ir jis pasijuto nejaukiai. Kapinių tyla slėgė. Atrodė, kad viskas aplinkui staiga sustingo. Bet tokį jausmą Tornas buvo patyręs ir anksčiau. Tada, Pirforde, jis pastebėjo dvi žėrinčias akis, sekančias jų namą. Tornas sustojo nusprendęs, kad ir šį kartą jį gali sekti. Jis apžiūrėjo statulą ir šalia pastebėjo didelį kryžių, įkastą į žemę. Džeremis apmirė. Kažkur už krūmų pasigirdo triukšmas, greitai artėjo kažkieno žingsniai. Tornas norėjo bėgti, bet kojos neklausė, ir jis sustojo kaip įbestas, iš siaubo išsiplėtusiomis akimis.

- Tornai!

Tai buvo Dženingsas. Uždusęs, paklaikusiu žvilgsniu, jis prasibrovė pro krūmus ir greitai priėjo prie Torno, rankose spausdamas geležinį laužtuvėlį.

- Aš radau! - iškvėpė jis. - Aš radau!

- Ką radai?

- Eime! Eime su manim!

Jie pajudėjo į priekį. Dženingsas lengvai šokinėjo per antkapius, Tornas iš paskutiniųjų stengėsi neatsilikti.

- Štai! Pažvelk čionai! Tai tie patys! - šūktelėjo Dženingsas ir sustojo tuščioje aikštelėje prie šalia supiltų dviejų kapų. Skirtingai nei visi kiti, šie kapai buvo iškasti palyginti neseniai. Vienas iš jų buvo didelis, kitas - mažytis. Antkapiai atrodė kukliai: tik datos ir vardai.

- Ar matot datą? - susijaudinęs paklausė Dženingsas. - Birželio šeštoji. B i r ž e l i o š e š t o j i ! Prieš ketverius metus. Motina ir kūdikis...

Tornas lėtai priėjo prie kapų ir sustojo, žvelgdamas į kauburėlius.

- Jie - vieninteliai švieži visose kapinėse, - išdidžiai pareiškė Dženingsas. - Kiti tokie seni, kad net užrašų negalima įskaityti.

Tornas neatsakė. Jis atsiklaupė ir nubraukė nuo akmenų pridžiūvusį purvą, norėdamas perskaityti užrašus.

- ... Marija Avediči Santoja... Kūdikis Santoja... In Morte e in Nate Ampleksaranur Generaciones.

- Kaip ten parašyta?

- Lotyniškai.

- Ką tai reiškia?

- ... Mirtyje... ir gimime... kartos susivienija.

- Tai bent radinys!

Dženingsas atsiklaupė šalia Torno ir nustebęs pamatė, kad jo bičiulis verkia. Nuleidęs galvą, Tornas raudojo. Dženingsas palaukė, kol jis nusiramino.

- Štai jis, - sudejavo Džeremis. - Dabar aš žinau. Čia palaidotas mano kūdikis.

- Ir galbūt moteris, pagimdžiusi vaiką, kurį jūs dabar auginat.

Tornas pažvelgė į Dženingsą.

- Marija Santoja, - tarė šis, rodydamas į antkapį. - Čia motina ir kūdikis.

Tornas papurtė galvą, stengdamasis suvokti žodžių prasmę.

- Paklausyk, - tęsė Dženingsas. - Mes juk reikalavom, kad Spileto pasakytų, kur motina. Štai motina. O čia galbūt jūsų kūdikis.

- Bet kodėl čia? Kodėl tokioje vietoje?

- Nežinau.

- Kodėl tokioje siaubingoje vietoje?

Dženingsas pasižiūrėjo į Torną. Jis pats nieko nesuprato.

- Yra tik vienas būdas sužinoti. Svarbiausia, kad mes juos radom, dabar galim išsiaiškinti ir visa kita.

Jis pakėlė laužtuvą ir įsmeigė jį giliai į žemę. Laužtuvas sulindo iki pat rankenos ir, kurčiai dukstelėjęs, sustojo.

- Tai ne taip jau ir sudėtinga. Jie viso labo už pėdos.

Jis laužtuvu išpureno žemę, o paskui ėmė ją kasti rankomis.

- Ar nenorėtum padėti? - paklausė jis Torno, ir tas be ypatingo noro sugrubusiais nuo šalčio pirštais prisidėjo prie jo.

Už pusvalandžio, purvini ir permirkę prakaitu, jie valė paskutinį žemių sluoksnį nuo betoninių plokščių. Viską užbaigę, jie įsmeigė akis į karstų plokštes.

- Jaučiate kvapą? - paklausė Dženingsas.

- Taip.

- Turbūt viskas buvo daroma paskubomis, nesilaikant taisyklių.

Tornas neatsakė, kančia buvo pernelyg baisi.

- Kurį pirma? - paklausė Dženingsas.

- O gal nereikia to daryti?

- Reikia.

- Tai kažkaip nežmoniška.

- Jei norit, aš pakviesiu vairuotoją.

Tornas sukando dantis ir papurtė galvą.

- Tada pradėsim, - tarė reporteris. - Iš pradžių didįjį.

Dženingsas pakišo laužtuvą po plokšte. Po to, panaudodamas jį kaip svertą, pastūmė karsto dangtį lygiai tiek, kad po juo galima būtų pakišti pirštus.

- Na, velniai griebtų, padėk! - suriko jis, ir Tornas atėjo į pagalbą. Jo rankos drebėjo nuo įtampos, kai jiedu su Dženingsu kėlė sunkią plokštę.

- Sveria ne mažiau kaip toną!.. - sumykė Dženingsas. Visu kūnu užgulus plokštę, jiems pavyko pakelti ją ir palaikyti, kol akys tyrinėjo tamsią duobę.

- Dieve mano! - ištrūko Dženingsui.

Karste gulėjo šakalo lavonas.

Iš visų pusių jį buvo aplipę lervos ir vabzdžiai, šliaužiojantys kūno liekanomis, kažkokiu būdu išliko skeletą dengianti oda.

Tornas sudrebėjo ir atšoko atgal. Plokštė išslydo iš rankų ir, sudužusi į gabalus, su trenksmu nukrito į rūsį. Į viršų pakilo musių debesis. Pašiurpęs Dženingsas puolė prie Torno, paslydo purve ir, apkabinęs jį, pamėgino nusivesti tolyn.

- Ne!!! - suriaumojo Džeremis.

- Eime!

- Ne! - toliau rėkė Tornas. - ANTRĄ!

- Kam? Mes pamatėm viską, ko mums reikėjo.

- Ne, antrą, - beviltiškai sudejavo Tornas. - O gal ten irgi žvėris!

- Na ir kas?

- Tada galbūt mano kūdikis kažkur gyvena!

Paklaikęs Torno žvilgsnis sustabdė fotoreporterį. Pakėlęs laužtuvą, jis pakišo jį po mažyčiu dangčiu. Tornas priėjo prie jo ir pakišo po plokšte pirštus. Po sekundės ji nulėkė, ir kančia perkreipė Torno veidą. Mažyčiam rūsy gulėjo kūdikio liekanos, jo mažutė kaukolė buvo sudaužyta į gabalėlius.

- Galva... - kūkčiojo Tornas.

- ... Dieve...

- Jie nužudė jį!

- Eime iš čia.

- Jie nužudė mano sūnų! - iš visų jėgų suriko Tornas. Dangtis nukrito, ir abu pašiurpę žiūrėjo į jį.

- Jie nužudė jį! - raudojo Tornas. - Jie nužudė mano sūnų!

Dženingsas pastatė Torną ant kojų ir jėga nutempė šalin. Bet staiga jis sustojo, sudrebėjęs iš siaubo.

- Tornai, žiūrėk.

Tornas pažvelgė ten, kur rodė Dženingsas, ir pamatė juodą vokiečių aviganio galvą. Jo žibančios akys buvo susmigusios viena arti kitos, iš pravertų nasrų tekėjo seilės. Kažkur šalia pasigirdo piktas riaumojimas. Tornas ir Dženingsas nejudėjo; žvėris lėtai išėjo iš už krūmų ir sustojo prieš juos visam gražume. Jis buvo liesas, randuotas, šone matėsi šviežia žaizda. Sušlamėjo gretimi krūmai, ir pasirodė dar vienas šuns snukis, pilkas ir subjaurotas. Po to pasirodė dar, ir dar vienas, ir visos kapinės atgijo. Iš visur kilo tamsūs siluetai, dabar jų buvo ne mažiau kaip dešimt - pasiutusių alkanų šunų. Nuo snukių varvėjo seilės.

Dženingsas ir Tornas apmirė, bijodami net pažvelgti vienas į kitą. Urzgianti gauja kol kas laikėsi atokiai.

- Jie pajuto... lavonus, - sušnabždėjo Dženingsas. - Reikia eiti... atgal.

Sulaikę kvėpavimą, jie pradėjo lėtai trauktis atgal, ir tą pačią akimirką šunys pajudėjo paskui juos, žemai nuleidę galvas, lyg sekdami grobį. Tornas suklupo ir nejučiomis riktelėjo, Dženingsas tuojau pat įsikibo į jį ir, stengdamasis išlikti ramus, sušnabždėjo:

- Nebėgti... jiems reikalingi... tik lavonai...

Bet, aplenkę atidengtus kapus, šunys nė nesustodami nusekė paskui gyvus žmones. Juos skiriantis atstumas mažėjo, žvėrys vis artėjo. Tornas vėl suklupo ir stvėrėsi už Dženingso, juos abu krėtė drebulys. Jiedu vis traukėsi, kol nugaromis atsirėmė į kažką kieta. Sudrebėjęs Tornas atsigręžė. Jie stovėjo akmeninio stabo papėdėje, tai buvo spąstai. Šunys apsupo žmones ratu, užtverdami visus galimus pabėgimo kelius. Ir grobuonys, ir jų aukos, stovinčios iššieptų nasrų apsupty, akimirkai sustingo. Saulė jau buvo aukštai ir rausvais atspindžiais dažė antkapius. Šunys apmirė, laukdami signalo pulti. Bėgo sekundės, žmonės vis labiau ir labiau spaudėsi vienas prie kito, šunys pritūpė, ruošdamiesi šuoliui.

Karingai surikęs, Dženingsas užsimojo laužtuvu, taikydamas į gaujos vadą, ir šunys tuojau pat puolė ant jų. Dženingsą parmušė ant žemės ir mėgino perkąsti jam gerklę. Reporteris voliojosi purve, fotoaparato diržai tvirtai tvirtai prigludo prie jo kaklo, o žvėrys lakstė aplink, stengdamiesi pasiekti jo kūną. Bejėgiškai gindamasis, Dženingsas pajuto po smakru kamerą. Šuns dantyse sutraškėjo linzės, žvėrys draskė ją, norėdami atplėšti nuo žmogaus.

Tornui pavyko nubėgti prie tvoros, ir tuo momentu ant jo šoko milžiniškas šuo, už nugaros kaukštelėjo žandikauliai. Džeremis parkrito ant kelių, kiti šunys puolė ant jo. Kaukšėjo dantys, tiško seilės. Tornas daužėsi, stengdamasis prišliaužti arčiau tvoros. Jis susigūžė į kamuolį, gindamasis nuo įniršusių žvėrių dantų. Kažkurią sekundės dalį jam pavyko pamatyti Dženingsą, besivoliojantį ant žemės, ir šunis, įnirtingai bandančius pasiekti jo kaklą. Tornas nejautė skausmo, jį valdė tik vienas aistringas troškimas - pabėgti!

Džeremis atsistojo keturpėsčias - iltys smigo jam į nugarą - ir taip tęsė savo kelionę link tvoros. Jo ranka atsirėmė į kažką šalta. Tai buvo Dženingso numestas laužtuvas. Jis suspaudė įrankį ir smogė juo atgal, ten, kur buvo žvėrys. Pasigirdo kraupus staugimas, ir jis suprato, kad pataikė. Kraujas kliūstelėjo jam ant pečių, ir atsisukęs Tornas pamatė, kad vienas šuo neteko akies. Šis reginys suteikė jam drąsos, jis pradėjo mojuoti laužtuvu į kairę ir į dešinę, ir netrukus galėjo atsistoti ant kojų.

Dženingsas atsirito prie medžio. Įniršę šunys toliau puldinėjo ant jo, dantimis plėšydami fotoaparato diržus. Kautynių metu netikėtai suveikė blykstė, ir žvėrys išsigandę atšoko. Tornas jau stovėjo ant kojų ir įnirtingai mojavo laužtuvu, traukdamasis link užtvaros. Dženingsas susigūžęs slinko link jo, atstatęs priešais save blykstę, ir kaskart, kai šunys pernelyg priartėdavo, spausdavo mygtuką. Galų gale jis pasiekė tvorą.

Blykste sulaikydamas šunis, jis greitai pribėgo prie Torno. Šis užlipo ant tvoros ir ten, nesėkmingai pasisukęs, vienu surūdijusiu virbu persismeigė pažastį. Suklikęs iš skausmo, jis trūktelėjo ranką, metėsi pirmyn ir nukrito ant žemės kitoje tvoros pusėje. Dženingsas pasekė juo, kartkartėmis įjungdamas blykstę, o paskui, šokdamas nuo tvoros, metė kamerą į šunis. Tornas svirduliavo. Dženingsas sunkiai nutempė jį į mašiną. Vairuotojas, sustingęs iš siaubo, žiūrėjo į juos. Jis norėjo užvesti mašiną, bet nebuvo raktų. Tada jis iššoko iš automobilio ir padėjo Dženingsui pasodinti Torną ant galinės sėdynės. Dženingsas nubėgo prie bagažinės atnešti raktų, ir tuo metu vėl pamatė šunis. Jie puldinėjo ant tvoros ir staugė iš įniršio, vienas iš jų pamėgino peršokti kliūtį, ir beveik įveikė ją, bet virbas pervėrė jam gerklę, ir iš žaizdos fontanu pliūptelėjo kraujas. Pajutę kraują, likusieji puolė ant jo ir dar gyvą sudraskė į gabalus.

Mašina šovė į priekį. Sutrinksėjo neuždarytos durys, vairuotojas pašiurpęs žiūrėjo veidrodėlyje į savo keleivius. Jų kūnai tuo momentu atrodė kaip tikras kraujo ir skarmalų mišinys. Stipriai prisispaudę vienas prie kito, Tornas ir Dženingsas raudojo kaip vaikai.

Vienuoliktas skyrius

Taksi vairuotojas nuvežė juos iki greitosios pagalbos skyriaus, ištraukė iš mašinos jų bagažą ir nuvažiavo. Tornas buvo toks sukrėstas to, kas įvyko, kad į visus klausimus turėjo atsakyti Dženingsas. Jis pasakė išgalvotus vardus ir išdėstė tokią istoriją, kad ligoninės valdžia liko visiškai patenkinta. Jis papasakojo, kad jiedu gerokai išgėrė ir nuklydo į privačias valdas, kur kabojo lentelės, įspėjančios, kad teritoriją saugo sarginiai šunys. Tai įvyko priemiestyje, bet kur būtent, jis nepamena, ten buvo aukšta geležinė tvora, nuo kurios nuvirto jo draugas. Jiems aptvarstė žaizdas, suleido vaistų nuo stabligės ir liepė pasirodyti po savaitės kraujo tyrimams, kad būtų galima patikrinti vaistų poveikį. Jie persirengė ir išėjo, paskui susirado nedidelį viešbutį ir pasirašė išgalvotais vardais. Tarnautojas pareikalavo, kad jie sumokėtų į priekį, ir po to padavė jiems kambario raktus.

Tornas tuojau pat puolė prie telefono ir, kol Dženingsas blaškėsi po kambarį, nesėkmingai stengėsi susisiekti su Katerina.

- Jie būtų galėję nužudyti tave, bet nenužudė, - išsigandęs kalbėjo Dženingsas. - Jie persekiojo MANE , mėgino pasiekti mano kaklą.

Tornas pakėlė ranką, maldaudamas nutilti, pro marškinius matėsi tamsi kruvina dėmė.

- Tu girdi, ką aš tau sakau, Tornai?! Jiems reikėjo mano kaklo!

- Tai ligoninė? Taip, ji palatoje 4A.

- Dieve mano, jeigu ne kamera... - nenurimo Dženingsas.

- Palauk truputį, man reikia skubiai pasikalbėti.

- Mes turim kažką daryti, Tornai. Girdi?

Džeremis atsisuko į Dženingsą ir įsižiūrėjo į žaizdas ant jo kaklo.

- Surask man Megido miestą, - tyliai tarė jis.

- Kaip, po velnių, aš jį rasiu?

- Nežinau. Nueik į biblioteką.

- Į biblioteką? Jėzau Kristau!

- Alio? - į ragelį tarė Tornas. - Katerina?

Katerina, pajutusi nerimą vyro balse, pasikėlė ir atsisėdo ligoninės lovoje. Ji laikė ragelį sveikąja ranka, antroji, sugipsuota, gulėjo ant apkloto.

- Ar tau viskas gerai? - sunerimęs paklausė Tornas.

- Taip. O tau?

- Taip. Aš tiesiog norėjau įsitikinti...

- Kur tu?

- Romoje. "Imperatoriaus" viešbutyje.

- Kas nutiko?

- Nieko.

- Tu nesergi?

- Ne, aš bijau...

- Sugrįžk, Džeri.

- Aš negaliu dabar sugrįžti.

- Man baisu...

- Tau nėra ko bijoti.

- Aš skambinau namo, bet ten niekas neatsako.

Tornas žvilgtelėjo į Dženingsą. Tas vilkosi kitus marškinius ir ruošėsi išeiti.

- Džeri, - tarė Katerina. - Aš manau, man būtų geriau eiti namo.

- Pasilik ten, kur esi, - paprašė Tornas.

- Aš jaudinuosi dėl Demjeno.

- Nė nesiartink prie namo, Katerina!

- Man REIKIA...

- Paklausyk manęs, Katerina. Nesiartink prie namo!

Katerina nutilo, išgąsdinta jo tono.

- Jeigu tu bijai dėl manęs, - prabilo ji, - tai neverta. Aš pasikalbėjau su psichiatru ir pradėjau kai ką suprasti. Tai ne dėl Demjeno, viskas dėl manęs pačios.

- Katerina...

- Paklausyk manęs. Dabar aš vartoju litijumą. Tai dėl depresijos. Ir man padeda. Aš noriu namo. Aš noriu, kad tu sugrįžtum. - Ji nutilo, jos balsas staiga prikimo. - Ir aš noriu, kad viskas būtų gerai.

- Kas davė tau vaistus? - paklausė Tornas.
- Daktaras Grijeris.
- Pasilik ligoninėje, Katerina. Neišeik, kol aš negrįšiu.
- Aš noriu namo, Džeri.
- Dėl Dievo...
- Aš gerai jaučiuosi!
- Ne, negerai!
- Nesijaudink.
- Katerina...
- Aš eisiu namo, Džeri.
- Ne! Aš grįšiu.
- Kada?
- Ryte.
- O jeigu namuose kažkas atsitiko? Aš ten skambinau...
- Taip, namuose KAŽKAS atsitiko, Katerina.

Ji vėl nutilo, nuo tų žodžių ją ėmė krėsti drebulys.

- Džeri? - tyliai paklausė ji. - Kas atsitiko?
- Ne telefonu, - maldaudamas ištarė jis.
- Kas atsitiko? Kas įvyko mūsų namuose?
- Lauk manęs. Neišeik iš ligoninės. Aš ryte grįšiu ir viską tau paaiškinsiu.
- Prašau, nereikia...
- Tai ne dėl TAVĘS, Katerina. Su tavimi viskas gerai.
- Ką tu kalbi?

Dženingsas žvilgtelėjo į Torną ir niūriai palingavo galva.

- Džeri?
- Tai ne mūsų kūdikis, Katerina. Demjenas priklauso ne mums.
- Ką?
- Neik namo, - perspėjo Tornas. - Lauk manęs.

Jis padėjo ragelį; pritrenkta Katerina nejudėdama sėdėjo tamsoje. Staiga ji pajuto, kad paniškas siaubas ją apleidžia. Vaistai veikė, ir jos mintys buvo aiškios. Katerina vėl pakėlė ragelį ir surinko namų numerį. Niekas neatsiliepė. Tada ji pasisuko prie selektoriaus virš lovos ir vargais negalais paspaudė mygtuką.

- Taip, mem? - pasigirdo balsas.

- Man reikia išeiti iš ligoninės. Ar turėčiau dėl to su kuo nors pasikalbėti?

- Jūs turite gauti gydytojo leidimą.

- Prašau surasti jį.

- Pamėginsiu.

Balsas nutilo, ir Katerina vėl atsidūrė visiškoje tyloje. Slaugė atnešė pietus, bet ji visai neturėjo apetito. Ant padėklo stovėjo mažas indelis želė. Katerina atsitiktinai prisilietė prie jo, drebučiai atrodė vėsūs ir paveikė raminančiai. Katerina lėtai sutrynė juos tarp pirštų.

Už šimtų mylių nuo ligoninės, Červeteri kapinėse, viskas atrodė ramu, dangus niaukėsi, girdėjosi tik tylus krebždesys,lyg kažkas būtų kasęs žemę. Prie išraustų kapų du šunys gremžė žemes, mechaniškai dirbdami letenomis ir užversdami atvirus rūsius. Už jų, ant geležinės tvoros, kabojo negyvas subjaurotas kūnas. Vienas iš šunų užvertė snukį ir liūdnai sukaukė žemu balsu. Ta šuniška aimana suskambėjo visose kapinėse, palaipsniui stiprėdama, ir kiti žvėrys prisijungė prie jo, kol viską aplink užpildė jų nedarnus staugiantis choras.

Palatoje Katerina vėl ištiesė ranką prie selektoriaus, jos balsas buvo nekantrus.

- Ar yra kas nors? - paklausė ji.

- Klausau jūsų.

- Aš prašiau surasti man gydytoją.

- Bijau, kad tai neįmanoma. Jis operacinėje.

Katerinos veide pasirodė susierzinimas.

- Ar negalėtumėt ateiti čia ir padėti man?

- Aš ką nors atsiųsiu.

- Prašau paskubėti.

- Pasistengsiu.

Katerina sunkiai atsikėlė iš lovos ir priėjo prie spintos, kurioje išsyk surado savo drabužius. Suknelė buvo susiaučiama, ir apsivilkti ją buvo lengva, bet naktiniai marškiniai užsegioti iki kaklo, ir, pažvelgusi į save veidrodyje, Katerina pagalvojo, kad su sugipsuota ranka jai vargu ar pavyks nusivilkti tuos purpurinius šilko marškinius. Ji timptelėjo sagas, šios atsisegė pačios, ir Katerina, mėgindama nusivilkti marškinius per galvą, visiškai susipainiojo tuose purpuriniuose spąstuose. Ji kovojo su šilkine medžiaga, vis tampriau vyniodama ją aplink kaklą, ir jautė, kaip ją apima baimė. Staiga atsidarė durys, ir moteris su palengvėjimu atsiduso - pagaliau atskubėjo pagalba.

- Ei, - prabilo Katerina, pro plonytį purpurą stengdamasi įžiūrėti, kas atėjo.

Niekas neatsiliepė.

- Ar čia yra kas nors?

Ir staiga ji sustingo.

Priešais ją stovėjo misis Beilok. Jos veidas buvo smarkiai nupudruotas, ant lūpų ryškiais dažais išpiešta klaiki šypsena. Katerina tylomis stebėjo, kaip misis Beilok lėtai praėjo pro ją, atvėrė langą ir pasižiūrėjo žemyn.

- Ar negalėtumėt man padėti... - sušnabždėjo Katerina. - Man regis... aš truputį susipainiojau.

Misis Beilok tik kreivai šyptelėjo, ir nuo tos šypsenos Katerinai pasidarė šalta.

- Nuostabi diena, Katerina, - pasakė moteris. - Puiki dienelė skrydžiui.

Ji tvirtai sugriebė Kateriną už naktinių marškinių ir žengė pirmyn.

- Prašau jūsų, - maldaudama prabilo Katerina.

Jų akys susitiko paskutinį kartą.

- Jūs tokia graži, - pasakė misis Beilok. - Atsiųskite gi mums oro bučinį.

Ji užvirto ant Katerinos ir, prispaudusi ją prie palangės, galingomis rankomis išstūmė pro langą.

Prie priėmimo skyriaus privažiavo greitosios pagalbos mašina su besisukančia raudona lempute ir veikiančia sirena. Tuo momentu pro septintojo aukšto langą iškrito moteris, jos veidas buvo apvyniotas purpuriniu šilku. Ji krito labai ilgai, bet niekas nesuspėjo jos pastebėti, kol ji neatsitrenkė į greitosios pagalbos automobilio stogą. Po to jos kūnas dar kartą suvirpėjo ir nurimo amžiams.

Tą pat minutę Červeteri kapinėse įsivyravo tyla. Kapai buvo užkasti, ir šunys dingo krūmuose.

✞

Tornas siaubingai pavargo ir iškart užsnūdo. Jį pažadino telefono skambutis. Buvo jau tamsu, Dženingsas dar negrįžęs.

- Kausau, - mieguistu balsu atsiliepė Tornas.

Skambino daktaras Bekeris, drebantis balsas išdavė jo susijaudinimą.

- Džiaugiuosi, kad suradau jus, - tarė jis. - Viešbučio pavadinimas buvo užrašytas ant Katerinos naktinio stalelio, bet aš sunkiai radau...

- Kas atsitiko?

- Katerina iššoko pro ligoninės langą.

- ... Ką? - vos pratarė Tornas.

- Ji mirė, misteri Tornai. Mes padarėm viską, ką galėjom.

Torno gerklėje užstrigo gumulas, jis negalėjo kalbėti.

- Mes nežinom tiksliai, kas įvyko. Ji norėjo išeiti iš ligoninės, o paskui mes ją radom gatvėje.

- Ji mirė?.. - vos ištarė Tornas.

- Iš karto. Jai buvo sulaužyta kaukolė.

Tornas sudejavo ir prispaudė ragelį prie krūtinės.

- Misteri Tornai...

Bet jis raudodamas padėjo ragelį.

Vidurnaktį grįžo Dženingsas, jo nerangi figūra linko iš nuovargio. Jis žvilgtelėjo į lovoje gulintį Džeremį.

- Tornai?

- Taip, - sušnabždėjo šis.

- Aš vaikščiojau po bibliotekas, paskui nuėjau į autoklubą, o po to pasiteiravau Karališkojoje Geografų Draugijoje.

Tornas neatsakė, ir Dženingsas sunkiai sudribo ant lovos. Jis pastebėjo, kad kruvina dėmė ant Torno marškinių padidėjo.

- Aš mėginau išsiaiškinti dėl Megido miesto. Pavadinimas paimtas iš žodžio "Armagedon". "Pasaulio pabaiga".

- Kur jis? - abejingai paklausė Tornas.

- Bijau, kad jis maždaug penkiasdešimt pėdų po žeme. Jeruzalės priemiestyje. Ten dabar vyksta kasinėjimai. Man rodos, tuo užsiima kažkoks Amerikos universitetas.

Atsakymo nebuvo. Dženingsas atsigulė ir atsipalaidavo. Jis atrodė labai pavargęs.

- Aš noriu ten nuvažiuoti, - pašnibždomis tarė Tornas.

Dženingsas linktelėjo ir giliai atsikvėpė.

- Jeigu tik pavyktų prisiminti senio vardą...

- Bugengagenas.

- Bugengagenas?

- Taip. Eiles aš taip pat prisiminiau.

Dženingsas nesusivokdamas pasižiūrėjo į Torną.

- Žmogus, su kuriuo mes turim susitikti, vardu Bugengagenas?

- Taip.

- Bugengagenas - tai žmogus, išvarantis šėtoną, jis gyveno septynioliktame amžiuje ir buvo minimas vienoje iš mūsų knygų.

- Būtent šitas vardas, - abejingai atsakė Tornas. - Aš prisiminiau viską. Viską, ką jis sakė.

- Aleliuja! - atsiduso Dženingsas.

- "Kai žydas ateis į Sioną... - beveik pašnibždom pradėjo Tornas. - Ir dangūs kometą pasiųs... Ir Roma pažins savo sūnų... Daugiau neišvysim šviesos."

Dženingsas įtemptai klausėsi jo tamsoje. Paskui, negyvo Torno balso pakerėtas, jis suprato, kad jame kažkas staiga ir negrįžtamai pasikeitė.

- "Iš amžinos jūros pakils tas Žvėris... - tęsė Tornas. - Ir kariaunos žygiuos pasitikti mirties... Brolis brolį žudys ir kardų jų neliks... Kol plakimas nutils paskutinės širdies."

Jis baigė. Dženingsas palaukė, kol nutils pravažiuojančios policijos mašinos sirena, ir priėjo prie lango.

- Kas atsitiko? - paklausė jis.

- Žuvo Katerina, - lygiu balsu atsakė Tornas. - Ir aš noriu, kad tas vaikas numirtų taip pat.

Jie jau neužmigo iki pat aušros, klausydamiesi gatvės triukšmo. Aštuntą valandą Tornas paskambino EL - AL numeriu ir užsakė bilietus dieniniam reisui į Izraelį.

Tornas dažnai keliaudavo, bet Izraelyje niekada nebuvo. Visos jo žinios apie šią šalį apsiribojo laikraščių naujienomis ir nesena citatų paieška Biblijoje. Jis nustebo, kad Izraelis pasirodė esąs šiuolaikinė valstybė. Šalis, gyvavusi dar faraonų laikais, bet atgimusi tiktai dabar, asfalto ir betono amžiuje, buvo panaši į milžinišką tinko gabalą, pamestą dykumos viduryje. Šis dangus kažkada regėjo žydų bėgimą iš Egipto; o dabar jį smaigstė daugiaaukščiai pastatai ir viešbučiai.

Visur aidėjo statybų triukšmas. Milžiniški kranai, tartum mechaniniai "drambliai", lėtai kilnojo krovinius savo "straubliais". Miestas tarytum skubėjo kuo greičiau išsiplėsti į visas puses. Asfaltas daugelyje vietų buvo išdaužytas, ir keliai, nutiesti visai neseniai, bet jau pasenę, dabar buvo statomi iš naujo. Visur kabojo plakatai, kviečiantys keliauti į Šventąją žemę. Policijai irgi pakako darbo: jie tikrino lagaminus ir krepšius, ieškodami potencialių diversantų.

Torną ir Dženingsą sulaikė aerouoste, jų įdrėskimai ir mėlynės kėlė įtarimą. Tornas pateikė savo civilinį pasą, norėdamas nuslėpti, jog priklauso amerikiečių administracijai.

Su taksi jie pasiekė "Hiltono" viešbutį, paskui vyriškų drabužių parduotuvėje nusipirko lengvus kostiumus. Karštis kilo. Prakaitas prasisunkė į Torno žaizdą ir sukėlė stiprų skausmą. Žaizda vis dar

tebekraujavo, ir Dženingsas pasiūlė Tornui kreiptis į gydytoją. Bet šis teturėjo vieną troškimą - surasti senį Bugengageną.

Jiedu pasuko turgaus pusėn, visų iš eilės klausinėdami, ar kas girdėjo Bugengageno vardą. Tas vardas niekam nieko nesakė, ir jie tęsė savo paieškas. Tornas beveik neteko vilties; jis vos vilko kojas. O Dženingsas, priešingai, buvo žvalus ir lakstė po miestą, landžiojo po parduotuves, užbėgdavo į fabrikus patikrinti telefonų sąrašų, ir vieną kartą pabuvojo net policijoje.

- Galbūt jis pakeitė pavardę, - kitą rytą atsidusdamas tarė jis, kai jiedu su Tornu prisėdo ant suolelio parke. - Galbūt jis dabar Džonas Bugenas. Arba Džimis Gagenas. Arba Izis Gagenbergas.

Kitą dieną jie pervažiavo į Jeruzalę ir ten išsinuomojo kambarį nedideliame viešbutyje. Vėl ir vėl jie skverbėsi pro žmonių minias ir ieškojo to, kuris būtų bent girdėjęs tą keistą vardą. Bet viskas buvo veltui.

- Atrodo, kad jau laikas pasiduoti, - tarė Dženingsas, žiūrėdamas pro viešbučio langą.

Kambaryje buvo karšta, Tornas, apsipylęs prakaitu, gulėjo ant lovos.

- Jeigu čia yra vienas vienintelis Bugengagenas, tai mes neturim nė menkiausio šanso jį surasti. O kol kas tėra vienintelis faktas, kad jis apskritai neegzistuoja.

Jis atėjo į kambarį ir ėmė ieškoti cigarečių.

- Velniai rautų, tas mažiukas kunigas visą laiką leidosi morfijų, o mes visus jo žodžius priimam už gryną pinigą. Garbė Dievui, kad jis nepatarė tau skristi į Mėnulį, nes mes jau būtume nušalę savo užpakalius.

Jis sunkiai sudribo ant lovos ir pasižiūrėjo į Torną.

- Aš nesuprantu, Tornai. Dar prieš keletą dienų buvau įsitikinęs, kad būtina jo ieškoti, o dabar visa tai man atrodo beprasmiška.

Tornas linktelėjo ir, susiraukęs iš skausmo, atsisėdo ant lovos. Jis nusirišo tvarstį, ir Dženingsas nusipurtė, pamatęs atvirą žaizdą.

- Tas dalykas man nepatinka.

- Viskas gerai.

- Ko gero, prasideda užkrėtimas.

- Viskas gerai, - pakartojo Tornas.

- Kodėl tu nenori, kad aš surasčiau gydytoją?

- Geriau surask senį, - atkirto Džeremis. - Jis yra vienintelis žmogus, kurį aš noriu surasti.

Dženingsas jau norėjo atsakyti, bet jį sulaikė tylus beldimas į duris. Atidaręs jas, jis išvydo elgetą. Tai buvo iki pusės nuogas neaukštas pagyvenęs arabas. Jis nusišypsojo, pademonstruodamas auksinį dantį, ir pernelyg mandagiai nusilenkė.

- Ko jums reikia? - paklausė Dženingsas.

- Ar tai jūs ieškote senio?

Dženingsas ir Tornas skubiai susižvalgė.

- Kokio senio? - atsargiai paklausė Dženingsas.

- Man turguje pasakė, kad jūs ieškote senio.

- Taip, mes ieškom vieno žmogaus.

- Aš jus nuvesiu pas jį.

Tornas sunkiai atsikėlė ir daugiareikšmiškai pasižiūrėjo į Dženingsą.

- Greičiau, greičiau, - skubino juos arabas. - Jis sako, kad jūs atėjot kaip tik laiku.

Jie pėsčiomis nuėjo Jeruzalės skersgatviais. Ėjo greitai ir tylomis. Mažasis arabas rodė jiems kelią, nepaprastai mitriai skuosdamas pirmyn. Tornas ir Dženingsas stengėsi nepaleisti jo iš akių, o jis vikriai landžiojo kreivais užkaboriais ir patvorėmis. Kai jiedu uždusę pagaliau jį pasivijo, arabas šypsojosi kaip Češyro katinas. Matyt, čia buvo jų kelio galas, bet prieš juos stovėjo aukšta mūrinė tvora. Dženingsas ir Tornas staiga pagalvojo, kad juos paprasčiausiai apgavo.

- Žemyn, - tarė arabas, pakėlė groteles ir parodė, kur jiems reikia lįsti.

- Kas čia per velniava? - pasipiktino Dženingsas.

- Skubiai, skubiai. - Ir arabas vėl nusišaipė.

Tornas ir Dženingsas susižvalgė ir tylėdami pakluso. Arabas nusileido paskui juos. Apačioje buvo tamsu, ir arabas uždegė fakelą. Jis spėriai risnojo priekyje ir vedė juos vis giliau ir giliau į požemį. Silpnoje šviesoje keliautojai suspėjo įžiūrėti slidžius grubaus akmens laiptus. Šalia buvo nutiesta kanalizacijos sistema, ir viską aplink dengė slidūs rudi augalai, kurie bjauriai dvokė ir trukdė eiti. Žmonės leidosi lėtai ir atsargiai, bet kai tik laiptai pasibaigė, arabas vėl pasileido ristele. Tornas su Dženingsu pamėgino bėgti, bet nepajėgė išsilaikyti ant šlapių akmenų. Arabas tolo, ir jo fakelas pasidarė panašus į mažytį šviečiantį taškelį. Juodu abu gaubė prietema, tunelis priekyje siaurėjo, ir jie vargiai tilpo siaurame praėjime. Tas tunelis priminė irigacinės sistemos dalį, ir Dženingsas staiga pagalvojo, kad jie galbūt kaip tik ir keliauja tomis pačiomis "sudėtingomis ir painiomis kanalų sistemomis", apie kurias kalbėjo archeologai dykumoje. Jie aklai brovėsi pirmyn, supami tylos ir akmenų. Įtemptoje tyloje skardžiai aidėjo žingsniai. Šviečiantis fakelo taškas pranyko galutinai ir, sulėtinę žingsnį, jie staiga suvokė, kad yra visiškai vieni, ir vienas kito buvimą jautė tik iš sunkaus kvėpavimo.

- Dženingsai, - uždusęs pratarė Tornas.

- Aš čia.

- Aš nematau...

- Tas niekšas...

- Palauk manęs.

- Nėra prasmės, - atrėžė Dženingsas. - Mes atsirėmėm į sieną.

Tornas pajudėjo pirmyn, palietė Dženingsą, o po to prisilietė prie sienos. Aklavietė. Arabas dingo.

- Jis negalėjo nueiti kitu keliu, - sumurmėjo Dženingsas. - Esu tuo tikras.

Jis uždegė degtuką, ir šis apšvietė nedidelį plotelį aplink juos, panašų į rūsį: juos beveik prislėgė akmeninis skliautas, drėgnuose plyšiuose knibždėjo tarakonai.

- Kas čia - nutekamasis vamzdis? - paklausė Tornas.

- Čia drėgna, - pastebėjo Dženingsas. - Kurių velnių čia drėgna?

Degtukas užgeso, ir jie vėl pasinėrė į tamsą.

- Tai sausa dykuma. Iš kur, po velnių, čia vanduo?

- Turbūt kur nors yra požeminis šaltinis... - balsu pagalvojo Tornas.

- Arba rezervuarai. Nenustebčiau sužinojęs, kad mes esam šalia vandentiekio.

Tornas vis dar negalėjo atgauti kvapo.

- Eime, - pratarė jis.

- Pro sieną?

- Atgal. Reikia išsikapstyti iš čia.

Jie ėjo atgal apgraibomis, delnais braukdami per drėgnas akmenines sienas. Keliautojai vos judėjo tamsoje, ir kiekvienas colis jiems atrodė ne mažiau kaip mylia. Staiga Dženingso ranka pakibo ore: jis pajuto tuščią erdvę.

- Tornai?

Dženingsas paėmė Torno ranką ir prisitraukė artyn. Šalia jų stačiu kampu į tunelį rėmėsi praėjimas. Matyt, jie nepastebėjo jo tamsoje ir praėjo pro šalį.

- Ten apačioje šviesa, - sukuždėjo Tornas.

- Tikriausiai tai mūsų sąmojingasis palydovas.

Jiedu lėtai nukiūtino praėjimu. Po kurio laiko jis įsiliejo į olą; grindys čia buvo grįstos akmenimis, dantytos sienos nesiekė lubų. Jie įžiūrėjo, kad olą apšviečia ne vienas fakelas. Tai buvo šviesi akmeninė salė, kurios centre stovėjo du žmonės ir, matyt, laukė jų pasirodant. Vienas iš jų buvo tas pats elgeta arabas. Atokiau voliojosi jo užgesintas fakelas. Antrasis buvo pagyvenęs žmogus, vilkintis chaki spalvos šortus ir marškinius trumpomis rankovėmis. Jis buvo rimtas, jo veidas atrodė išvargęs, prakaitu permirkę marškiniai lipo prie kūno. Už senio Tornas ir Dženingsas įžiūrėjo medinį stalą, apkrautą popierių ritiniais.

Dženingsas ir Tornas įėjo į olos vidų. Jie stovėjo tylėdami ir markstėsi nuo ryškios šviesos. Salę apšvietė dešimtys pakabintų

šviestuvų, sienose matėsi blausūs pastatų, laiptų kontūrai, rodos, įlituoti tiesiai į uolas. Po kojomis buvo paprasta žemė, bet kai kur aiškiai matėsi grįstos krantinės fragmentai, liudijantys, kad senovėje čia ėjo gatvė.

- Du šimtai drachmų, - pasakė arabas ir ištiesė ranką.

- Ar galite jam sumokėti? - paklausė šortais vilkintis žmogus ir, lyg atsiprašydamas, gūžtelėjo pečiais.

- Jūs... - Dženingsas užsičiaupė, nes senis patvirtindamas linktelėjo. - Jūs... Bugengagenas?

- Taip.

Dženingsas įtartinai pasižiūrėjo į jį.

- Bugengagenas - tai žmogus, išvaręs šėtoną ir gyvenęs septynioliktame amžiuje.

- Tai įvyko prieš devynias kartas.

- Bet jūs...

- Aš paskutinis, - vėl pertraukė jį senis, - ir pats nesėkmingiausias iš jų.

Jis priėjo prie savo stalo ir sunkiai atsisėdo ant jo. Lempa apšvietė jo veidą: jis buvo toks išblyškęs, kad atrodė permatomas, pro odą ryškėjo venos.

- Kokia čia vieta? - paklausė Tornas.

- Džezrilis, Megido miestas, - abejingai atsakė tas. - Mano tvirtovė, mano kalėjimas. Čia prasidėjo Krikščionybė.

- Jūsų kalėjimas? - nesuprato Tornas.

- Geografiniu požiūriu čia ir yra Krikščionybės širdis. Todėl, kol esu čia, niekas negali man pakenkti.

Jis nutilo, matyt, laukdamas jų reakcijos. Torno ir Dženingso veidai atrodė be galo nustebę.

- Ar galėtumėt sumokėti mano pasiuntiniui? - paklausė senis.

Tornas įkišo ranką į kišenę ir ištraukė iš ten keletą banknotų. Arabas paėmė pinigus ir tučtuojau dingo, palikęs juos trise. Kambaryje buvo šalta ir drėgna, Tornas ir Dženingsas drebėjo, dairydamiesi aplink.

- Šioje kaimo aikštėje, - tęsė Bugengagenas, - kažkada marširavo Romos kariauna, o seniai, sėdėdami ant akmeninių suolelių, liežuvavo apie Kristaus gimimą. Tai, ką jie kalbėjo, buvo užrašyta čia, - jis mostelėjo ranka į sienas, - šiame pastate, labai kruopščiai, ir surinkta į knygas, mums žinomas Biblijos vardu.

Dženingsas žiūrėjo į tamsią olą už jų nugarų, ir Bugengagenas sugavo jo žvilgsnį.

- Čia yra visas miestas. Trisdešimt penkis kilometrus iš šiaurės į pietus. Didžioji dalis dar praeinama. Ten, viršuje, vyksta kasinėjimai, ir dėl to pasitaiko griūčių. Kai jie prisikas iki čia, bus likę tik griuvėsiai. Bet tai taip panašu į žmogų, galvojantį, kad visa, kas matoma, turi būti paviršiuje.

Tornas ir Dženingsas stovėjo tylėdami, stengdamiesi suprasti viską, ką čia pamatė ir išgirdo.

- O tas mažasis kunigas, - paklausė Bugengagenas. - Jis jau miręs?

Tornas atsisuko į jį, su siaubu prisiminęs Tasonę.

- Taip, - atsakė jis.

- Tada sėskitės, misteri Tornai. Mums geriau iš karto eiti prie reikalo.

Tornas nepajudėjo, senis nukreipė žvilgsnį į Dženingsą.

- Jūs atleiskite mums. Bet tai turi žinoti tik misteris Tornas.

- Šiame reikale mes su juo DRAUGE, - atsakė Dženingsas.

- Bijau, kad ne.

- Tai aš atvežiau jį čia.

- Esu tikras, kad jis jums už tai dėkingas.

- Tornai?..

- Daryk, kaip jis sako, - atkirto Tornas.

Dženingso veido raumenys įsitempė iš nuoskaudos.

- Ir kur, po velnių, man jo laukti?

- Pasiimkite vieną lempą, - tarė Bugengagenas.

Dženingsui teko paklusti. Metęs Tornui piktą žvilgsnį, jis pasiėmė nuo lentynos lempą ir pasuko į tamsą.

Stojo nejauki pauzė, senis atsikėlė nuo stalo ir palaukė, kol nutils išstantys Dženingso žingsniai.

- Jūs juo pasitikite? - paklausė Bugengagenas.

- Taip.

- Nepasitikėkite niekuo.

Jis nusisuko ir ėmė raustis uoloje iškaltoj spintoj, paskui ištraukė iš ten audeklu apvyniotą ryšulį.

- O ar privalau pasitikėti jumis? - paklausė Tornas.

Senis sugrįžo prie stalo ir išvyniojo ryšulį. Jame gulėjo septyni stiletai, šaltai spindintys šviesoje. Jie buvo labai siauri, rankenos išdrožtos iš dramblio kaulo, kiekvienas iš jų vaizdavo nukryžiuoto Kristaus figūrą.

- Pasitikėkite jais, - pasakė senis. - Tik jie gali jus išgelbėti.

Aplink tvyrojo kapų tyla. Dženingsas pasilenkęs ėjo pirmyn. Tiesiai virš jo kabojo nelygios uolėtos lubos. Dženingsas su baime dairėsi po lempos apšviestą erdvę. Jis matė akmenyje įkalintas namų sienas, uolose užmūrytus skeletus, atrodė, kad jie tuoj tuoj išlips iš akmeninių nutekamųjų griovių, kažkada rėminusių senovinę gatvę. Dženingsas slinko tolyn, ir koridorius priekyje ėmė siaurėti...

Šviesa kvadratinėje salėje buvo jau prigesusi, Tornas su siaubu žvelgė į stalą. Septyni stiletai buvo sudėlioti kryžiaus forma.

- Tai reikia padaryti šventintoje žemėje, - kuždėjo senis. - Bažnyčios žemėje. O jo krauju apšlakstyti Dievo altorių.

Žodžiai aiškiai girdėjosi tyloje, bet senis įdėmiai stebėjo Torną, norėdamas įsitikinti, ar šis gerai jį supranta.

- Kiekvieną peilį reikia įsmeigti iki rankenos. Iki Kristaus kojų ant kiekvieno peilio koto... ir taip, kad jie sudarytų kryžiaus ženklą.

Jis ištiesė išdžiūvusią, gumbuotą ranką ir sunkiai ištraukė vidury je įsmeigtą peilį.

- Pirmasis durklas - pats svarbiausias. Jis atima fizinę gyvybę ir tampa kryžiaus centru. Kiti durklai atima dvasinę gyvybę, ir smeigti juos reikia tokia tvarka...

Jis nutilo ir vėl pažvelgė į Torną.

- Jūs turite būti negailestingas, - paaiškino jis. - Tai ne žmogaus sūnus.

Tornas pabandė prabilti. Kai jam grįžo balsas, jis buvo kažkoks svetimas, grubus ir trūkčiojantis, išduodantis Džeremio būklę.

- O jeigu jūs klystat? - paklausė jis. - O jeigu jis ne...

- Klaidos čia negali būti.

- Juk turi būti kažkoks įrodymas...

- Jis turi įgimtą žymę. Tris šešetus.

Tornui užgniaužė kvapą.

- Ne, - sušnabždėjo jis.

- Taip pasakyta Biblijoje, tokiu ženklu pažymėti visi Šėtono apaštalai.

- Bet jis neturi žymės.

- Dvyliktoji psalmė, šeštosios eilės. "Turintis protą skaitmenį išskaičiuos Niekingo Žvėries, nešančio mirtį. Skaitmuo ir žmogus visados sutampa. Šeši šimtai jis, šešios dešimtys ir šeši."

- Sakau jums, jis neturi šito ženklo.

- Ženklas TURI būti.

- Aš jį MAUDŽIAU. Žinau kiekvieną jo odos centimetrą.

- Jo nematyt ant kūno. Jūs atrasit ženklą po plaukais. Juk berniukas gimė su tankiais plaukais, ar ne?

Tornas prisiminė momentą, kai pirmąkart išvydo kūdikį. Jis prisiminė savo nuostabą dėl vešlių ir ilgų plaukų.

- Nuskuskite plaukus, - patarė Bugengagenas. - Ir po jais jūs pamatysit tą žymę.

Tornas užsimerkė ir nuleido galvą ant rankų.

- Nuo pat pradžių jūs turite atmesti bet kokias dvejones. Jūs abejojate mano žodžiais?

- Aš nežinau, - atsiduseęs atsakė Tornas.

Senis atsilošė ir pažvelgė į jį.

- Negimęs kūdikis buvo nužudytas, kaip ir pranašauta. Jūsų žmona žuvo.

- Tai k ū d i k i ́s !

- Jums reikia dar įrodymų?

- Taip.

- Tuomet laukit jų, - tarė Bugengagenas. - Bet žinokit, kad jums reikalingas tikėjimas. Kitaip jūs nesusidorosit. Jeigu abejosit, jie jus įveiks.

- Jie?

- Jūs sakėt, kad namuose dar yra moteris. Tarnaitė, kuri prižiūri vaiką...

- Misis Beilok...

Senis linktelėjo galva, tartum kažką prisiminęs.

- Tikrasis jos vardas Baalok. Tai šėtono regentas. Ji viską padarys, kad tik sutrukdytų jums atlikti tai, ką reikia.

Jie nutilo. Oloje pasigirdo žingsniai. Iš tamsos lėtai išniro Dženingsas, jo veide atsispindėjo begalinė nuostaba.

- ... Tūkstančiai skeletų... - sušnabždėjo jis.

- Septyni tūkstančiai, - patikslino Bugengagenas.

- Kas čia įvyko?

- Megido - Armagedono vieta. Pasaulio pabaiga.

Dženingsas žengė pirmyn, jis vis dar drebėjo iš nuostabos.

- Jūs norit pasakyti... Armagedonas jau buvo?

- O taip, - atsakė senis. - Ir bus dar daug kartų.

Sulig tais žodžiais jis perdavė ryšulį Tornui.

Šis pamėgino atsisakyti, bet Bugengagenas tiesiog įbruko paketą jam į rankas, ir, kai Tornas atsistojo, jų akys susitiko.

- Aš gyvenau labai ilgai, - trūkčiojančiu balsu pasakė Bugengagenas. - Ir aš meldžiuosi, kad mano gyvenimas nebūtų praėjęs veltui.

Tornas nusekė paskui Dženingsą į tamsą, ten, iš kur jie atėjo. Jis atsisuko tik kartą, bet kambarys jau buvo dingęs. Šviesų nebesimatė, ir viskas ištirpo tamsoje.

Jie tylėdami ėjo per Jeruzalę. Tornas tvirtai spaudė ryšulį rankose. Jo nuotaika buvo prislėgta, jis ėjo kaip automatas, į nieką nekreipdamas dėmesio, žvelgdamas tiesiai priešais save. Dženingsas porą kartų jo kažko paklausė, bet Tornas neatsakė. Jie pasuko į siaurą skersgatvį, kur vyko statybos, ir fotografas priėjo prie pat Torno, stengdamasis perrėkti dirbančių kranų triukšmą.

- Paklausyk, aš tik noriu sužinoti, ką tau pasakė senis. Juk aš irgi turiu tam teisę, taip ar ne?

Bet Tomas atkakliai ėjo pirmyn, vis spartindamas žingsnį, tartum norėdamas atsikratyti pakeleiviu.

- Tomai! Aš noriu sužinoti, ką jis pasakė?

Dženingsas puolė į priekį ir sugriebė Torną už rankovės.

- Ei! Aš gi ne pašalinis stebėtojas! Juk tai AŠ JĮ RADAU!

Tomas sustojo ir pažvelgė Dženingsui tiesiai į akis.

- Taip. Teisingai. Tai tu radai MUS VISUS.

- Ką tu nori tuo pasakyti?

- Tu tikini, kad visa tai tiesa. Tu kalei man tą kliedesį į galvą!..

- Palauk minutėlę...

- Tu padarei visas tas nuotraukas!

- Palauk...

- Tu atsivežei mane čia!

- Kas tau?

- Aš net nežinau, kas iš tikrųjų TU esi!

Tomas išsiveržė iš Dženingso rankų, bet šis vėl pritraukė jį artyn.

- O dabar minutėlę palauk ir paklausyk, ką aš tau pasakysiu.

- Aš jau girdėjau pakankamai.

- Aš stengiuosi padėti!

- Užteks!

Jie žiūrėjo vienas į kitą įsmeigę akis. Tomas drebėjo iš įniršio.

- Ir aš galėjau iš tikrųjų tuo patikėti! PATIKĖTI!

- Tomai...

- Tas tavo senis viso labo tik eilinis fakyras, prekiaujantis pigiais peiliais!

- Apie ką tu kalbi?

Tomas mostelėjo ryšuliu.

- Štai čia yra PEILIAI! GINKLAI! Jis nori, kad aš jį užbadyčiau! Jis mano, kad aš privalau užmušti tą kūdikį!

- Tai ne kūdikis!

- K ū d i k i s !

- Dėl Dievo meilės, kokių dar įrodymų...

- Kuo tu mane laikai?

- Nusiramink...

- Ne! - suriko Tornas. - Aš to nedarysiu! Aš nebedalyvauju! Nužudyti vaiką? KUO gi jūs mane laikote?

Tornas įniršęs užsimojo ir nusviedė ryšulį tolyn. Šis atsitrenkė į namo sieną ir dingo. Dženingsas nutilo ir pasisuko eiti, bet Tornas jį sustabdė.

- Dženingsai...

- Taip, sere?

- Aš daugiau nebenoriu jūsų matyti. Aš nebedalyvauju.

Sukandęs dantis, Dženingsas greitai perėjo gatvę, mėgindamas atrasti prie sienos peilius. Žemė buvo nusėta šiukšlėm, oras virpėjo nuo dirbančių mašinų ir kranų riaumojimo. Dženingsas spardė šiukšles, vildamasis pamatyti mažą ryšulėlį. Pagaliau pastebėjo jį prie purvino kibiro ir pasilenkė paimti, neatkreipęs dėmesio į krano strėlę, judančią tiesiai virš jo galvos. Akimirkai ji tartum suklupo, ir iš milžiniško lango rėmo nuo postūmio išlėkė stiklas.

Stiklas suveikė giljotinos tikslumu.

Jis nukirto Dženingso galvą lygiai tiės apykakle ir subyrėjo į milijonus skeveldrų.

Tornas išgirdo skambesį, po to šauksmus, pamatė žmones, bėgančius į gatvę, kurioje dingo Dženingsas. Jis nusekė paskui juos ir prasibrovė pro minią.

Ant žemės gulėjo begalvis kūnas, kraujas švirkštė iš baisingos žaizdos, tartum širdis būtų dar plakusi. Tiesiai virš jų balkone stovinti moteris isteriškai kvatojo ir rodė žemyn. Šiukšlių kibire gulėjo nukirsta galva ir nematančiomis akimis žiūrėjo į dangų.

Įveikęs save, Tornas praėjo į priekį ir pakėlė ryšulį su peiliais, gulintį prie negyvos Dženingso rankos. Nieko nebematydamas, jis išsikrapštė iš skersgatvio ir nukiūtino link viešbučio.

Dvyliktas skyrius

Skrydis atgal į Londoną truko aštuonias valandas. Tornas sėdėjo ir tylėjo - jo smegenys atsisakė dirbti. Daugiau nebebuvo nei baimės, nei sielvarto, nei dvejonių - tik neginčytinas suvokimas to, ką reikėjo atlikti.

Londono aerouoste stiuardesė grąžino jam paketą su peiliais, kuris leidžiantis buvo iš jo paimtas saugumo sumetimais. Ji pastebėjo, kad durklai labai gražūs, ir paklausė Torno, kur jam pavyko tokius įsigyti. Jis sumurmėjo kažką neaiškaus, įsimetė juos į švarko kišenę ir praėjo pro šalį. Buvo jau vidurnaktis, aerouostas užsidarinėjo - tai buvo paskutinis reisas, leidžiamas pagal leistino matomumo standartus. Miestas grimzdo tirštoje migloje, ir net taksistai atsisakinėjo vežti jį į Pirfordą.

Tornas pajuto, kad jį apgaubia ilgesinga vienatvė.

Pagaliau jis sėdo į taksi, atrodė, kad mašina pakibo rūke. Tai kažkodėl padėjo Tornui negalvoti apie tai, kas jo laukia ateityje. Praeitis negrįžtamai išėjo, o atspėti ateitį buvo neįmanoma. Buvo tik dabartis, tik šis momentas, kuris tęsėsi visą amžinybę. Mašina įvažiavo į Pirfordą. Tornas išlipo iš taksi ir sustojo, žiūrėdamas į namą, kuriame dar taip neseniai jie ramiai ir laimingai gyveno, ir Torną ėmė kankinti praėjusių įvykių vaizdai. Jis matė sode Kateriną, žaidžiančią su Demjenu, besijuokiančią Česą, pilną verandą svečių. Netikėtai vaizdiniai dingo, ir jis pajuto, kaip daužosi jo paties širdis ir gyslose pulsuoja kraujas.

Sukaupęs visą savo drasą, Tornas pajudėjo durų link ir ledinėmis rankomis įkišo raktą į spyną. Iš už nugaros pasigirdo kažkoks garsas. Jam pasirodė, kad kažkas iššoko iš Pirfordo miško. Džeremiui užgniaužė kvapą; įėjęs į vidų, jis užtrenkė duris ir truputį pastovėjo tamsoje, įsiklausydamas į namo garsus. Perėjęs svetainę, Tornas pasiekė virtuvę, atidarė garažo duris, priėjo prie "Mersedeso" ir įkišo raktą į užvedimo spynelę. Benzino buvo ketvirtis bako, tiek visiškai pakako Londonui pasiekti. Po to jis sugrįžo atgal į virtuvę, uždarė duris ir įsiklausė.

Virtuvėje viskas buvo taip, kaip ir anksčiau, - tartum šeimininkas būtų grįžęs po darbo dienos. Termostate ant viryklės stovėjo puodelis su koše pusryčiams. Tai sukrėtė Torną.

Priėjęs prie bufeto, Tornas išsiėmė ryšulėlį ir išdėliojo jo turinį priešais save. Visi septyni peiliai gulėjo drauge. Žiūrėdamas į juos iš viršaus, išgaląstose geležtėse Tornas išvydo savo akis - šaltas ir ryžtingas. Džeremis vėl suvyniojo peilius ir drebančiomis rankomis įsidėjo ryšulį į palto kišenę.

Jis nuėjo į sandėliuką ir siaurais mediniais laiptais ėmė kopti į viršų.

Tornas pasiekė aikštelę, vedančią į antrąjį aukštą, ir pasuko į tamsų koridorių. Sielon vėl skverbėsi dvejonės, apnikusios jį prieš Dženingso mirtį. Jis pasimeldė, kad Demjeno nebūtų vaikų kambaryje, kad misis Beilok būtų spėjusi išvežti jį iš šito namo. Bet Džeremis jau girdėjo jų kvėpavimą, ir jo širdis pradėjo neramiai daužytis. Moters knarkimas užgožė lengvą vaiko kvėpavimą. Seniau Torną dažnai aplankydavo nuojauta, kad miego metu šiuose kambariuose jų gyvenimai tartum susijungia. Jis prisispaudė prie sienos ir įsiklausė, paskui greitai nuėjo į savo kambarį ir užsidegė šviesą.

Lova buvo paklota, tarytum jo būtų laukę. Jis priėjo prie jos ir sunkiai atsisėdo. Jo žvilgsnis įsmigo į įrėmintą fotografiją ant naktinio stalelio. Kokie jauni ir laimingi atrodė Džeremis ir Katerina. Tornas atsigulė ir pajuto, kaip į akis plūsta ašaros.

Apačioje laikrodis išmušė antrą valandą, Tornas atsikėlė, nuėjo į vonią, įjungė šviesą ir pašiurpęs atšoko. Katerinos spintelė buvo apversta, visa jos kosmetika išmėtyta aplink, tartum čia būtų vykusi laukinė orgija. Indeliai su kremais ir pudromis ištraiškyti ant grindų, sienos išterliotos lūpų dažais, unitazas užkimštas plaukų šepečiais ir bigudi. Visas vaizdas bylojo apie baisų įniršį, ir nors Tornas negalėjo nieko suprasti, jis aiškiai matė, kad tas įniršis buvo nukreiptas prieš Kateriną. Sukelti tokį jovalą galėjo tik suaugęs žmogus: indeliai sutraiškyti su baisia jėga, o lūpų dažų pėdsakai pernelyg aukštai. Čia siautėjo beprotis. Neapykantos kupinas beprotis. Tornas sustingo ir

žvilgtelėjo į savo atvaizdą sudaužytame veidrodyje. Veido bruožai dar labiau paaštrėjo, pasidarė šiurkštesni, Džeremis pasilenkė ir atsidarė spintelę. Jis rausėsi joje tol, kol rado savo elektrinį skustuvą. Tomas paspaudė jungiklį, ir skustuvas suzvimbė jo rankoje. Kai jį išjungė, jam staiga pasigirdo, kad jis išgirdo triukšmą. Grindų girgždesį virš galvos. Tomas apmirė ir, sulaikęs kvėpavimą, įsiklausė. Garsas nebepasikartojo.

Viršutinę Tomo lūpą nusėjo prakaito lašeliai, jis nusibraukė juos drebančia ranka, paskui išėjo iš vonios ir, girgždindamas grindis, pasuko tamsiu koridoriumi. Vaiko miegamasis buvo už misis Beilok miegamojo, ir, eidamas pro jos duris, Tomas sustojo. Durys buvo praviros, ir Džeremis išvydo moterį. Ji gulėjo ant nugaros, viena ranka buvo nukarusi žemyn, nagai nutepti ryškiai raudonu laku, veidas vėl išdažytas kaip šliundros. Ji knarkė, ir milžiniškas jos pilvas tai kilo, tai leidosi.

Drebančiais pirštais Tomas privėrė duris ir prisivertė eiti pirmyn, į įsūnio miegamąjį. Demjenas miegojo, jo veidas buvo ramus ir nekaltas, ir Tomas nusuko akis, įsitempė, giliai atsiduso ir pajudėjo į priekį, tvirtai spausdamas rankoje skustuvą; šis suzvimbė ir garsas pasklido po kambarį. Berniukas miegojo. Tomas pasilenkė, ir jo rankos sudrebėjo. Jis pakėlė veikiantį skustuvą, sprigtelėjęs išstūmė iš korpuso kirpimo prietaisą ir prilietė vaiko ševeliūrą. Plaukų sruoga nukrito šalia, ir Tomą nukratė drebulys: baltas skalpas tamsių plaukų kupetoje atrodė lyg bjaurus randas. Jis vėl prispaudė skustuvą, ir šis dar kartą perbėgo galva, palikdamas apnuogintą odą. Plaukai tyliai krito ant pagalvės. Kūdikis sudejavo per miegus ir sujudėjo. Dusdamas iš baimės ir nevilties, Tomas dar greičiau ėmė vedžioti skustuvu; nuo galvos nukrito dar keletas sruogų, berniuko vokai suvirpėjo, jis pradėjo muistyti galvą, instinktyviai stengdamasis ištrūkti. Demjenas budo. Tomas pajuto paniškos baimės antplūdį ir ėmė spausti jo galvą prie pagalvės. Išsigandęs vaikas pamėgino išsivaduoti, bet Tomas prispaudė jį dar stipriau ir sudejavo nuo įtampos, nepaleisdamas iš rankų skustuvo ir kirpdamas vis daugiau ir daugiau plaukų.

Dabar Demjenas vartėsi ir daužėsi jo rankose, jo prislopintas rikšmas darėsi vis beviltiškesnis. Bet Tornas laikė jį toliau. Beveik visa berniuko kaukolė jau buvo plika. Tornas duso, stengdamasis išlaikyti vaiką, kurio kūnelis tampėsi ir muistėsi, - berniukui taip pat trūko oro. Ir staiga Torno akys išsiplėtė - jis perbraukė skustuvu per Demjeno pakaušį. Štai ji. Įgimta žymė. Panaši į kauburėlį. Skustuvas įsirėžė į ją, ji kraujavo, bet vis dėlto apgamas ryškiai matėsi baltos odos fone. Šešetai! Trys šešetai, išdėstyti klevo lapo pavidalu, uodegėlėmis jungėsi centre.

Tornas atšoko. Verkdamas ir dusdamas, berniukas išsigandęs žiūrėjo į tėvą. Jo rankos čiupinėjo nuskustą galvą. Pamatęs savo kruvinus delnus, Demjenas sukliko. Tornas sustingo, išvydęs jo akyse beviltišką siaubą. Jis pats pravirko matydamas, kaip kruvinos vaiko rankutės tiesiasi į jį, maldaudamos padėti.

- Demjenai!

Tuo momentu už jo nugaros atsidarė durys, ir į kambarį įsiveržė misis Beilok. Įnirtingas riksmas veržėsi pro jos raudonas lūpas. Tornas norėjo pagriebti vaiką, bet moteris jį atstūmė, ir jis nukrito prie durų. Demjenas suklykė iš siaubo ir nušoko nuo lovos. Moteris užgriuvo Torną, o šis stengėsi sugriebti ją už rankų, kuriomis ji bandė įsikibti jam į akis ir gerklę. Moters svoris buvo pernelyg didelis, jos mėsingos rankos jau graibėsi jam apie kaklą ir ėmė spausti gerklę taip, kad vos neišsprogo akys. Įsiutintas Tornas išsilenkė, bet misis Beilok spėjo įsikirsti dantimis jam į ranką. Visai šalia jų nuo stalelio nukrito lempa, Tornas sugriebė ją ir iš visų jėgų trenkė misis Beilok per galvą. Lempos pagrindas perskilo, ir moteris bejėgiškai sudribo ant grindų. Tornas trenkė jai dar kartą. Kaukolė trekštelėjo, ir nupudruotais skruostais ėmė tekėti kraujas. Tornas pašoko ant kojų, svyruodamas priėjo prie sienos, kur stovėjo paklaikęs iš baimės berniukas, pačiupo jį, ištempė iš kambario, nuvilko koridoriumi link atsarginių laiptų ir užtrenkė už nugaros duris. Demjenas griebėsi už durų rankenos, ir Tornas stipriai išsuko jam rankas. Tada berniukas kibo nagais jam į veidą, ir jie vos nenusirito nuo laiptų. Stengdamasis

išlaikyti pusiausvyrą, Demjenas griebė elektros laidą. Tornas iš visų jėgų stengėsi atgniaužti jo pirštus, ir tuomet juos trenkė srovė...

Atgavęs sąmonę ant sandėliuko grindų, Tornas atsistojo keturpėsčias ir apsidairė. Šalia nejudėdamas gulėjo Demjenas. Tornas pamėgino jį pakelti, bet jam nepavyko. Jis susvyravo, nugriuvo ant šono ir staiga išgirdo atidaromų virtuvės durų girgždesį. Tornas sunkiai pasuko galvą. Priešais jį stovėjo misis Beilok. Jai nuo galvos varvėjo kraujas. Ji čiupo Torną už palto ir parvertė ant žemės. Jis beviltiškai pamėgino nusitverti už stalčių, bet jie išvirto, jų turinys išsibarstė ant grindų. Moteris užgriuvo jį ir ištiesė kruvinas rankas prie jo gerklės. Misis Beilok veidą dengė rožinė pudros ir kraujo košė. Burna buvo pravira, ji urzgė nuo įtampos.

Tornas duso. Jis matė paklaikusias misis Beilok akis ir besiartinantį baisų veidą; jos lūpos tuoj tuoj turėjo paliesti jo lūpas. Aplinkui voliojosi virtuvės rakandai. Tornas beviltiškai graibė rankomis grindis. Staiga jis užčiuopė dvi šakutes, suspaudė jas rankose ir iš visų jėgų smeigė misis Beilok į smilkinius. Ji suspigo ir atšoko atgal. Tornas sunkiai atsistojo ant kojų. Moteris klykdama blaškėsi po kambarį, beviltiškai stengdamasi ištraukti šakutes, styrančias jai iš galvos.

Tornas metėsi į sandėliuką, pakėlė vis dar neatgavusį sąmonės berniuką ir puolė pro virtuvės duris link garažo. Mašinos durelės buvo atdaros, bet netikėtai greta savęs jis išgirdo grėsmingą urzgimą. Ore šmėstelėjo juoda figūra ir smūgiu į petį išvertė jį iš kojų. Tornas parvirto tiesiai į mašiną. Milžiniškas šuo įnirtingai tempė iltimis jį už rankos, stengdamasis ištraukti iš mašinos. Demjenas gulėjo šalia - ant sėdynės. Laisva ranka Tornas iš visų jėgų trenkė šuniui per snukį. Pasipylė kraujas, šuo sustūgo iš skausmo ir paleido ranką. Durelės užsitrenkė.

Tornas mėšlungiškai ieškojo raktų, o lauke siautėjo šuo. Jis šokinėjo ant kapoto ir su baisia jėga daužėsi į šoninį stiklą; šis pavojingai traškėjo. Drebančia ranka Tornas pagaliau užčiuopė raktus. Kūdikis sujudėjo ir sudejavo, o šuo tebesidaužė į jau skilusį

stiklą. Tornas pažvelgė į priekį ir sustingo iš siaubo. Jis pamatė misis Beilok. Ji buvo gyva ir, sukaupusi paskutines jėgas, kėblino link mašinos, vilkdama didžiulį kūjį. Tornas užvedė mašiną, ir tuo momentu, kai mašina pajudėjo, misis Beilok sviedė kūjį ir pramušė šoniniame stikle nemenką skylę. Tuojau pat angoje pasirodė šuns snukis. Jis kaukšėjo dantimis, iš nasrų tiško seilės. Tornas atsilošė į sėdynės atlošą ir susigūžė, o šuns dantys kaukštelėjo už poros colių nuo jo. Viena ranka jis išsitraukė iš palto kišenės stiletą ir iš visų jėgų smeigė jį į šuns galvą tarp arti esančių akių. Stiletas susmigo iki pat rankenos. Nasrai atsivėrė, šuo sustūgo greičiau kaip liūtas, negu kaip šuo, metėsi atgal, nučiuožė nuo kapoto ir ėmė suktis ant užpakalinių kojų. Garaže nuaidėjo priešmirtinis kauksmas. Tornas įjungė atbulinį bėgį ir paleido mašiną. Misis Beilok svyruodama stovėjo prie lango ir paklaikusi terliojo po veidą kruviną košę.

- Mano mažylis... - vapėjo ji. - Mano mažylis...

Mašina pajudėjo iš vietos, moteris puolė ant kelio ir beviltiškai pamėgino užtverti jai kelią. Tornas galėjo ją aplenkti, bet to nepadarė. Sukandęs dantis, jis nuspaudė greičio pedalą iki galo, ir akimirkai žibintų šviesoje šmėstelėjo jos veidas. Mašina įsirėžė į misis Beilok, ir ši išlėkė į orą. Džeremis žvilgtelėjo į užpakalinio vaizdo veidrodėlį. Jis išvydo moters kūną - gigantišką negyvą masę, sustingusią ant asfalto, - ant pievelės blyškioje mėnulio šviesoje gulėjo šuo, tampomas priešmirtinių konvulsijų.

Tornas vėl didino greitį ir išvažiavo į kelią; aplenkusi akmeninį namo kampą, mašina nulėkė į plento pusę. Greta vis dar be sąmonės gulėjo Demjenas. Tornas išvažiavo į plentą, vedantį į Londoną. Artinosi aušra, rūkas pradėjo sklaidytis. Torno mašina skriejo tuščiu plentu, ir motoras gaudė nuo augančio greičio.

Berniukas pradėjo atsipeikėti, sujudėjo ir sudejavo iš skausmo. Tornas visą savo dėmesį nukreipė į kelią, stengdamasis negalvoti, kad vaikas yra greta jo.

- Tai ne žmogaus kūdikis! - šnibždėjo jis pro sukąstus dantis. - Tai ne žmogaus kūdikis!

Mašina lėkė pirmyn, o berniukas, vis dar galutinai neatsikvošėjęs, dejavo toliau.

Posūkis į kelią pasirodė esąs per staigus, Tornui nepasisekė suvaldyti mašinos, jį sumėtė, ir Demjenas nuvirto ant grindų. Dabar jie pasuko į Visų Šventųjų bažnyčią. Tornas jau matė priekyje jos aukštus bokštus, bet nuo staigaus stabdymo berniukas atsigavo ir išsigandusiomis akimis žiūrėjo į Džeremį.

- Nežiūrėk į mane... - suurzgė Tornas.

- Aš užsigavau... - pravirko vaikas.

- Nežiūrėk į mane!

Berniukas paklusniai nusisuko į grindis. Padangos žviegė; jie jau artėjo prie bažnyčios, kai Tornas, žvilgtelėjęs į viršų, apstulbo: taip netikėtai virš jų sutemo dangus. Tamsa tirštėjo, atrodė, kad į žemę grįžta naktis. Pajuodęs dangaus skliautas staigiai leidosi, ir štai jį jau perplėšė žaibai, smingantys į žemę.

- Tėti... - šniurkščiojo Demjenas.

- Nutilk!

- Man bloga.

Vaikas pradėjo vemti. Tornas ėmė garsiai šaukti, kad negirdėtų Demjeno. Prapliupo klaiki liūtis, vėjas tiesiai į priekinį stiklą svaidė gatvės šiukšles. Tornas sustabdė mašiną prie bažnyčios ir atplėšė dureles. Įsikibęs į Demjeno pižamos apykaklę, jis nutempė jį per sėdynę. Berniukas pradėjo žviegti ir spardytis, stipriai smogdamas kojomis Tornui į pilvą, kol atstūmė jį nuo automobilio. Tornas vėl puolė prie mašinos, griebė berniuką už kojos ir ištempė lauk. Demjenas išsisuko ir metėsi bėgti. Tornas puolė paskui jį, pagriebė už pižamos ir partrenkė ant asfalto. Dangumi nudundėjo griausmas, žaibas trenkė visai šalia mašinos, o Demjenas ėmė raičiotis žeme, stengdamasis ištrūkti iš Torno rankų. Džeremis užgriuvo ant jo, suspaudė ir tvirtai apkabino per krūtinę. Demjenas toliau spardėsi ir spiegė, kol Tornas tempė jį bažnyčios link.

Kitoje gatvės pusėje atsidarė langas ir kažkoks vyriškis šūktelėjo Tornui, bet Džeremis skverbėsi per nesiliaujančio lietaus uždangą,

į nieką nekreipdamas dėmesio. Jo veidas pasidarė panašus į baisią kaukę. Vėjas trankė Tornui per veidą, vertė iš kojų, ir jis vos vos judėjo į priekį. Vaikas rangėsi jo rankose, dantimis įsikirto į kaklą, Tornas šaukė iš skausmo, bet ėjo toliau. Pro griausmą pasigirdo policijos mašinos sirena, o pro langą išlindęs vyriškis beviltiškai rėkė Tornui, kad paleistų vaiką. Bet Džeremis nieko negirdėjo, jis artėjo prie bažnyčios slenksčio. Vėjas sustūgo, ir Demjenas rankomis įsikibo Tornui į veidą. Vienas pirštas pataikė į akį, Džeremis parpuolė ant kelių ir beveik apgraibom nutempė vaiką link aukštų laiptų. Žaibas tvykstelėjo žemyn ir kirto visai šalia, bet Tornas jau buvo ant slenksčio ir kaupė paskutines jėgas, tempdamas berniuką laiptais.

Demjenas kaip pasiutęs draskė nagais Džeremio veidą ir be perstojo kojomis spardė pilvą. Nežmoniškomis pastangomis Tornui pasisekė pargriauti vaiką, jis įkišo ranką į kišenę ir ėmė ieškoti peilių. Demjenas klaikiai suriko ir išmušė paketą jam iš rankų. Stiletai išsibarstė ant laiptų. Tornas griebė vieną iš jų, kita ranka stengdamasis išlaikyti Demjeną. Dar kartą sukaukė policijos sirena ir nutilo. Tornas užsimojo stiletu.

- Stok! - Balsas sklido iš gatvės, ir iš lietaus išniro du policininkai. Vienas iš jų eidamas traukė iš dėklo revolverį. Tornas žvilgtelėjo į juos, paskui į vaiką ir, surikęs iš įniršio, staigiai nuleido žemyn ranką su stiletu. Vaiko klyksmas ir pistoleto šūvis pasigirdo tuo pačiu metu.

Stojo tyla - policininkai tartum suakmenėjo. Tornas sustingo ant laiptų, vaiko kūnas išdrikęs gulėjo prieš jį. Paskui atsilapojo bažnyčios durys, ir iš ten pro lietaus uždangą išėjo kunigas. Jis pašiurpęs įsmeigė akis į baisų sustingusį reginį.

Tryliktas skyrius

Pranešimas apie tragediją apskriejo visą Londoną. Pasakojimas įgaudavo keisčiausias formas, smulkmenos prieštaravo viena kitai, ir keturiasdešimt aštuonias valandas reporteriai laikė apgulę miesto ligoninės priimamąjį, stengdamiesi iš gydytojų sužinoti, kas gi vis dėlto nutiko. Kitą rytą gydytojai susirinko viename iš kambarių, ir, dar prieš jiems pradedant skaityti oficialų pranešimą, kameros jau įkyriai dūzgė. Specialusis chirurgas Grutas Šūras, atskridęs iš Pietų Afrikos ligoninės, perskaitė baigiamąjį pranešimą.

- Aš noriu paaiškinti... mirtis ištiko ryte, aštuntą valandą trisdešimt minučių. Mes padarėme viską, kad išgelbėtume jo gyvybę, bet sužeidimas neteikė jokių vilčių.

Reporterių minioje pasigirdo sielvartingi atodūsiai, ir gydytojas palaukė, kol jie nutils.

- Daugiau pranešimų nebus. Mišios vyks Visų Šventųjų bažnyčioje. Po to kūnas bus pervežtas laidoti į Jungtines Valstijas.

... Niujorke ant katafalko, už kurio išsirikiavo ilga limuzinų eilė, greta stovėjo du karstai. Priekyje motociklu važiavo policininkas. Kai laidotuvių procesija pasiekė kapines, ten jau buvo prisirinkę daugybė žmonių. Apsauga iš saugumo tarnybos prilaikė smalsuolius, o oficialioji grupė priėjo prie tik ką iškastų duobių. Prie kolonos su Jungtinių Valstijų vėliava stovėjo kunigas balta sutana. Suskambo muzika, ir prieš jį sustatė karstus. Darbininkas patikrino mechanizmus, kurių pagalba karstai turėjo būti nuleisti į duobę.

- Mes šiandien gedim, - prodainiu pradėjo kunigas, - dėl dviejų iš mūsų pernelyg ankstyvos mirties. Iškeliaudami į amžinybę, jie pasiėmė drauge ir mūsų sielų dalelę. Tad sielvartaukim ne dėl jų, atradusių savo ramybę, o dėl mūsų pačių. Kad ir koks trumpas buvo jų gyvenimas, tas gyvenimas baigėsi, ir mes turim būt jiems dėkingi už tą trumpą laiką, kuriuo jie pasidalino su mumis.

Mes šiandien sakom " sudie" didelio žmogaus sūnui... gimusiam turte ir gerovėj... turėjusiam visus žemiškus džiaugsmus, apie kokius

tik gali svajoti žmogus. Bet jo pavyzdy mes matom, kad vienų tik žemiškų gėrybių nepakanka.

Lauko pusėje, už kapinių tvoros, grūdosi reporteriai ir spragsėjo fotoaparatais. Atokiau stovėjo nedidelė žmonių grupė ir aptarinėjo įvykius.

- Visa tai nepaprastai keista, ar ne?

- Nieko keisto. Pirmą kartą, ar ką, žmones užmuša gatvėj?

- O kaip tas vyrukas, kuris matė juos ant laiptų? Tas pats, kuris iškvietė policiją?

- Jis buvo girtas. Jo kraują ėmė analizei ir išaiškino, kad jis buvo gerokai išmetęs.

- Nežinau, - atsiliepė trečias. - Kažkaip keista... Ką jie galėjo veikti prie bažnyčios tokiu metu?

- Mirė pasiuntinio žmona, gal jie atėjo pasimelsti.

- Koks idiotas galėjo įvykdyti nusikaltimą ant bažnyčios laiptų?

- Tokių pilna. Patikėk manim.

- Nesuprantu, - įsikišo dar vienas. - Atrodo, kad nuo mūsų daug ką slepia.

- Ne pirmą kartą.

- Ir ne paskutinį.

Du karstai lėtai leidosi į duobę, ir kunigas ištiesė į dangų rankas. Tarp gedinčiųjų išsiskyrė atskirai stovinti pora. Ją supo asmens sargybiniai ir persirengę policininkai, slapčia stebintys minią. Tai buvo gražus didingos išvaizdos vyras ir juodai vilkinti moteris, stovinti greta jo ir laikanti už rankos ketverių metų berniuką. Antroji vaiko ranka buvo subintuota ir kabojo prie krūtinės.

- Palydėdami į amžinos ramybės šalį Džeremį ir Kateriną Tornus, - tęsė kunigas, - mes atkreipiam savo žvilgsnį į jų kūdikį Demjeną, paskutinįjį toje didžioje šeimoje. Kūdikis dabar pateks į kitą šeimą. Tegul jis klesti meilėje, kuria apgaubs jį naujieji tėvai, tegul jis priima savo tėvo palikimą ir tampa visos žmonijos vadu.

Demjenas stovėjo šalia ir stebėjo, kaip leidžiasi karstai. Jis įsikibo į moters ranką.

- Ir pagaliau, tegul tave, Demjenai Tornai, - išraiškingai tiesdamas į dangų rankas, kalbėjo kunigas, - lydi Dievo palaima ir malonė... te dovanoja tau Kristus savo amžinąją meilę.

Iš giedro dangaus gilumos pasigirdo tolimas griaustinis, ir minia pradėjo po truputį skirstytis. Naujieji Demjeno tėvai kantriai laukė, kol visi išsiskirstys, po to priėjo prie kapų, ir berniukas suklupo prie jų, šnabždėdamas maldą. Žmonės atsigręžė ir sustingo vietose. Dauguma pravirko. Pagaliau vaikas atsistojo ir su savo įtėviais nuėjo tolyn nuo kapų. Iš visų pusių juos apsupo asmens sargybiniai ir palydėjo iki prezidento limuzino.

Keturi policininkai ant motociklų lydėjo automobilį per minią reporterių, fotografuojančių berniuką. Demjenas sėdėjo ant užpakalinės limuzino sėdynės ir įdėmiai žiūrėjo į juos pro galinį stiklą. Tačiau visos fotografijos pasirodė besančios sugadintos. Jose aiškiai matėsi dėmė, matyt, emulsinis juostelės brokas. Savo neryškiais kontūrais dėmė priminė šydą.

Tas šydas nepermaldaujamai kybojo virš prezidento limuzino.